

Kommunfullmäktige

Kallelse

Nämnd	Kommunfullmäktige
Datum och tid	2025-03-11, kl. 13:00.
Plats	Biosalongen Storbrunn i Östhammar.
Sekreterare	Ania Lehtinen
Ordförande	Lennart Owenius (M)

Ärendelista

1. Val av justerare	3
2. Fastställande av föredragningslista	3
3. Allmänhetens frågestund	4
4. Information	5
5. Digitaliseringspolicy	6
6. Riktlinje för styrande dokument	8
7. Principer för ledningssystem	9
8. Reviderade Riktlinjer för partistöd	12
9. Revidering av Regler för gåvor och representation	14
10. Tillägg i prislistan 2025 - gymträning för ungdomar 11-14år	15
11. Ändrade rutiner för redovisning av mål och uppdrag under verksamhetsåret	17
12. Anmälningssärende: Ny ersättare i kommunfullmäktige	19
13. Valärende, entledigande som ersättare i kommunfullmäktige	20
14. Valärende, ersättare i Valnämnden	21
15. Valärende, ledamot i Dannemora Gruvfastigheter AB	22
16. Valärende, ledamot i Lokala säkerhetsnämnden	23
17. Valärende, Val av nämndeman	24
18. Svar på motion från Josefine Nilsson (C) om genomlysning av verksamhet inom vård- och omsorgsområdet	25
19. Svar på motion från Pernilla Grahn (V) om kontanthantering i Östhammars kommun i freds- och kristid	26
20. Anmälningssärende: Redovisning om ianspråktagen borgen inom beslutad borgensram för Östhammar Vatten AB	27
21. Anmälningssärende: Ny ledamot i kommunfullmäktige	28
22. Anmälningssärende: Beslut om ny ledamot i lokala säkerhetsnämnden	29

Kommunfullmäktige

23. Anmälningssärende: Barn- och utbildningsnämndens verksamhetsplan 2025 samt flerårsplan 2026-2027	30
24. Anmälningssärende: Bygg- och miljönämndens verksamhetsplan 2025 samt flerårsplan 2026-2027	31
25. Anmälningssärende: Kultur- och fritidsnämndens verksamhetsplan 2025 samt flerårsplan 2026-2027	32
26. Anmälningssärende: Vård- och omsorgsnämndens verksamhetsplan 2025 samt flerårsplan 2026-2027	33
27. Anmälningssärende: Redovisning av medborgarmotioner	34
28. Anmälningssärende: Affärsplan Gästrike Vatten koncernen 2025-2028	35
29. Anmälningssärende: Budget för Gästrike Vatten år 2025	36
30. Anmälningssärende: VA-utveckling Östra Östhammar – Utredning avsaltningsverk för mer dricksvatten	37
31. Anmälningssärenden från nämnder	38
32. Anmälningssärenden från bolag, stiftelser, etc.	39
33. Anmälningssärende, aktuellt i slutförvarsfrågan	40
34. Motion från Josefine Nilsson (C) om att Östhammars kommun behöver en skärgårdslots!	41

Kommunfullmäktige

1. Val av justerare

2. Fastställande av föredragningslista

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2025-26

3. Allmänhetens frågestund

Förslag till beslut

Allmänhetens frågestund förklaras avslutad.

Ärendebeskrivning

Frågor ska lämnas till kommunfullmäktiges sekretariat senast sex dagar innan sammanträdet. Fråga ska vara kortfattad och får inte gälla myndighetsutövning mot enskild. Ordförande läser upp frågan på sammanträdet. Frågeställaren har möjlighet att närvara och att yttra sig.

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2025-27

4. Information

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Information i aktuella frågor. Information till fullmäktige kan enligt arbetsordningen lämnas från kommunalråd, nämnder, styrelser, förvaltningar, fullmäktigeberedningar, och kommunala bolag samt de förtroendevalda revisorerna. Yttranderätt gäller enligt kommunallagen och arbetsordningen.

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2025-4

5. Digitaliseringspolicy

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige antar Digitaliseringspolicy (Bilaga), och upphäver IT-policy samt Digitaliseringsstrategi för samverkanskommunerna.

Ärendebeskrivning

De fem kommunerna som ingår i IT-nämnden, Heby, Knivsta, Tierp, Älvkarleby och Östhammar, antog år 2021 en likalydande digitaliseringsstrategi i respektive kommun.

Dokumentet riktar sig till alla medarbetare och förtroendevalda i Östhammars kommun och är normerande för hur vi skapar förutsättningar för att ta tillvara digitaliseringens möjligheter både för vår egen kommun och i samverkan.

Den första strategin togs fram och beslutades 2021 med en giltighetstid på fyra år och under hösten 2024 har dokumentet setts över och reviderats. Denna strategi har nu reviderats i samverkan mellan kommunerna. I vår kommun motsvarar strategin en policy. Digitaliseringspolicyn ersätter den tidigare digitaliseringsstrategin för samverkanskommunerna samt IT-policy för Östhammars kommun.

Förändringarna i dokumentet är främst av redaktionell karaktär då innehållet i den tidigare strategin fortfarande bedöms som relevant. Vissa nya områden som de senaste åren har blivit allt viktigare inom digitaliseringsområden har lyfts in. Det rör sig om att tydligare betona vikten av att informationen som hanteras digitalt hanteras säkert och med omdöme utifrån de styrdokument kring dataskydd och informationssäkerhet som finns i kommunen. Att nyttja möjligheterna med information som en strategisk resurs och att i större utsträckning kunna använda teknik som artificiell intelligens (AI) och automatisering. Samt att vi som kommun står bakom det nationella initiativet Kommungemensamt handslag för välfärdsutveckling genom digitalisering.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Digitaliseringsstrategin innebär inga direkta ekonomiska konsekvenser. Insatser för att införa ”digital first” samt deltagande i nationella initiativ för att utveckla välfärdens digitalisering kan i förlängningen innebära både högre kvalitet och effektivisering i arbetet.

Beslutsunderlag

Bilaga - Digitaliseringspolicy
Tjänsteutlåtande, KS-2025-4

Beslutet skickas för kännedom till

IT-nämnden – IT-chef Andreas Synning (andreas.synning@itcentrum.se)
Kommundirektör
Stabschef
Verksamhetschef Digitalisering och projektledning Simon Coleman

Kommunfullmäktige

Kvalitetsutvecklare Andreas Carlsson Järvenpää och Fredrik Hübinette

Skickas efter för åtgärd till

Webbredaktionen för publicering samt avpublicering

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2025-59

6. Riktlinje för styrande dokument

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige antar reviderade Riktlinjer för styrande dokument. (Bilaga).

Ärendebeskrivning

Nu gällande Riktlinjer för styrdokument antogs 2020. Efterlevnad av styrningen har inte varit helt tillfredsställande, delvis då kännedom om riktlinjen i delar varit bristfällig. I samband med arbetet med ledningssystem för kommunen hämtade förvaltningen uppdraget av kommunstyrelsen att omarbota riktlinjen då dessa är starkt beroende av varandra.

Revideringen avser en omfattande omarbetning av hela dokumentet.

Syftet med nya riktlinjer för styrande dokument är att tillse att de beslut som fattas även får genomslag och effekt. Det som skiljer sig från tidigare är främst:

- färre typer av styrande dokument i den föreslagna riktlinjen
- en förtydligad uppföljningsstruktur för respektive kategori av styrande dokument
- vissa styrande dokument som idag antas av kommunfullmäktige, kan framledes antas i styrelser och nämnder. Dock fattar kommunfullmäktige fortfarande beslut om sådana styrande dokument som har principiell beskaffenhet eller i övrigt är av stor vikt, samt de styrande dokument som enligt lag ska beslutas i kommunfullmäktige
- nämnder och styrelse får befogenhet att fatta beslut om styrande dokument inom sina respektive av kommunfullmäktige tilldelade områden i enlighet med reglemente för styrelse och nämnder
- Riktlinjen ger en ram och benämning även för styrande dokument som genom sin karaktär av verkställighet antas av tjänstemannaorganisationen.

Beslutsunderlag

Bilaga - Riktlinje för styrande dokument

Tidigare Riktlinje för styrande dokument – finns på kommunens webbplats

(<https://www.osthammar.se/sv/dokument/styrdokument/riktlinjer-for-styrdokument/>)

Beslutet skickas för åtgärd till

Staben för fördelning

Kommunikationschef

Webbredaktionen för publicering samt avpublicering

Beslutet skickas för kännedom till

Samtliga kontorschefer

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2025-58**7. Principer för ledningssystem****Förslag till beslut**

Kommunfullmäktige antar principer för ledningssystem och upphäver i samband med det styrmodellen Styrhuset.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige beslutade i Årsbudget 2024 flerårsplan 2025–2027 att ge kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram ett effektivt och tydligt ledningssystem. Ledningssystemet är kommunens process för styrning och uppföljning och har som sitt viktigaste syfte att säkra att mål nås och uppdrag utförs.

Ledningssystemet kommer att finnas tillgängligt på kommunens intranät INES och innehåller beskrivning av kommunens arbetssätt för ledning och styrning och information samt vägledningar som behövs.

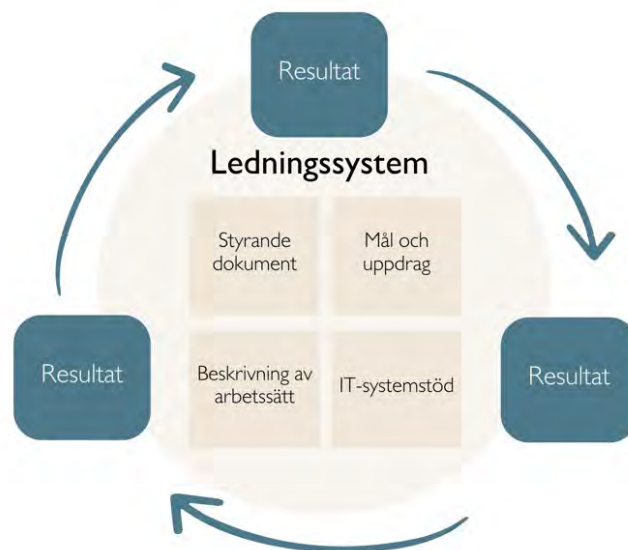
Ledningssystemet består av olika delar. Genom **Riktlinjer för styrande dokument** fastställer ledningssystemet hur mål- och budgethandling samt övriga styrande dokument styr kommunen samt hur planering och uppföljning av desamma går till.

Genom **beskrivning av arbetssätt och processer** fastställer ledningssystemet bland annat hur det ska användas för det systematiska kvalitetsarbetet. Det gör också att krav på systematiskt arbetssätt som ställs i olika lagar uppfylls. Exempel på detta är arbetssätt för intern kontroll, egenkontroll, risk- och väsentlighetsanalyser, synpunktshantering för att fånga utvecklingsbehov.

Beskrivning av arbetssätt innehåller också hur uppdrag från den politiska ledningen fångas, fördelas och återrapporteras.

IT-systemstödet (för närvarande Stratsys) är den delen av ledningssystemet som behövs för utförande av praktiska moment i fördelning och uppföljning av mål samt för sammanställning av delårsredovisning och årsredovisning.

Kommunfullmäktige

Väsentliga förändringar i jämförelse med tidigare styrmodell kan sammanfattas i följande:

- Reviderad Riktlinje för styrande dokument med
  - förenklad dokumentstruktur och förtydligat upplägg för styrning och uppföljning
  - tydligare struktur och upplägg för dokument som kan beslutas av förvaltningen
- Mål och uppdrag i styrande dokument som beslutas av de förtroendevalda införlivas i samma styrnings- och uppföljningsstruktur som målen i Mål och budgethandlingen och blir en mer självklar del av styrningen
- Ett sammanhållet ledningssystem där olika lagstiftningars krav på ledningssystem och systematiskt arbetssätt förs samman

Principer för ledningssystem

- En kommun finns till för sina invånare och servicen till invånarna är vårt fokus. Lagen styr kommunens uppdrag. (Grunduppdraget)
- Kommunen är en politiskt styrd organisation där de förtroendevalda styr förvaltningens arbete genom mål, medel och uppdrag.
- Ledningssystemet beskriver hur kommunen **för samman styrningen** utifrån lagstiftning och politisk inriktning och **systematiskt arbetar** med att säkra effekt av styrningen.
- Ledningssystemet har fyra komponenter: Styrande dokument, Mål och uppdrag, Arbetssätt och IT-systemstöd.

Beslutsunderlag

Riktlinjer för Styrande dokument
Tidigare Styrhuset

Beslutet skickas för åtgärd till

Kommundirektör
Stabschef

Kommunfullmäktige

Kvalitetsutvecklare Fredrik Hübinette

Beslutet skickas för kännedom till

Samtliga kontorschefer

Chefsjurist

Ekonomi- och upphandlingschef

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-832

8. Reviderade Riktlinjer för partistöd

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige antar reviderade Riktlinjer för partistöd (tidigare Regler för kommunalt partistöd). (Bilaga).

Skrivningen under punkt 4 i Regler för kommunalt partistöd ändras från:
Ersättningen samt lagstadgade skatter och avgifter betalas till en eller *två* personer som anmälts av partiet.

till:

Ersättningen samt lagstadgade skatter och avgifter betalas till en eller *flera* personer som anmälts av partiet.

Ärendebeskrivning

Kommuner får ge ekonomiskt bidrag och annat stöd till politiska partier för att stärka deras ställning i kommunala demokratin (partistöd). KL 4 kap 29 §.

I förarbetena har det betonats att stödet främst ska främja partiernas informationsverksamhet. Samt att stödet bör ses som ett allmänt samhällligt stöd för att förbättra partiernas möjligheter att utveckla en aktiv medverkan i opinionsbildningen bland medborgarna och därigenom att stärka den kommunala demokratin.

I syfte att partiet ska kunna välja att särskilt satsa på den aktiva medverkan i opinionsbildningen och informationsverksamheten föreslås att en del av partistödet ska kunna användas för arvodering av en persons arbetsinsatser. Arvodet, inklusive skatter och avgifter, kan motsvara högst 50 % av partistödet.

Ändringar

Revideringen i förhållande till ursprungsdokumentet innehåller en ändring i form att av kapitel 4.

- Användning av partistöd har tillkommit.
- Efter återremitteringen har en mening om administrativ hantering lagts till,
- samt en mening i kapitel 5 om att en mall för redovisning av partistöd ska tas fram.
- Revideringen avser också benämning av dokument från *Regler* till *Riktlinjer*, i syfte att bättre stämma överens med dokumentstrukturen.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Förslaget innebär att den delen som partiet väljer att använda som arvode för med sig kostnader i form av lagstadgade skatter och avgifter. Samtliga delar finansieras inom ramen av kostnader för partistödet. Förslaget i sin helhet är kostnadsneutralt för kommunen.

Prövning av barnets bästa

En barnkonsekvensanalys har inte bedömts vara relevant för ärendet.

Kommunfullmäktige

Beslutsunderlag

Bilaga - Regler för partistöd
Mall för redovisning av partistöd

Ärendets behandling

Vid kommunfullmäktiges sammanträde 2024-12-10 § 219 beslutades ärendet återremitteras till kommunstyrelsen.

Vid kommunstyrelsens arbetsutskott (KSAU 2025-02-04 § 7) yrkade Tomas Bendiksen (S) följande ändring:

Skrivningen gällande första punktsatsen i stycket som gäller Partistöd och Mandatstöd byts mot följande text:

Ett grundstöd som uppgår till 50 000 kronor per år till parti utan kommunalråd eller majoritetsgruppledare.

För partier med kommunalråd eller majoritetsgruppledare utbetalas ett grundarvode i förhållande till storleken på dess arvode.

Exempel:

Arvode på 100 % av ett riksdagsmannaarvode, ger 0 % av grundstödet	0 kr
Arvode på 90 % av ett riksdagsmannaarvode ger 10 % av grundstödet	5 000 kr
Arvode på 20 % av ett riksdagsmannaarvode ger 80 % av grundstödet	40 000 kr

Kommunstyrelsens arbetsutskott avslog Tomas Bendiksens (S) ändringsyrkande.

Lisa Norén (S) och Tomas Bendiksen (S) reserverade sig mot beslutet.

Vid kommunstyrelsens sammanträde 2025-02-25 § 8 yrkade Tomas Bendiksen (S) samma ändringsyrkande som i KSAU 2025-02-24.

Kommunstyrelsen avslog Tomas Bendiksens (S) ändringsyrkande.

Lisa Norén (S), Tomas Bendiksen (S), Mattias Lundqvist (S), Camilla Strandman (C), Pernilla Grahn (V) reserverade sig mot beslutet.

Beslutet skickas efter beslut i kommunfullmäktige för åtgärd till

Webbredaktionen för publicering samt avpublicering.

Beslutet skickas efter beslut i kommunfullmäktige för kännedom till

Nämndsekretariatet

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2025-61

9. Revidering av Regler för gåvor och representation

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige antar revidering av Regler för gåvor och representation. (Bilaga).

Ärendebeskrivning

Regler för gåvor och representation har uppdaterats på initiativ av förvaltningen för att korrekt återspegla den omorganisation som skedde vid förra årsskiftet.

Tidigare version av reglerna omnämnde även kommunstyrelsens personalutskott, detta är ersatt med kommunstyrelsens arbetsutskott. Gällande medborgarskapsceremonierna har dokumentet tidigare fastslagit att detta ska ske under andra kvartalet. Eftersom det har funnits praktiska skäl till att genomföra medborgarskapsceremonierna under andra kvartal tidigare har reglerna reviderats för att ge kommunfullmäktiges presidium att möjlighet att genomföra medborgarskapsceremonierna en gång per år, utan att styra vilket kvartal.

I samband med uppdateringen har mindre redaktionella ändringar gjorts, såsom rättelse av språkfel m.m.

Beslutsunderlag

Bilaga - Regler för gåvor och representation

Beslutet skickas för åtgärd till

Webbredaktionen för publicering samt avpublicering.

Beslutet skickas för kännedom till

Kommunsekreterare
Registrator Hanna Horneij
Kommunfullmäktiges presidium

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-720

10. Tillägg i prislistan 2025 - gymträning för ungdomar 11-14år

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige gör ett tillägg i prislistan 2025 för gymmen i Östhammar, Öregrund, Gimo och Österbybruk enligt bilaga *Gymträning för ungdomar 11-14år*. Prislistan gäller från och med 1 juni 2025. (Bilaga).

Tillägget avser att införa nya gympriser för ungdomar 11-14 år. Tillägget ska möjliggöra för fler att träna på gymmen och inspirera till ökad fysisk aktivitet för såväl vuxna som barn och ungdomar.

Ärendebeskrivning

Kultur- och fritidsnämnden beskriver i budget 2025 att befintliga anläggningar ska nyttjas mer effektivt och att mötesplatser med fokus på unga ska tas fram. Lika möjligheter för flickor och pojkar är grundläggande. Detta går i linje med att uppmuntra till ökad fysisk aktivitet såväl hos nämndens prioriterade målgrupper som invånare och besökare i Östhammars kommun. Alla insatser som kan stärka hälsan, bryta stillasittandet och förebygga hälsorelaterade besvär och sjukdomar är positiva.

Från 1 juni 2025 införs nya åldersgränser på gymmen. Ungdomar från 11 år kan då träna med betalande vuxen (18år) och träna på egen hand från året då ungdomen fyller 14år (mot tidigare 15år). Fram till att nya priser beslutas gäller befintlig prislista, vilket innebär att ungdomar 11 till 14 år betalar samma pris som unga 15-17år.

Förslaget bygger på:

- Fysisk aktivitets positiva inverkan på såväl den psykiska som fysiska hälsan
- Svenska rekommendationer om fysisk aktivitet för barn och unga
- Färre ungdomar är aktiva i idrottsföreningar
- Fler ungdomar (särskilt flickor) väljer att styrketräna och jogga framför föreningsidrott
- Åldersgränser och priser hos gymaktörer i Uppsala län

Enheten *Fritid och hälsa* föreslår ett tillägg i prislistan för gymmen i Östhammar, Öregrund, Gimo och Österbybruk. Tillägget avser att införa nya gympriser för ungdomar 11-14år. Tillägget ska möjliggöra för fler att träna på gymmen och inspirera till ökad fysisk aktivitet för såväl vuxna som barn och ungdomar. Prislistan ska gälla från 1 juni 2025.

Beslutsunderlag

Bilaga - Gymträning för ungdomar 11-14 år

Ärendets behandling

Vid kommunstyrelsens sammanträde 2025-02-25 § 11 yrkade Pernilla Grahn (V) följande ändring:

Kommunfullmäktige

Vänsterpartiet anser att avgiften till ungdomar ska vara lägre och utgöra bara en symbolisk summa. Årskort 11-13 år 300 kr Gimo 230 kr Öregrund och Österbybruk. 14 år Årskort=månadskortspriset.

Kommunstyrelsen avslog Pernilla Grahns (V) ändringsyrkande.

Beslutet skickas för kännedom till

Kultur-och fritidschef

Beslutet skickas för åtgärd till

Enhetschef Fritid och hälsa Jenny Monica Eriksson och hälsoutvecklare Caroline Henning

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2025-60

11. Ändrade rutiner för redovisning av mål och uppdrag under verksamhetsåret

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige ändrar den löpande redovisningen av mål och uppdrag, samt inför ett nytt arbetssätt med möjlighet till mer frekvent redovisning för styrelser och nämnder i samband med ekonomisk uppföljning.

Ärendebeskrivning

Enligt Kommunallagen ska kommunen upprätta delårsrapport och årsredovisning. Därutöver upprättar kommunen sedan ett antal år även tertial 1-redovisning vilket är ett frivilligt åtagande.

Konkret innebär tertial 1-redovisning att en rapport upprättas för respektive nämnd. I rapporten anges nuläge och prognos för de av kommunfullmäktige beslutade målen och uppdragen. Rapporten avser inte ekonomisk uppföljning. I nästa steg tas fram en samlande rapport där samtliga nämnders mål och uppdrag upprättas för kommuntotalen.

Mot bakgrund av tidigare årens rapportering kan det sägas att även om arbete utförts under årets fyra första månader, är det dock ovanligt att resultatet av detta arbete framgår på sådant sätt att det tydligt kan anges i en rapportering.

Till följd av att rapporteringen först passerar nämnderna för att därefter samlas i en kommungemensam rapport; en rapport som då lyfts till kommunstyrelsen följt av kommunfullmäktige, kan kommunfullmäktige först under hösten behandla rapporten som beskriver de fyra första månadernas arbete. Något som sänker användbarheten av rapporteringen sett ur kommunfullmäktiges perspektiv.

Sammanfattningsvis kan sägas att tertial 1-redovisningen avseende mål och uppdrag varken ger underlag för aktivt beslutsfattande om t.ex. omprioriteringar eller används aktivt för det syftet. Redovisningen kräver en arbetsintensiv insats av förvaltningen till ett alltså förhållandevis ringa värde.

Förvaltningen har därför under året, hitintills som ett komplement, infört ett alternativt sätt att följa upp mål och uppdrag. Kommundirektören stämmer månatligen av årsprognosen för mål och uppdrag med kontorscheferna genom en enkel enkät vars svar sedan följs upp i samtal. Detta arbetssätt ger en mer frekvent uppföljning av arbetet och en möjlighet att föreslå, vidta och redovisa åtgärder i de fall det behövs. Arbetssättet ger också möjlighet för en mer frekvent redovisning för styrelser och nämnder, förslagsvis varannan månad i samband med ekonomisk uppföljning. Rapporten kommer oavsett redovisningsfrekvens att göras 10 månader per år.

Kommunfullmäktige

Den sedvanliga varannan-månadsuppföljningen av ekonomiskt utfall samt årsprognos påverkas ej.

Beslutet skickas för kännedom till

Samtliga kontorschefer

Nämndsekretariat

Ekonomi- och upphandlingschef

Kvalitetsutvecklare Fredrik Hübinette

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-887

12. Anmälningssärende: Ny ersättare i kommunfullmäktige

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige har skickat in begäran om ny sammanräkning hos Länsstyrelsen med anledning av att Johannes Fridenström (KD) har avsagt sig sitt uppdrag som ersättare i kommunfullmäktige i Östhammars kommun.

Länsstyrelsen har inkommit med ny sammanräkning och beslutat utse Ulla Lovnér (KD) till ny ersättare i kommunfullmäktige från och med den 10 januari 2025 till och med den 14 oktober 2026.

Beslutsunderlag

Beslut om efterträdarval från Länsstyrelsen

Aktuella ledamöter och ersättare för kristdemokraterna i Östhammars kommun

Beslutet skickas för kännedom till

Ulla Lovnér (KD)

Johannes Fridenström (KD)

Beslutet skickas för åtgärd till

Administratör Troman: Hanna Horneij

Lön

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2025-34

13. Valärende, entledigande som ersättare i kommunfullmäktige

Förslag till beslut

Ulla Lovnér (KD) entledigas från sitt uppdrag som ersättare i kommunfullmäktige.
Ny sammanräkning begärs hos Länsstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Ulla Lovnér (KD) begär i skrivelse 2024-12-06 entledigande från sitt uppdrag som ersättare i kommunfullmäktige.

Beslutet skickas för kännedom till

Ulla Lovnér (KD)

Beslutet skickas för åtgärd till

Länsstyrelsen i Uppsala län via e-tjänst
Administratör Troman: Hanna Horneij
Lön

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-268

14. Valärende, ersättare i Valnämnden

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige väljer NN (-) till ny ersättare i Valnämnden.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige entledigade Therese Edin (BOA) från sitt uppdrag som ersättare i Valnämnden 2024-04-23, § 71. Kommunfullmäktige har att välja ersättare i Valnämnden. Den nya ersättaren blir ny personlig ersättare för Sören Engberg (BOA).

Ärendet om fyllnadsval utgick från kommunfullmäktiges sammanträde 2024-12-10.

Beslutet skickas för kännedom till

NN (-)

Nämndsekreterare för Valnämnden

Beslutet skickas för åtgärd till

Administratör för Troman – Hanna Horneij

Lön

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-887

15. Valärende, ledamot i Dannemora Gruvfastigheter AB

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige väljer NN (-) till ny ledamot i Dannemora Gruvfastigheter AB.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige entledigade Johannes Fridenström (KD) 2024-12-10 § 239, från sitt uppdrag som ledamot i styrelsen för Dannemora Gruvfastigheter AB. Kommunfullmäktige har att välja ny ledamot i styrelsen för Dannemora Gruvfastigheter AB.

Ärendet om fyllnadsval utgick från kommunfullmäktiges sammanträde 2024-12-10 § 241.

Beslutet skickas för kännedom till

NN (-)

Ekonom Fredrik Borgelin

Beslutet skickas för åtgärd till

Administratör för Troman – Hanna Hornej

Lön

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-887

16. Valärende, ledamot i Lokala säkerhetsnämnden

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige föreslår regeringen att välja NN (-) till ny ledamot i Lokala säkerhetsnämnden.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige entledigade Johannes Fridenström (KD) 2024-12-10 § 258, från sitt uppdrag som ledamot i Lokala Säkerhetsnämnden. Kommunfullmäktige har att välja ny ledamot i Lokala Säkerhetsnämnden.

Ärendet om fyllnadsval utgick från kommunfullmäktiges sammanträde 2024-12-10 § 259.

Beslutet skickas för kännedom till

NN (-)

Regeringskansliet kn.registrator@regeringskansliet.se samt
algot.henriksson@regeringskansliet.se

Beslutet skickas för åtgärd till

Administratör för Troman: Hanna Hornej
Lön

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-893

17. Valärende, Val av nämndeman

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige väljer NN (-) till nämndeman vid Uppsala tingsrätt för återstoden av mandatperioden.

Ärendebeskrivning

Elin Jonsson (M) har begärt att bli entledigad från sitt uppdrag som nämndeman vid Uppsala tingsrätt. Uppsala tingsrätt entledigade Elin Jonsson (M) i beslut daterat 2024-12-04.

Kommunfullmäktige har att välja ny nämndeman till Uppsala tingsrätt. När en nämndeman entledigas ska en ny väljas för återstoden av mandatperioden.

Beslutet skickas till

Uppsala tingsrätt [uppsala.tingsratt@dom.se](mailto: uppsala.tingsratt@dom.se)

NN (-)

Administratör Troman: Hanna Horneij

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-648

18. Svar på motion från Josefine Nilsson (C) om genomlysning av verksamhet inom vård- och omsorgsområdet

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige avslår motionen från Josefine Nilsson (C) i enlighet med motionssvar. (Bilaga).

Ärendebeskrivning

Josefine Nilsson (C) yrkar i motion daterad 2024-08-29:

- att en genomlysning av den totala verksamheten inom hela vård- och omsorgsområdet görs, med fokus på det bästa för våra äldre, våra medarbetares arbetsmiljö och verksamhetens kvalitet, organisation och ekonomi. Genomlysningen ska ge underlag för en långsiktig plan hur vi ska möta de ökande behoven istället för att vi tvingas till akuta tillskott när ekonomin krisar.

Beslutsunderlag

Bilaga:

- Motion
- Svar på motion om genomlysning av verksamheten inom vård- och omsorgsområdet

Protokollsutdrag VON 2024-11-06 § 137

Ärendets behandling

Kommunfullmäktige 2024-09-17 § 167 beslutade att motionen överlämnas till Vård- och omsorgsnämnden för beredning.

Vid Vård- och omsorgsnämndens sammanträde 2024-11-06 § 137 beslutade nämnden föreslå kommunfullmäktige att avslå motionen. (Dnr VON-2024-116).

Beslutet skickas för kännedom till

Motionär

Beslutet skickas för åtgärd till

Webbredaktör för publicering på webbsida motioner

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-770

19. Svar på motion från Pernilla Grahn (V) om kontanthantering i Östhammars kommun i freds- och kristid

Förslag till beslut

Motionen besvaras i enlighet med motionssvar. (Bilaga).

Ärendebeskrivning

Pernilla Grahn (V) yrkar i motion daterad 2024-10-18:

- Ge KS i uppdrag som reder ut hur kontanter skall kunna hanteras i lägen då andra betalningsmöjligheter inte är vare sig lämpliga eller möjliga.

Beslutsunderlag

Bilaga:

- Motion
- Svar/yttrande

Ärendets behandling

Motionen väcktes på fullmäktiges sammanträde 2024-11-05 § 197 och överlämnades till kommunstyrelsen för beredning.

Beslutet skickas för kännedom till

Motionär

Beslutet skickas för åtgärd till

Webbredaktör för publicering på webbsida motioner

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2025-40

20. Anmälningssärende: Redovisning om ianspråktagen borgen inom beslutad borgensram för Östhammar Vatten AB

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige tar del av informationen om att Östhammar Vatten AB ianspråktar ytterligare 103 mnkr av det borgensutrymme på totalt 1 350 mnkr som kommunfullmäktige beslutat. (KF 2024-12-10 § 220). Totalt nyttjat borgensutrymme blir totalt 400 mnkr.

Ärendebeskrivning

Enligt Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster får VA-verksamhet inte gå med vinst. Det innebär att inga marginaler kan skapas i verksamheten, vilket i sin tur medför att investeringar i VA-infrastruktur till mycket stor del behöver finansieras via externa lån.

Östhammar Vatten AB som Östhammar kommuns VA-huvudman har i dagsläget hela sin låneportfölj hos Kommuninvest och Östhammars kommun borgar för hela skuldportföljen. Skuldportföljen uppgår just nu till 297 mnkr. För att tillgodose likviditetsbehovet för främst år 2025 behöver borgensutrymmet utökas. Prognosen för likviditeten per 2024-12-31 uppgår till -35 mnkr. Detta tillsammans med lånebehovet för investeringar i beslutad budgetram för år 2025 innebär ett behov av ett utökat borgensutrymme på 103 mnkr för Östhammar Vatten AB. Totalt nyttjat borgensutrymme blir totalt 400 mnkr av 1 350 mnkr.

Ärendets behandling

Vid styrelsemötet för Östhammar Vatten AB 2024-11-07 § 74 beslutades det att föreslå kommunfullmäktige i Östhammars kommun om utökad borgensram.

I beredningen av underlaget har dialog skett med ekonomiavdelningen på Östhammars kommun för att säkerställa belopp och innehållet i underlaget.

Beslutsunderlag

Protokoll Gästrike Vatten AB styrelsemöte 2024-11-07

Utökad borgensram för Östhammar Vatten AB - missiv

Beslutet skickas till

Gästrike Vatten AB – VD Lena Blad

Östhammar Vatten AB

Gästrike Vatten – Controller Marie Eriksson

info@gastrikevatten.se

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-888

21. Anmälningssärende: Ny ledamot i kommunfullmäktige

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige har skickat in begäran om ny sammanräkning hos Länsstyrelsen med anledning av att Astrid Wellsten (M) har avsagt sig sitt uppdrag som ledamot i kommunfullmäktige i Östhammars kommun.

Länsstyrelsen har i beslut daterat 2025-01-10 inkommit med ny sammanräkning och beslutat utse Mona Lundin (M) till ny ledamot i kommunfullmäktige från och med den 10 januari 2025 till och med den 14 oktober 2026. Länsstyrelsen har i samma beslut meddelat att ny ersättare har inte har kunnat utses.

Beslutsunderlag

Beslut om efterträdarval från Länsstyrelsen

Aktuella ledamöter och ersättare för moderaterna i Östhammars kommun

Beslutet skickas för kännedom till

Mona Lundin (M)

Astrid Wellsten (M)

Beslutet skickas för åtgärd till

Administratör Troman: Hanna Hornej

Lön

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-885

22. Anmälningsärende: Beslut om ny ledamot i lokala säkerhetsnämnden

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige förslög Regeringen, (2024-12-10 § 229), att välja Therese Edin (BOA) till ledamot i Lokala säkerhetsnämnden i Östhammars kommun.

Regeringen beslutade, (2025-02-13 KN2024/02553), att förordna Therese Edin (BoA) till att vara ledamot i den lokala säkerhetsnämnden vid kärnkraftverket och anläggningarna för slutförvaring i Forsmark fr.o.m. den 1 mars 2025 t.o.m. den 31 december 2026.

Beslutsunderlag

Beslut från Regeringen

Beslutet skickas för kännedom till

Therése Edin (BoA)

Beslutet skickas för åtgärd till

Administratör Troman: Hanna Horneij

Lön

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2025-1

23. Anmälningsärende: Barn- och utbildningsnämndens verksamhetsplan 2025 samt flerårsplan 2026-2027

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige har antagit regler för budgetprocessen. Enligt dessa beslutar nämnden om sin verksamhetsplan efter att fullmäktige har beslutat om kommunens budget. När nämnden/ kommunstyrelsen har fastställt sin verksamhetsplan anmäls ärendet till fullmäktige.

Nämndernas verksamhetsplaner för år 2025 ska anmälas till fullmäktiges sammanträde 2025-03-11.

Verksamhetsplan för barn- och utbildningsnämnden föreligger.

Ärendets behandling

Barn- och utbildningsnämnden fastställde verksamhetsplanen för 2025 vid sammanträdet BUN 2024-11-07 § 103 och skickar beslutet till Kommunstyrelsen och därefter till Kommunfullmäktige att ta del av.

Beslutsunderlag

Verksamhetsplan 2025 samt flerårsplaner 2026-2027

Protokollsutdrag BUN 2024-11-07 § 103 (dnr BUN-2024-12)

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2025-1

24. Anmälningssärende: Bygg- och miljönämndens verksamhetsplan 2025 samt flerårsplan 2026-2027

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige har antagit regler för budgetprocessen. Enligt dessa beslutar nämnden om sin verksamhetsplan efter att fullmäktige har beslutat om kommunens budget. När nämnden/ kommunstyrelsen har fastställt sin verksamhetsplan anmäls ärendet till fullmäktige.

Nämndernas verksamhetsplaner för år 2025 ska anmälas till fullmäktiges sammanträde 2025-03-11.

Verksamhetsplan för bygg- och miljönämnden föreligger.

Ärendets behandling

Bygg- och miljönämnden fastställde verksamhetsplanen vid sammanträdet 2024-12-11 §160 och skickar beslutet till Kommunstyrelsen och därefter till Kommunfullmäktige att ta del av.

Beslutsunderlag

Verksamhetsplan 2025 samt flerårsplaner 2026-2027

Protokollsutdrag BMN 2024-12-11 §160 (Dnr BMN-2024-3318)

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2025-1

25. Anmälningsärende: Kultur- och fritidsnämndens verksamhetsplan 2025 samt flerårsplan 2026-2027

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige har antagit regler för budgetprocessen. Enligt dessa beslutar nämnden om sin verksamhetsplan efter att fullmäktige har beslutat om kommunens budget. När nämnden/kommunstyrelsen har fastställt sin verksamhetsplan anmäls ärendet till fullmäktige. Nämndernas verksamhetsplaner för år 2025 ska anmälas till fullmäktiges sammanträde 2025-03-11.

Verksamhetsplan för kultur- och fritidsnämnden föreligger.

Ärendets behandling

Kultur- och fritidsnämnden fastställde verksamhetsplanen vid sammanträdet 2024-12-11 § 93 och skickar beslutet till Kommunstyrelsen och därefter till Kommunfullmäktige att ta del av.

Beslutsunderlag

Verksamhetsplan 2025 samt flerårsplaner 2026-2027

Protokollsutdrag KFN 2024-12-11 § 93

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2025-1

26. Anmälningssärende: Vård- och omsorgsnämndens verksamhetsplan 2025 samt flerårsplan 2026-2027

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige har antagit regler för budgetprocessen. Enligt dessa beslutar nämnden om sin verksamhetsplan efter att fullmäktige har beslutat om kommunens budget. När nämnden/kommunstyrelsen har fastställt sin verksamhetsplan anmäls ärendet till fullmäktige. Nämndernas verksamhetsplaner för år 2025 ska anmälas till fullmäktiges sammanträde 2025-03-11.

Verksamhetsplan för vård- och omsorgsnämnden föreligger.

Ärendets behandling

Vård- och omsorgsnämnden fastställde verksamhetsplanen vid sammanträdet 2024-11-07 § 127 och skickar beslutet till Kommunstyrelsen och därefter till Kommunfullmäktige att ta del av.

Beslutsunderlag

Verksamhetsplan 2025 samt flerårsplaner 2026-2027

Protokollsutdrag VON 2024-11-06 § 127 (dnr VON-2024-31)

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2025-37

27. Anmälningsärende: Redovisning av medborgarmotioner

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige tar del av redovisningen.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige beslutade § 136/2017 att införa tjänsten medborgarmotion som ersätter de befintliga delaktighetstjänsterna medborgarförslag och namninsamling.

Medborgarmotioner publiceras på kommunens webbplats för namninsamling. Om 1 % av de folkbokförda i kommunen skriver på lämnas medborgarmotionen för beredning. Om en medborgarmotion inte har fått underskrifter av 1 % av de folkbokförda efter sex månader plockas den ner.

Pågående namninsamlingar

KS-2024-898	Rundbana på Marmavallen
KS-2024-924	Inomhusskatepark i Östhammar
KS-2024-656	Låt landbadet bli ett inomhusbad
KS-2024-656	Landbadet Alunda bli inomhusbad

Namninsamlingar som uppnått underskrifter från 1 % av kommunens folkbokförda och lämnats till berörd nämnd och är under handläggning

KS-2024-612	Skatepark istället för ramp i Östhammar
KS-2023-25	Att införa lämna själv-kort på våra återvinningscentraler

Beslutsunderlag

Alla medborgarmotioner finns tillgängliga via kommunens [webbplats](#).

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-23

28. Anmälningssärende: Affärsplan Gästrike Vatten koncernen 2025-2028

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Gästrike Vatten AB fattade vid styrelsemöte den 28 november beslut om affärsplan. Affärsplanen för år 2025 - 2028 tar sin utgångspunkt i behovet av att tydliggöra riktning för Gästrike Vatten koncernen.

Affärsplanen redogör för Gästrike Vatten koncernens uppdrag och beskriver på vilket sätt uppdraget ska omsättas i handling.

Syftet är att skapa en tydlig och strukturerad plan för att säkerställa tillförlitlig och hållbar vatten- och avloppshantering i Gävle, Hofors, Ockelbo, Älvkarleby och Östhammars kommun, till nytta för invånarna. Här beskrivs också Gästrike Vattens vision, affärsidé och strategiska målområden med bolagsmål som organisationen ska arbeta med.

Dessa utgör utgångspunkten för Gästrike Vattens verksamhetsstyrning.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag Gästrike vatten AB 2024-11-28

Missiv - Affärsplan Gästrike Vatten koncernen år 2025-2028

Affärsplan Gästrike Vatten koncernen år 2025-2028

Beslutet skickas för kännedom till

Gästrike vatten AB – VD Lena Blad

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-23

29. Anmälningssärende: Budget för Gästrike Vatten år 2025

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Gästrike Vatten AB fattade vid styrelsemöte den 28 november beslut om budget för 2025. Budget för Gästrike Vatten koncernen år 2025, bilaga 1, ges en beskrivning av helheten som sätter de ekonomiska ramarna för organisationen.

Föreslagen resultatbudget för Gästrike Vatten AB år 2025 ligger ca 21 mnkr över beslutad budgetram. Detta beror främst på ett utökat behov av medarbetare på grund av Gävle Vatten AB och Östhammar Vatten AB:s stora investeringar.

Föreslagen investeringsbudget för år 2025 är 2 mnkr vilket är 1 mnkr högre än rambudget. Investeringarna avser inköp av koncerngemensamma tankar för vattenförsörjning, mobila reservkraftaggregat och utbyte av modem. Vi inväntar fastställande av kommunernas nödvattenplaner samt en intern plan för reservkraftförsörjning inklusive bränsle innan beställning av gemensam utrustning, varför utfall för 2024 endast är för en vattentank.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag Gästrike Vatten AB 2024-11-28

Missiv – Budget Gästrike Vatten AB år 2025

Budget Gästrike Vatten koncernen år 2025 – bilaga 1

Resultat-, balans- och investeringsbudget för Gästrike Vatten AB – bilaga 2

Beslutet skickas för kännedom till

Gästrike Vatten AB – VD Lena Blad

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-23

30. Anmälningssärende: VA-utveckling Östra Östhammar – Utredning avsaltningsverk för mer dricksvatten

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Gästrike Vatten AB fattade vid styrelsemöte den 7 november beslut om att godkänna fördjupad utredning av ett avsaltningsverk genom pilotanläggning inom ramen för befintlig budget.

Beslutsunderlag

Protokoll Gästrike Vatten AB 2024-11-07

VA-utveckling Östra Östhammar – utredning avsaltningsverk för mer dricksvatten

Beslutet skickas för kännedom till

Gästrike Vatten AB – VD Lena Blad

Kommunfullmäktige

31. Anmälningssärenden från nämnder

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Protokoll eller övrig information från kommunens nämnder, inklusive gemensamma nämnder.

a) Protokoll Överförmyndarnämnden 2024-12-02

Diarienummer: KS-2024-23

Ärenden som behandlades under sammanträdet var bland annat verksamhetsplan och budget för 2025 och interkontrollplan för 2025.

b) Protokoll från IT-nämnden 2024-11-22

Diarienummer: KS-2024-23

Ärenden som behandlades under sammanträdet var bland annat interkontrollplan 2025, planerade och genomförda effektiviseringar för att minska kostnaderna för 2025 och framåt, uppdaterad delårsrapport 2024 och årsprognos per oktober 2024.

c) Beslut från kommunfullmäktige i Tierps kommun om IT-säkerhetspolicy

Diarienummer: KS-2024-730

Beslutet avser antagande av IT-säkerhetspolicy och börjar gälla 2025-01-01.

d) Protokoll från Räddningsnämnden 2024-12-11

Diarienummer: KS-2024-23

Ärenden som behandlades under sammanträdet var bland annat verksamhetsplan och budget 2025–2027 samt internkontrollplan 2025.

Beslutsunderlag

Handlingarna publiceras separat i politikerportalen.

Kommunfullmäktige

32. Anmälningssärenden från bolag, stiftelser, etc.

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Protokoll eller övrig information från kommunens bolag, stiftelser och andra organ där kommunen är representerad.

a) Protokoll från Samordningsförbundets styrelsemöte den 2024-10-24

Diarienummer: KS-2024-23

Ärenden som behandlades under sammanträdet var bland annat ekonomisk information, delårsrapport för 2024 och uppföljning av insatser inom Samordningsförbundet Uppsala län Kvartal 1 och 2 år 2024.

b) Protokoll från Kärnkraftskommunernas samarbetsorgans styrelsemöte (KSO)
2024-09-27

Diarienummer: KS-2024-72

Ärenden som behandlades under sammanträdet var bland annat olika rapporter, uppföljning av Statskontorets regeringsuppdrag om översyn av s.k. nämndmyndigheter bl.a. de lokala säkerhetsnämnderna och uppföljning av planerat RISE-projekt "Kärnkraft i samhället". På uppdrag av nationella kärnkraftsamordnaren planerar RISE ett nytt projekt som omfattar berörda kommunerna, länsstyrelser och regioner m. fl. vid utbyggnaden av ny kärnkraft.

Beslutsunderlag

Handlingarna publiceras separat i politikerportalen.

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2025-1

33. Anmälningssärende, aktuellt i slutförvarsfrågan

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Slutförvarsenheten rapporterar om aktuellt i slutförvarsfrågan. Rapport för perioden 2024-12-10 – 2025-04-22 föreligger.

Beslutsunderlag

Rapport från Slutförvarsenheten

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2025-162

34. Motion från Josefine Nilsson (C) om att Östhammars kommun behöver en skärgårdslots!

Förslag till beslut

Motionen överlämnas till kommunstyrelsen för beredning.

Ärendebeskrivning

Josefine Nilsson (C) har inkommit med en motion om att *Östhammars kommun behöver en skärgårdslots!*

Motionen

Vi är en skärgårdskommun med över 700 personer som är året-runt-boende på öar utan fast förbindelse, varav ett sextiotal på småöar utan Trafikverksfärja. Det är en stor skillnad mellan att bo på fastlandslandsbygden och att vara öbo och allra mest speciella förhållanden gäller givetvis för dem som bor på öar som inte alls nås med bil. De boende på småöarna är nu nästan helt beroende av att själva eller med hjälp av grannar/släktingar klara sig och sin vardag med transporter, såväl av personer som varor. I vår kommun saknas i princip kollektivtrafik till sjöss, skolskjuts, sjukresor och andra tjänster som är självklara i t ex Stockholms eller Östergötlands skärgårdar.

Många skärgårdsbor har ofta uttryckt frustration över hur kommunens olika förvaltningar hanterar skärgårdsfrågor, att man jobbar i stuprör, saknar faktakunskaper och har svårt att få till samarbeten som skulle göra skärgårdsbornas vardagsliv så mycket bättre. Det pågår nu ett långsiktigt LEADER-projekt som ska kartlägga synpunkter och problem för olika kategorier skärgårdsbor, men det finns också många dagsaktuella frågor som behöver lösas här och nu. En skärgårdslots ska givetvis arbeta både på kort och lång sikt.

En skärgårdslots skulle vara en tjänsteperson i vars tjänst det ligger ett huvudansvar att ha samlad koll på hur verksamheter och samarbeten kan utformas för att vardagen ska fungera bättre för både kommunen och öborna. Skärgårdslotsen ska vara första ingång åt båda hållen, en person som är direktkontakt för skärgårdsborna och samtidigt en som kan hjälpa andra kommunala tjänstepersoner genom att ha faktakunskap om öborna och deras levnadsförhållanden. Det krävs ingen ny tjänst utan det kan utformas som ett särskilt ansvarsområde för en befintlig tjänsteperson. En skärgårdslots kan förslagsvis knyta till sig en referensgrupp bestående av skärgårdsbor från olika öar för att på så sätt lättare kunna sätta sig in i olika speciella frågor.

Motionären yrkar att:

- kommunen snarast utser en tjänsteperson till ”skärgårdslots” som blir huvudansvarig för skärgårdsfrågor enligt ovan.

Beslutsunderlag

Motion

Kommunfullmäktige

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen

Digitaliseringspolicy

Antaget av	Kommunfullmäktige 2025-03-11 § 5
Ersätter tidigare version	Digitaliseringsstrategi KS 2021-167 samt IT-policy
Gäller för	Kommunstyrelsen, nämnder
Dokumentansvarig	Verksamhetschef Digitalisering och projektledning

Innehållsförteckning

2	Inledning och bakgrund	3
3	Syfte och målgrupp	3
4	Ledning, styrning och organisation.....	3
	Samverkans effekter	3
5	Digital kompetens	4
6	Informationshantering och informationssäkerhet	4
7	Effektiv och kvalitativ välfärd	5
8	Sammanfattningsvis	5

1 Inledning och bakgrund

Välfärden står inför stora utmaningar kopplat till ekonomi och kompetens-försörjning. Dessa utmaningar kan inte mötas med gårdagens lösningar, utan kräver en omställning till och transformering av redan digitala arbetssätt som möjliggör effektivisering och nödvändig verksamhetsutveckling.

För att tydliggöra begreppet digitalisering behöver vi en definition. Vi har valt att använda samma definition som SKR som beskriver att digitalisering är en metod för verksamhetsutveckling där digitala lösningar används för automatisering eller förnyelse.

Östhammars kommun digitaliseringspolicy motsvarar samverkanskommunernas digitaliseringsstrategi.

2 Syfte och målgrupp

Denna digitaliseringspolicy har tagits fram för att skapa förutsättningar för digitaliseringens möjligheter både för vår egen kommun och i vår samverkan kring den gemensamma it-nämnden. Den är likalydande för kommunerna Heby, Knivsta, Tierp, Älvkarleby och Östhammar. Dokumentet riktar sig till alla medarbetare och förtroendevalda i kommunen.

Digitaliseringspolicyns syfte är att

- förbättra förutsättningarna för att ta tillvara möjligheterna med digitalisering för att leverera bästa möjliga service till de vi är till för
- driva etablerandet av än mer effektiva arbetssätt för att klara kommunens välfärdsutmaningar
- vara vägledande för planering, budgetering, uppföljning samt vid genomförande av digitaliseringsinsatser och förnyelseinitiativ i kommunens verksamheter och i samverkan.

3 Ledning, styrning och organisation

Digitalisering är en ledningsfråga och handlar om strategiska ställningstaganden samtidigt som det är en integrerad del av verksamhetsutvecklingen. Digitalisering kräver också i många fall förändrat arbetssätt och en tydlig förändringsledning för att få full effekt.

Samverkans effekter

Vid beslut om vilka projekt och initiativ som ska prioriteras ska vi tänka på:

- att välja lösningar som följer öppna och nationella standarder
- att sträva efter att lösningarna ska vara gemensamma för hela kommunen
- att ambitionen ska vara att söka lösningar som är gemensamma för alla samverkanskommuner, i stället för lösningar som bara passar en specifik del av verksamheten eller en specifik kommun.

På så sätt kan vi arbeta mer effektivt och sänka våra kostnader.

Samverkan över kommun- och verksamhetsgränser samt i nationella initiativ bidrar till en mer sammanhållen digital service till våra kommuninvånare. Vår gemensamma it-nämnd skapar goda förutsättningar för medlemskommunerna att samarbeta kring både den digitala infrastrukturen och mer verksamhetsnära utvecklingsområden.

Det är också viktigt att användare av de digitala verktygen och tjänsterna är delaktiga i utvecklingsprocessen. Genom att involvera användarna, både medarbetare och invånare, kan vi se till att de förändringar vi gör verkligen är till nytta och att alla känner sig delaktiga i förändringsarbetet.

4 Digital kompetens

Arbetet med ökad digital kompetens och delaktighet är en demokratifråga. Digital kompetens innebär förtroendet med och kunskap om digitala verktyg och tjänster. Alla ska kunna delta och följa med i den digitala utvecklingen utifrån sina förutsättningar. Utöver att kunna delta i samhället och nyttja kommunens service är det viktigt att vara källkritisk.

För medarbetare, chefer och förtroendevalda innebär digital kompetens att de har tillgång till rätt förutsättningar att utföra och utveckla sitt uppdrag. För att hantera information på ett effektivt och säkert sätt behövs kompetens i informationshantering och informationssäkerhet.

I verksamheten ska det finnas god kompetens och implementerade processer/rutiner vid beställningar samt vid kravställning i upphandling av digitala verktyg och system.

5 Informationshantering och informationssäkerhet

I en värld där vi använder mer och mer information i olika digitala tjänster är det viktigt att ta hand om den på rätt sätt. En säker användning och effektiv hantering av information är också en förutsättning för invånarnas tilltro till kommunens förmåga att leverera en god service genom digitalisering. Vi ska erbjuda moderna digitala tjänster och tillgängliggöra information som öppna data. Då är det viktigt att vi är medvetna om risker som kan komma med digitaliseringen och att vi förebygger dessa.

Vi behöver skydda vår information mot IT-och cyberattacker och se till att skyddsvärda och känsliga uppgifter hanteras på ett säkert sätt. I det ingår att skydda enskildas grundläggande rättigheter och friheter, särskilt deras rätt till skydd av personuppgifter. Genom att följa kommunens styrdokument samt lagar inom områdena informationssäkerhet, cybersäkerhet och dataskydd står vi bättre rustade att möta de hot och sårbarheter som följer med samhällets tilltagande digitalisering och det rådande omvärldsläget.

Det innebär ett krav på kommunen att bedriva ett systematiskt och riskbaserat arbetssätt med informationssäkerhet i alla verksamheter och tjänster.

6 Effektiv och kvalitativ välfärd

Digitala tjänster ska, så långt det är möjligt och ekonomiskt försvarbart, vara förstahandsvalet i våra kontakter med dem vi är till för. Det är viktigt att vi gör våra digitala tjänster tillgängliga för så många som möjligt samtidigt som vi gör insatser för att öka den digitala delaktigheten bland våra invånare.

Kommunen ställer sig bakom det nationella initiativet Kommungemensamt handslag för välfärdsutveckling genom digitalisering. Genom att gå samman kan vi skapa en bättre, billigare och framtidssäker grund för digitalisering. I samverkan kan vi utveckla vår förmåga att nyttja potentialen i digitaliseringen. För att samverkan ska fungera bra behöver vi en gemensam grund som vägleder i arbetet. Vi behöver även likartade processer och system som kan kommunicera med varandra.

Vår information är en strategisk resurs som vi behöver ha ordning på och arbeta strukturerat med. När vi har kontroll på vår information skapas förutsättningar för att nyttja teknik som artificiell intelligens och automatisering. Då kan repetitiva enkla arbetsuppgifter ersättas med digitala lösningar för att frigöra tid för mer värdeskapande arbetsuppgifter.

Vi ser också att vi kan använda information för att identifiera mönster och trender, förbättra rutiner och processer, samt mäta och följa upp resultaten av verksamheten. På så vis kan kommunen skapa förutsättningar att bli mer effektiv och mer anpassad till användarnas behov.

Genom att tillgängliggöra information som öppna data kan kommunen främja förnyelse och nytänkande hos andra aktörer och öka transparensen för kommuninvånarna. På så sätt skapas förutsättningar för andra att ta del av kommunens information som sedan kan användas för att utveckla digitala tjänster till nytta för kommuninvånarna och andra.

7 Sammanfattningsvis

Välfärden står inför ekonomiska och kompetensrelaterade utmaningar, vilket skapar ett behov av digitala lösningar som kan bidra till både effektivisering och utveckling. Digitalisering kan beskrivas som en metod för verksamhetsutveckling som nyttjar digitala lösningar för att automatisera processer eller förnya arbetssätt.

Digitaliseringspolicyn syftar till att skapa förutsättningar att förbättra service, effektivisera arbetsflöden och vägleda kommunens digitaliseringsinsatser. Digitalisering är en ledningsfråga och kräver aktiv förändringsledning för att lyckas. De digitala lösningar som tas fram ska baseras på öppna standarder när sådana finns och i största möjliga utsträckning vara gemensamma för hela kommunen och övriga samverkanskommuner.

Digital kompetens är en demokratifråga och innebär kunskap om digitala verktyg och informationssäkerhet. Kommunen ska värna individens rättigheter och erbjuda moderna digitala tjänster. Genom samverkan samt strukturerad och säker informationshantering kan kommunen nyttja teknik som AI och främja förnyelse.

Riktlinje för styrande dokument

Antaget	Kommunfullmäktige 2025-03-11 § 6
Gäller för	Kommunstyrelsen och nämnder (ej gemensamma nämnder)
Dokumentansvarig	Stabschef

Innehåll

1. Inledning.....	3
1.1. Syfte.....	3
1.2. Avgränsning.....	3
2. Struktur för och namngivning av styrdokument	4
2.1. Aktiverande styrdokument	4
2.1.1. Program och planer	4
2.1.2 Handlingsplan - förvaltningens arbete med aktiverande styrdokument.....	5
2.2. Normerande styrdokument	5
2.2.1. Policy.....	5
2.2.2. Riktlinje.....	5
2.2.3 Rutin.....	6
2.2.4 Vägledningar	6
2.2.5 Förvaltningens arbete med normerande styrdokument	6
2.3. Behovsanalys och överväganden.....	6
3. Tillgång till samt uppföljning och aktualitetsprövning av politiska antagna styrdokument	7
3.1. Tillgång till styrdokument	7
3.2. Uppföljning och aktualitetsprövning	7
3.2.1. Uppföljning	7
3.2.2. Aktualitetsprövning.....	7

1. Inledning

Östhammars kommun bedriver kommunal verksamhet styrd av kommunens folkvalda politiker och där kommunfullmäktige är det högsta beslutande organet. De förtroendevalda styr verksamheten genom att fatta olika beslut, en del av dessa beslut har formen av styrdokument.

Det finns styrdokument som en kommun måste ha och som anges i olika lagar. Utöver de styrdokument som lagen kräver bestämmer kommunen själv vilka typer av styrdokument som behövs och hur dessa ska utformas. Kommunens struktur, namngivning samt uppföljning av sådana styrande dokument regleras i dessa riktlinjer.

1.1. Syfte

Syftet med dessa riktlinjer är att få en enhetlig terminologi och struktur för politiskt antagna samt av förvaltningen beslutade styrdokument i Östhammars kommun, vilket kommer understödja styrningens efterfrågade effekt. Riktlinjerna tydliggör var beslut om styrdokumentet ska fattas, vad som krävs inför att ett styrdokument tas fram och hur det ska följas upp.

1.2. Avgränsning

Kommunens styrande dokument indelas i fyra skilda kategorier, där de aktiverande och normerande är föremål för denna riktlinje. Riktlinjerna styr utformningen av styrdokument, inom dessa kategorier, som fastställs på politisk nivå och till viss del de som fastställs på tjänstemannanivå.

Övergripande	Normerande	Aktiverande	Författning
Reglemente	Policy	Mål och budget	Lokala föreskrifter
Delegationsordning och arbetsordning	Riktlinje	Budget- och verksamhetsplan	Taxor och avgifter
Översiktsplan	Rutin	Program	
	Vägledning	Planer	
		Handlingsplan	

Varje kommun har ett ringa antal övergripande styrande dokument med sammansättning enligt särskilda regler. Bland dessa återfinns nämndernas reglementen, kommunfullmäktiges arbetsordning, delegationsordningar och översiktsplan. Dessa dokument regleras inte av denna riktlinje.

Taxor, avgifter och lokala föreskrifter styr främst medborgarnas rättigheter och skyldigheter. Dokument i denna kategori återfinns i den kommunala författningssamlingen på kommunens hemsida. Dessa dokument regleras inte av denna riktlinje.

Dokument som tagits fram gemensamt med andra kommuner eller med regionen regleras inte av denna riktlinje.

2. Struktur för och namngivning av styrdokument

Antas av:	Normerande	Aktiverande
Kommunfullmäktige	Policy	Mål och budget
Kommunfullmäktige eller styrelse/nämnd	Riktlinje	Budget- och verksamhetsplan (endast nämnd)
		Program
		Planer
Förvaltningen	Rutin	Handlingsplan
	Vägledning	

Ovan kategorier är kommunens beslutade och vid framtagande av nya dokument ska ovan kategorisering följas. Undantag från kategoriseringen ska användas mycket restriktivt.

De styrdokument som kommunen behöver ta fram till följd av lagkrav ska namnges i enlighet med dessa riktlinjer.

T.ex. Lagstiftning fordrar att kommunfullmäktige antar en XYZ-plan. Då dokumentet innehållsmässigt motsvarar en policy för kommunen döps dokument till policy för XYZ. I dokumentets inledning framgår att ”Denna policy är kommunens svar på lagens krav att ta fram en XYZ-plan”.

Såväl tjänsteskrivelse som beslut ska innehålla ovan förklaring.

2.1. Aktiverande styrdokument

De aktiverande styrdokumenterna pekar ut något som kommunen ska uppnå och hur vi ska handla eller agera för att nå dit. Kommunens budgethandling, Mål och budget, är det främsta aktiverande styrdokumentet. Därutöver kan nämnderna även anta verksamhetsplaner.

2.1.1. Program och planer

Program och planer visar på avgörande vägval och pekar ut handlingsriktning. Program anger strategiskt riktningen och vilket mål som ska uppnås emedan planer även kan ange vilka metoder som ska användas. Antalet program och planer som antas politiskt ska vara få. Inget av dessa dokument ska i regel innehålla exakta tillvägagångssätt eller aktiviteter.

Program och planer ska ha en giltighetstid.

Beslutas av: Där fler nämnder/styrelsen berörs eller där lag så kräver antas dokumentet av kommunfullmäktige. Åtgärdsplaner enligt arbetsmiljöföreskrifter, handlingsplaner inom

skolverksamheten och liknande planer av ren verkställighetskaraktär kräver inte politiska beslut utan beslutas av ansvarig chef.

2.1.2 Handlingsplan - förvaltningens arbete med aktiverande styrdokument

Planering mot mål som beslutats i aktiverande styrande dokument sker genom att den del av förvaltningen som tagit fram dokumentet tar fram en handlingsplan för att nå målet.

Handlingsplanen ska bestå av konkreta tidsatta aktiviteter i en prioritetsordning. För varje aktivitet ska utförare och resursförbrukning anges.

Beslutas av: den beslutande nivån inom förvaltningen som äger resurserna som angetts i handlingsplanen, normalt kommundirektör, kontorschef eller verksamhetschef.

2.2. Normerande styrdokument

Normerande styrdokument anger hur vi ska hantera givna situationer. En given situation kan vara att vi ska resa i tjänsten, handlägga ett bygglov eller göra en upphandling – återkommande situationer i den kommunala verksamheten. Normerande styrdokument kan ange förhållningssätt eller utförande. De styr våra beteenden och sätter gränser för hur vi hanterar situationerna.

Policyer och riktlinjer beslutas politiskt. Förvaltningen kan besluta om ytterligare normerande styrdokument i form av rutiner och vägledningar.

2.2.1. Policy

En policy är ett uttryck för den politiska viljan och anger en princip att förhålla sig till; ett förhållningssätt till en viss företeelse men utan att ta ställning till utförande eller metoder. En policy ska vara kortfattad. Det normala är ett fåtal rader, aldrig mer än en sida även om policyn behöver kompletteras med en kort bakgrund och hänvisning till riktlinje.

En policy ska inte ha en giltighetstid.

Beslutas av: Kommunfullmäktige.

2.2.2. Riktlinje

En riktlinje ska ge stöd för utförande av arbetsuppgifter genom att ange ramarna, gemensamma normer, för verksamheten. Riktlinje kan också ange rekommenderade sätt att agera om de är inriktade på metod. Riktlinjer lämnar oftast ett visst utrymme för individuella variationer och bedömningsgrader, men de kan också vara av regelkaraktär. Riktlinjer kan finnas både med och utan en policy inom samma område.

En riktlinje ska inte ha en giltighetstid.

Beslutas av: Kommunstyrelsen för riktlinjer som gäller för hela kommunen¹. Verksamhetsansvarig nämnd för riktlinjer som gäller för en nämnds ansvarsområde. Kommunfullmäktige för riktlinjer av

---

¹ Kommunstyrelsen ska, till följd av sin särskilda styrfunktion enligt reglementet, leda arbetet med och samordna utformningen av övergripande mål, riktlinjer och ramar för styrningen av hela den kommunala verksamheten.

principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för hela kommunen eller där lag så uttryckligen kräver.

2.2.3 Rutin

Rutiner är av verkställande karaktär. En rutin är en konkret beskrivning av arbetsätt som ska följas i syfte att fullfölja politisk vilja eller lagstiftning.

En rutin ska inte ha en giltighetstid.

Beslutas av: Kommundirektör, stabschef och verksamhetschefer på kommunledningskontoret för kommungemensamma rutiner inom sina respektive ansvarsområden. Chefer på samtliga nivåer för verksamhetsspecifika rutiner.

2.2.4 Vägledningar

Vägledningar är av verkställande karaktär och ger starkt rekommenderade arbetsätt. Vägledningar är framtagna för att ge stöd i att arbeta effektivt, ändamålsenligt och korrekt.

En vägledning ska inte ha en giltighetstid.

Beslutas av: Kommundirektör, stabschef och verksamhetschefer på kommunledningskontoret för kommungemensamma rutiner inom sina respektive ansvarsområden. Chefer på samtliga nivåer för verksamhetsspecifika vägledningar.

2.2.5 Förvaltningens arbete med normerande styrdokument

Förvaltningen arbetar löpande med normerande styrdokument genom att, i de givna situationer som styrdokumentet avser, följa policy respektive riktlinjer och rutiner. Förvaltningen ansvarar också för att utifrån behov ta fram rutiner och vägledningar samt att hålla dem aktuella.

Framtagande av politiska styrdokument

2.3. Behovsanalys och överväganden

Syftet med ett nytt styrdokument bottnar, i allt väsentligt, alltid i att kommunens utveckling inom ett visst område ska säkras eller för att säkerställa utförandet av arbetsuppgifter inom ett visst område.

Beslut om att initiera ett nytt styrande dokument fattas av styrelse eller nämnd och där styrelsen eller nämnden övergripande beskriver vilken effekt dokumentet ska leda till. Förvaltningen utreder, efter initieringsbeslut:

- Vilken typ av styrdokument det handlar om, aktiverande eller normerande
- Huruvida ämnet enbart berör styrelsens eller nämndens reglemente eller om beslut även behöver tas i annan nämnd
- Hur ämnet förhåller sig till:
  - Lagar och förordningar
  - Eventuella regionala styrdokument eller överenskommelser
  - Kommunens budgethandling
  - Redan befintliga styrdokument

Förvaltningen tar fram ett utkast till styrande dokument, tillser att samtal förs med berörda kontor och lyfter slutligen förslaget till beslut.

3. Tillgång till samt uppföljning och aktualitetsprövning av politiska antagna styrdokument

3.1. Tillgång till styrdokument

Östhammars kommun har en sida på webben som heter *Styrdokument* där allmänheten ska kunna ta del av samtliga politiskt antagna styrdokument.

3.2. Uppföljning och aktualitetsprövning

3.2.1. Uppföljning

Följsamhet av mål i aktiverande styrdokument (program och planer) återredovisas i verksamhetsansvarig nämnds delårsrapport och årsredovisning samt i de fall dokumentet antagits av kommunfullmäktige, även på denna nivå.

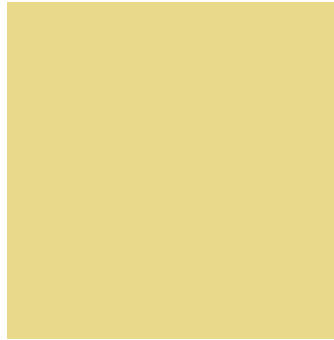
Normerande styrdokument (policyer och riktlinjer) följs upp inom ramen för intern kontroll. Styrelser och nämnder kan aktualisera en uppföljning eller granskning även vid andra tillfällen.

3.2.2. Aktualitetsprövning

Aktiverande styrdokument (program och planer) har en giltighetstid och ska vara uppfyllda till ett visst datum, enligt uppföljning ovan. Mål från aktiverande styrdokument, som antagits av kommunfullmäktige, ingår i mål- och budgethandlingen för kommande år om inte de förtroendevalda beslutar annat. De ska aktualitetsprövas i samband med att arbetet med mål- och budgethandlingen påbörjas.

Normerande styrdokument (policyer och riktlinjer) som har blivit inaktuella ska upptäckas inom ramen för internkontroll och där styrelsen prövar de av kommunfullmäktige antagna normerande dokumenten. Normerande styrdokument aktualitetsprövas vid ingången av varje ny mandatperiod, dock senast i juni månad år efter valår. Aktualitetsprövningen innebär att den nämnd/styrelse/fullmäktige som tagit beslut om dokumentet tar beslut om dokumentet fortsätter gälla, ska revideras eller avvecklas.

Utöver dessa tillfällen kan verksamhetsansvarig nämnd initiera revidering eller avveckling.

Styrmodell för Östhammars kommun

Antaget av	Kommunfullmäktige
Antaget	
Ersätter tidigare version	Kommunfullmäktige 2020-12-15
Gäller för	Kommunfullmäktige, styrelse och nämnder samt förvaltningen
Dokumentansvarig	Kommunstyrelsen

Innehåll

Gemensamma grundförutsättningar.....	4
Roller och ansvar i Östhammars kommun	4
Ansvarsfördelning mellan politik och förvaltning	4
Så styrs Östhammars kommun	4
Grunduppdraget – den gemensamma utgångspunkten ...	5
Styrmodellens olika delar	6
Mål- och resultatstyrning	6
Systematiskt kvalitetsarbete	8
Resursfördelning och ekonomistyrning	9
Arbetet under året	11
Den årliga budgetprocessen.....	11
Den årliga uppföljningsprocessen	11
Hur vi får styrmodellen att fungera	13
Ordlista	14

“Styrmodell för Östhammars kommun” beskriver övergripande hur kommunen leds och styrs, hur arbetet planeras och följs upp samt hur insatser och ansvar fördelas mellan förtroendevalda politiker och förvaltningsorganisationen.

Ditt ansvar att följa styrmodellen

Oavsett om du är förtroendevald, chef eller medarbetare har du ansvar för att ta till dig innehållet i styrmodellen och arbeta utifrån modellen i din vardag.

Hänvisningar i dokumentet

I styrmodellen ingår ibland hänvisningar till andra styrdokument. Dessa hittar du på kommunens hemsida eller via angivna länkar.

Dokumentet är indelat i fem avsnitt:

- 1. Gemensamma grundförutsättningar**
Här presenteras grundläggande information och genomgång av aktörerna; vilka roller och ansvar de har samt hur de samverkar. Här beskrivs också hur kommunen styrs.
- 2. Styrmodellens olika delar**
Här sammanfattas styrmodellens olika delar: Mål och resultatstyrning, Systematiskt kvalitetsarbete samt Resursfördelning och ekonomi. Här synliggörs den röda tråd som löper från kommunfullmäktiges politiska prioriteringar till medarbetarnas dagliga arbete i mötet med invånare och brukare.
- 3. Arbetet under året**
Här beskrivs arbetsgången och tidsramarna för budgetarbete, verksamhetsplanering och uppföljning under ett år.
- 4. Hur vi får styrmodellen att fungera**
Här beskrivs vad som krävs av oss för att styrmodellen ska få genomslag och fungera.
- 5. Ordlista**
Här beskrivs begrepp som det är viktigt att känna till och veta innebörden av.

Gemensamma grundförutsättningar

Roller och ansvar i Östhammars kommun

Kommunkoncernen är det samlade begreppet för hela kommunens verksamhet. Här ingår kommunens nämnder, stiftelser och hel- och delägda bolag. Kommunens uppgifter och befogenheter regleras ytterst av Regeringsformen och Kommunallagen.

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är högsta beslutande organ i Östhammars kommun. Ledamöterna väljs vart fjärde år genom allmänna val. Det är Kommunfullmäktige som tillsätter Kommunstyrelsen, de övriga nämnder som behövs för att fullgöra kommunens uppgifter samt styrelser i kommunala stiftelser och bolag.

Till fullmäktiges uppgift hör även att bestämma vilka grunduppdrag som nämnderna och styrelserna ska ha. För nämnderna regleras detta i reglementen och för bolagen i bolagsordningar och ägardirektiv. Fördelningen av uppdrag sker dels utifrån vad kommunallagen kräver, dels utifrån vad fullmäktige bedömer är lämpligt.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen har enligt Kommunallagen ett särskilt uppdrag från fullmäktige att leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över kommunkoncernens nämnder, stiftelser, bolag, gemensamma nämnder och kommunala förbund. I uppdraget ingår även att bereda ärenden till fullmäktige och följa upp att organisationen genomför fullmäktiges beslut.

Enligt bestämmelserna i Kommunallagen ska Kommunstyrelsen också utse en direktör som ska ha den ledande ställningen bland de anställda och vara chef för den förvaltning som finns under styrelsen.

Nämnderna

Kommunens nämnder ansvarar för att driva en effektiv verksamhet med god kvalitet inom sina respektive grunduppdrag. Verksamheterna kan bedrivas både i egen regi och av externa utförare. Nämnderna ansvarar också för att utföra tillkommande uppdrag som fullmäktige beslutar att tilldela dem.

Bolagen

I kommunkoncernen ingår också kommunens hel- och delägda bolag samt stiftelser. Det är endast

Kommunfullmäktige som kan besluta om att kommunal verksamhet ska bedrivas i bolagsform.

Kommunfullmäktige har den övergripande och lagstadgade ägarrollen för de bolag där kommunen har ett ägarintresse.

Kommunrevisionen

Kommunrevisionen utses av fullmäktige för att kontrollera att kommunens verksamhet sköts utifrån kommuninvånarnas intressen och att skattepengarna förvaltas på ett säkert och effektivt sätt. Varje år gör revisorerna en löpande oberoende granskning av den verksamhet som sker inom Kommunstyrelsen och övriga nämnder. Revisorerna granskar även delårsrapport och årsredovisning. Granskningarna redovisas dels genom den revisionsberättelse som ingår i delårsrapport respektive årsredovisning, dels genom de granskningsrapporter som lämnas under året.

Förvaltning

Till nämnderna hör en förvaltningsorganisation som har till uppgift att genomföra grunduppdraget, verkställa nämndernas beslut samt att bistå nämnderna med beslutsunderlag. Förvaltningens uppgift och befogenhet regleras bland annat i aktuell lagstiftning, i nämndernas reglemente och delegationsordning.

Ansvarsfördelning mellan politik och förvaltning

I den kommunala verksamheten ska det finnas en tydlig ansvarsfördelning mellan förtroendevalda och tjänstepersoner. Fördelningen arbetas fram genom ett förtroendefullt samspel mellan parterna och bygger på principen att de politiska företrädarna i fullmäktige, nämnder och styrelser beslutar om **vad** som ska uppnås i verksamheten och vilka mål som ska nås. Förvaltningens tjänstepersoner arbetar sedan fram strategier för **hur** målen ska uppnås samt bereder underlag för politiska beslut.

Så styrs Östhammars kommun

Kommunens verksamhet regleras både av lagstiftning och av de beslut som Kommunfullmäktige fattar. I följande avsnitt beskrivs det samlade ramverk som lägger grunden för styrningen i Östhammars kommun och som alla verksamheter har att förhålla sig till och utgå från.

Kommunfullmäktiges och nämndernas mål

Kommunfullmäktige beslutar om mål för verksamheten; mål som antingen gäller för all verksamhet eller som tilldelats en eller flera specifika nämnder. Till varje mål finns styrtalet som visar om vi rör oss i riktning mot målen. Målen och styrtalet utgör den politiska viljan och anger färdriktningen för kommunen. Målen och styrtalet finns närmare beskrivna i Östhammars kommuns budgethandling.

Budget

Kommunfullmäktige fastställer varje år kommande års budget. Budgeten är ett viktigt styrdokument för all verksamhet. I den anges hur de ekonomiska resurserna fördelas i organisationen samt vilka mål, styrtalet och måltal som nämnder och styrelser ska arbeta för att nå.

Det är lagstadgat för kommunen att fastställa en budget och i Kommunallagen beskrivs närmare vilka krav som gäller.

Kommunens styrdokument

Vid sidan av kommunens styrmodell finns en rad styrdokument som alla verksamheter är skyldiga att följa. I styrdokumenterna regleras ramar och gemensamma förhållningssätt för verksamheterna.

Styrdokumenterna beslutas på olika nivåer beroende på dokumenttyp. De styrdokument som används i kommunen är bland andra policy, riktlinje, regler och plan. Vad som gäller för de olika dokumenttyperna finns närmare beskrivet i [Riktlinje för styrdokument](#).

Lagstiftning

Kommunens verksamhet styrs på olika sätt av lagstiftning. Grundläggande krav finns i Kommunallagen och Förvaltningslagen. Kommunens verksamhet regleras dessutom i speciallagar för olika områden, till exempel Socialtjänstlagen, Skollagen, Miljöbalken och Plan- och bygglag. Utöver detta sker statlig styrning även i andra former genom bland annat förordningar och föreskrifter.

Detta ska all verksamhet utgå från

Grunduppdraget – den gemensamma utgångspunkten

Kommunens nämnder och bolag har alla en viktig roll i kommunkoncernen. Varje nämnd har i sitt reglemente angivet vilka grunduppdrag som Kommunfullmäktige tilldelat dem. Nämnderna ansvarar därmed för att bedriva en effektiv verksamhet med god kvalitet med utgångspunkt i grunduppdraget, de ekonomiska förutsättningarna samt politiska mål och beslut.

Bolagens grunduppdrag framgår av bolagsordning och ägardirektiv.

Samarbete för invånarnas bästa

När uppdrag fördelas ut på separata verksamheter är det viktigt med samarbete över organisatoriska gränser. Samarbete mellan förvaltning, nämnder och bolag är centralt för att lyckas med uppdragen från fullmäktige och på bästa sätt tillgodose behoven hos dem kommunen är till för.

Ledarskapets betydelse för möjligheten att nå framgång

Ledarskapet är en av de mest strategiska faktorerna för att kommunen ska kunna röra sig i riktning mot och nå uppsatta mål, men också för att åstadkomma önskvärda resultat och god kvalitet i verksamheten.

Styrmodellens olika delar

Mål- och resultatstyrning

Kommunens styrmodell bygger på mål- och resultatstyrning. Det innebär att fullmäktige beslutar om mål, styrtal och måltal som kommunkoncernen ska arbeta mot.

En viktig del i målstyrningen är att fokusera på de *effekter eller resultat* som ska nås. Effekterna tydliggör vad man förväntar sig för resultat och är ett viktigt underlag för att kunna analysera måluppfyllelsen. Sammantaget hjälper detta kommunen att på alla nivåer fokusera på de mål och effekter som är mest väsentliga för verksamheterna.

Att sätta mål

Ett mål ska beskriva ett önskat läge som fullmäktige, nämnden eller verksamheten vill uppnå. Det ska finnas en tydlig koppling mellan fullmäktiges och nämndernas mål och det arbete som bedrivs i enskilda verksamheter. Detta bidrar till att den positiva viljeinriktningen når hela vägen ut i verksamheten och att organisationen steg för steg närmar sig kommunfullmäktiges målsättning.

Målen ska vara mätbara genom styrtal, möjliga att påverka och sättas med en rimlig och tydlig ambitionsnivå. Tydligt formulerade mål är en förutsättning för att kommunen ska kunna röra sig ifrån nuläget i riktning mot det önskade läget.

Målarbetet ska baseras på en genomgripande analys av önskvärt läge och faktiskt nuläge. De mål som sätts bör utgå från en faktabaserad kunskap om hur det ser ut just nu, i den egna verksamheten och i omvärlden. Detta skapar den utgångspunkt som kan användas vid jämförelser över tid. Först då är det möjligt att följa trender och se om verksamheten lyckas eller inte lyckas i arbetet mot målen.

En viktig utgångspunkt i målarbetet är att begränsa antalet mål. Att hålla nere antalet politiska mål möjliggör överblick och effektiv styrning.

Styrkedjan

Kommunfullmäktiges målarbete

I budgethandlingen, som antas av kommunfullmäktige, konkretiseras den politiska viljeinriktningen för det kommande året.

För att kunna mäta *utvecklingen* inom dessa områden, men även tydliggöra vad de omfattar, så knyts ett antal *styrtal* till vart mål. Styrtalen, som pekar ut väsentliga delar av

måluppfyllelsen, är det vi mäter och kommande års ambition uttrycks som ett *måltal*. Genom stabila styrtal, där kommunens utveckling kan följas både relativt andra och över tid, kan goda analyser göras.

Budgeten antas av Kommunfullmäktige i juni, men arbetet med att se över kommande års måltal och vid behov även mål och styrtal inleds redan tidigt på våren i samband med budgetupptakten.

Måltalen som kopplas till styrtalen antas samtidigt som budgetramarna, då dessa ambitioner har ett naturligt samband med vilka ramar respektive nämnd tilldelas.

Förvaltningens-/sektorernas målarbete

Kommunfullmäktiges och nämndernas mål är den politiska "beställningen" till förvaltningen. Förvaltningen ansvarar för planering, genomförande och återrapportering utifrån given beställning. Detta hanteras genom att målen fördelas till den eller de sektorer som har relevant kompetens och resurser att åstadkomma förflyttning inom målområdet.

Sektorchefen eller sektorcheferna ges ett koordineringsansvar att tillse att ansvarig sektor bryter ned målet till delmål och att delmålen tillsammans leder till att målet kan nås. Arbetet för att åstadkomma förflyttning inom respektive delmål kan åligga sektorchef, men kan lika gärna delegeras till verksamhetschef eller enhetschef om det är på dessa nivåer det faktiska arbetet kommer att ske.

Verksamheternas och enheternas målarbete

Sektorer, verksamheter och enheter ansvarar för att arbeta fram verksamhetsplaner där de beskriver hur arbetet mot nämndmålen ska genomföras. Det görs via delmål, styrtal och aktiviteter.

Det är framförallt genom *aktiviteterna* som målarbetet omsätts i konkret handling.

Medarbetaren i styrkedjan

Aktiviteterna föreslås och genomförs av medarbetare i de verksamheter och enheter med relevant kompetens och bäst möjligheter att påverka målets utfall. En aktivitet kan genomföras av en eller flera medarbetare tillsammans. Uppföljning av respektive aktivitet ligger till grund för chefens analys av styrtal och måluppfyllelse. Uppföljning av såväl aktiviteter, styrtal och måluppfyllelse ger en bra bild av

vilka aktiviteter som varit mer eller mindre framgångsrika, inför kommande års verksamhetsplanering. Men uppföljda aktiviteter utvärderas även kontinuerligt under året, i en iterativ (upprepad) process, där nya aktiviteter planeras, genomförs och utvärderas på grundval av utfall av tidigare.

Tillit i styrningen

Verksamheters och enheters *aktiviteter* planeras och genomförs inom respektive verksamhet eller enhet, utifrån grunduppdrag, ekonomiska förutsättningar, uppsatta målsättningar och varje medarbetares kompetens.

Med detta arbetssätt skapas en röd tråd ända från Kommunfullmäktiges och nämndernas mål, till planerade *aktiviteter* på verksamhets- och enhetsnivå; Från politiska prioriteringar till medarbetarnas dagliga arbete i mötet med invånare och brukare.

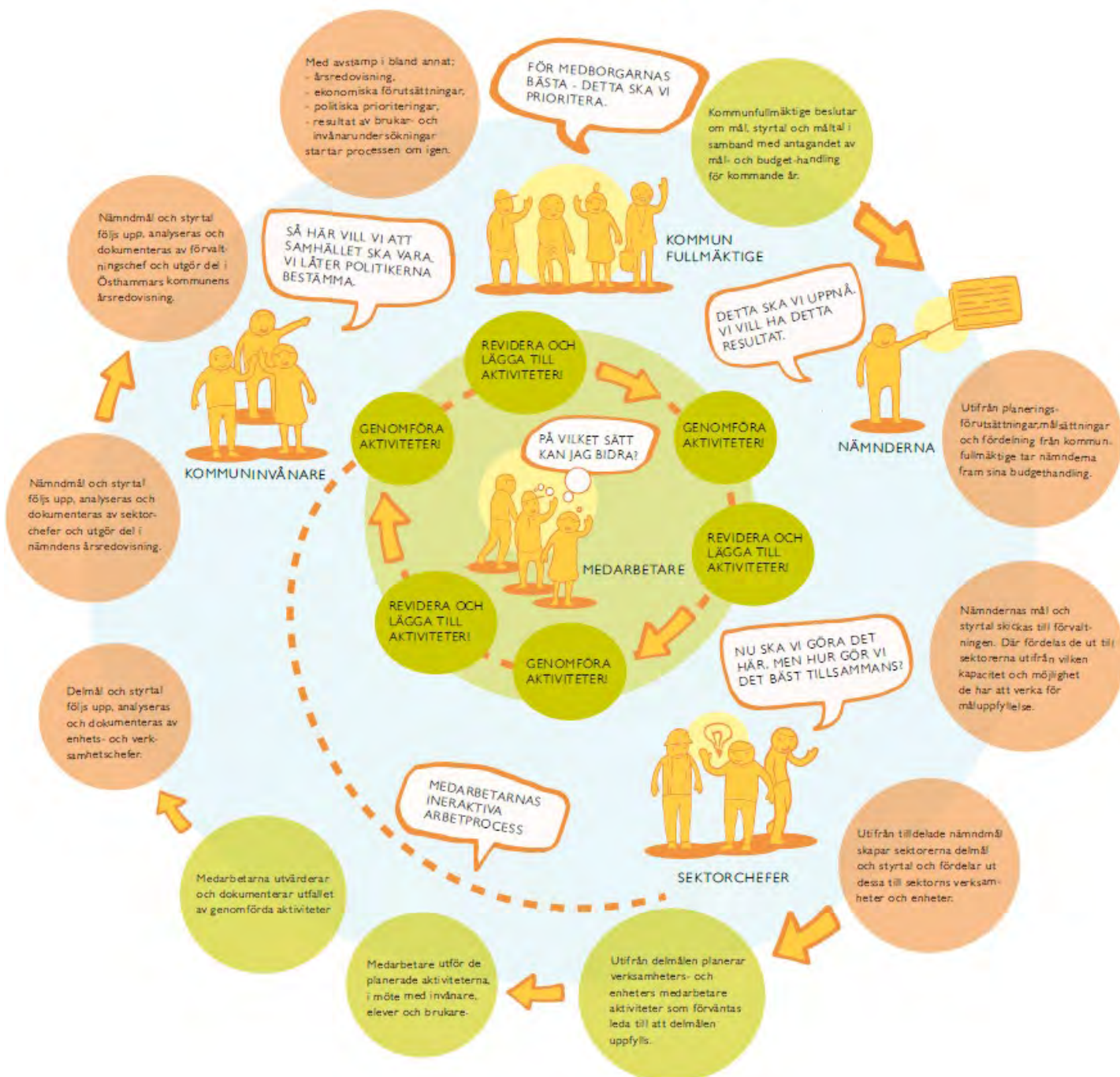
Måluppfyllelse kräver samarbete

Varje nämnd och bolag ansvarar för att dess arbete mot målen inte strider mot andra nämnder eller bolags målarbete. Det är också varje nämnds och bolags ansvar att samarbeta för att uppnå målen och skapa största nytta för kommuninvånarna.

Att analysera måluppfyllelse

Genom att följa upp och analysera utfall och resultat ges återkoppling på det arbete som genomförts och underlag för utveckling.

STYRKEDJAN

Varje mål har en ansvarig tjänsteperson som ansvarar för att analysera utvecklingen och vid behov föreslå förändringar i målarbetet. Analysen sker i samarbete och dialog med berörda verksamheter. Analysen baseras bland annat på målet och styrtalets kända utfall, jämförelse över tid och mot andra, nämndernas arbete mot styrtalets måltal samt tillkommande information såsom omvärldsanalys eller utveckling hos näraliggande nyckeltal.

Motsvarande analysarbete genomförs inom ramen för nämnd, förvaltning och verksamhet utifrån satta mål och kopplade styrtal.

Det är viktigt att analysen i sig inte blir slutstation utan att den mynnar ut i slutsatser och förslag på vad som ska göras för att förbättra resultaten.

För stöd i analysarbetet finns till exempel skriften [Analysera med nyckeltal](#)¹ utgiven av RKA (Rådet för främjande av kommunala analyser).

Uppdrag

Uppdrag betyder här specifikt det verktyg som Kommunfullmäktige eller en nämnd använder för att uppdraga förvaltningen att genomföra någonting specifikt som inte ryms inom ramen för det ordinarie målarbetet. Ofta handlar det om särskilt resurskrävande aktiviteter som ställer krav på kontinuerlig avstämning och uppföljning och som kan generera behov av prioriteringar eller extra resurser för att möjliggöra/säkra verksamheternas grunduppdrag. Arbetet utifrån Uppdrag planeras, följs upp och redovisas i linje med ordinarie målarbete.

Nyckeltal

Graden av möjlighet att påverka resultatet kan vara avgörande för om man skapar ett målsatt styrtal eller nöjer sig med att *följa* ett mått som ger viktig information inom ett aktuellt område.

De mått nämnder och förvaltningen väljer att *följa* systematiskt under året kallar vi för **nyckeltal**. Nyckeltalen omfattar områden eller aspekter i verksamheten som är särskilt viktiga för en god kvalitet. De kan vara av ekonomisk, kvalitativ- eller kvantitativ karaktär. Exempel på nyckeltal är sysselsättningsgrad, olika rankinglistor, demografisk utveckling, lönekartläggning, sjuktal, beläggningsgrad på särskilda boenden och så vidare.

Nämnd och förvaltning ansvarar gemensamt för att identifiera viktiga nyckeltal för de egna verksamhetsområdena. Förvaltningen analyserar insamlad data och rapporterar löpande till nämnder och styrelser

enligt överenskommelse. Även enskilda verksamheter eller enheter kan följa nyckeltal där det bedöms lämpligt.

Systematiskt kvalitetsarbete

Systematiskt kvalitetsarbete innebär att skapa kvalitet i mötet med invånare, företagare och besökare utifrån de olika gruppernas behov. Det är ett grundläggande uppdrag för samtliga verksamheter i kommunen.

I ansvaret ingår att kvalitetssäkra verksamheten genom att ständigt utveckla och förbättra den service och de tjänster som levereras.

Definition av kvalitet

God kvalitet innebär att verksamheten når uppsatta mål och de krav som gäller samt att den är anpassad till- och ständigt utvecklas utifrån behoven hos kommuninvånarna och andra som använder kommunens tjänster.

Denna grundläggande definition av kvalitet gäller för alla verksamheter.

Kontinuerligt utvecklings- och förbättringsarbete

Kvalitetsarbetet ska ske kontinuerligt och systematiskt. I arbetet ingår moment för att följa upp verksamheten, analysera resultaten och utifrån detta planera och utveckla verksamheter, service och tjänster. Det är viktigt att kvalitetsarbetet resulterar i förändring; Det vill säga att förbättringsområden omhändertas och leder till utveckling.

En hörnsten i utvecklingsarbetet är kvalitetsjämförelser, erfarenhetsutbyten och lärande mellan verksamheter, både inom organisationer och med omvärlden.

Att aktivt kartlägga och utveckla väsentliga processer och rutiner ingår också i det systematiska kvalitetsarbetet. Det arbetet ska bygga på behovs-, omvärlds- och riskanalys.

Delaktighet och inflytande

En viktig del i det systematiska kvalitetsarbetet är att föra dialog med de som bor eller vistas i kommunen och tar del av kommunala tjänster. Det kan bland annat ske genom öppna dialogmöten utifrån ett särskilt verksamhetsområde eller en särskild fråga eller i forum för specifika brukar- och intressegrupper.

Information om invånarnas upplevelse av kommunen inom ett stort antal områden samlas också in via SCB:s årliga medborgarundersökning. Särskilda enkätundersökningar för gruppen unga genomförs med viss intervall liksom brukarundersökningar inom socialnämndens

ansvarområden. Utöver dessa erbjuder Östhammars kommun en rad olika delaktighetstjänster; Medborgarmotion, Allmänhetens frågestund på Kommunfullmäktiges sammanträden, Fråga din politiker och systematiserad synpunktshantering för att tillvarata invånarnas perspektiv.

Planering och dokumentation

Förvaltningsledningen har möjlighet att skapa opolitiska uppdrag som ett verktyg för att styra sektorer, verksamheter och enheter att utveckla arbetet inom ett givet område eller i en viss riktning.

På motsvarande sätt har enskilda sektorer, verksamheter och enheter har möjlighet att skapa egna, opolitiska målsättningar utifrån lokalt bedömda utvecklingsbehov enligt samma princip och med samma systemstöd som vi använder för vår målstyrning. Detta arbetssätt erbjuder möjlighet att planera, dokumentera, följa upp och skapa rapporter för det systematiska kvalitetsarbetet.

Hur planering och dokumentation av kvalitetsarbetet är uppbyggt kan dock behöva se olika ut inom olika verksamheter. Det kan bero av särskilda lagar eller föreskrifter inom ett visst verksamhetsområde.

Intern kontroll

Arbetet med intern kontroll är lagstadgat och utgör en viktig del i kommunens styrmodell. Den interna kontrollen ska utveckla och säkerställa funktion och kvalitet i kommunens samtliga verksamheter och därmed minska risken för avsiktliga eller oavsiktliga fel. Enligt bestämmelserna i Kommunallagen är varje nämnd skyldig att se till att den interna kontrollen är tillräcklig.

Det övergripande ansvaret för att det finns en tillräcklig intern kontroll i kommunen vilar på Kommunstyrelsen, som med utgångspunkt från nämndernas rapporter ska utvärdera kommunens samlade arbete med intern kontroll och vid behov ta initiativ till förbättringar.

Nämnderna ska inför varje nytt verksamhetsår upprätta en plan för den interna kontrollen och beskriva vilka kontrollaktiviteter som ska genomföras. Närmare anvisningar för hur arbetet ska bedrivas framgår av kommunens [Reglemente för internkontroll](#) .

Egenkontroll

Utifrån lagstiftning (bland annat Miljöbalken, Livsmedelslagen, Plan- och bygglagen) ska vissa verksamheter ha system för egenkontroll. Egenkontroll innebär systematisk uppföljning och utvärdering av den egna verksamheten samt kontroll av att den bedrivs i enlighet med de processer och rutiner som verksamheten fastställt. Egenkontrollen ska göras med den frekvens och i den

omfattning som krävs för att kunna säkra verksamhetens kvalitet och säkerhet. Den ansvarige för verksamheten ska ta fram ett system för egenkontroll som är anpassat efter verksamhetens omfattning och art. Det måste också finnas rutiner för den dokumentation som behövs.

Resursfördelning och ekonomistyrning

Kommunens resurser ska användas och utnyttjas effektivt. Då resurser är begränsade måste såväl uppdraget till verksamheterna som de arbetsätt som används inom verksamheterna planeras i förhållande till de ekonomiska förutsättningarna.

God ekonomisk hushållning

Kommunallagen anger att kommuner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Det innebär att de ska sköta sin ekonomi på ett ansvarsfullt sätt.

Kommunerna ska enligt lagen anta mål både för ekonomin och för verksamheten – så kallade finansiella mål och verksamhetsmål. De finansiella målen ger ramar för verksamhetens omfattning och resultat, och verksamhetsmålen anger hur medlen ska användas på ett ändamålsenligt sätt.

Östhammars kommun styr i riktning mot god ekonomisk hushållning genom riktlinjer för ekonomisk hushållning samt finansiella och verksamhetsmässiga mål med betydelse för en god ekonomisk hushållning. Detta regleras årligen i budgethandlingen som beslutas av fullmäktige. Kommunen formulerar sina egna finansiella mål, men Kommunallagen anger ett minimikrav för kommunens ekonomi, det så kallade balanskravet, som innebär att det inte är tillåtet att budgetera eller redovisa ett underskott.

För att resurstilldelningen till kommunens verksamheter inte ska påverkas alltför mycket vid en lågkonjunktur har kommunen en resultatutjämningsreserv som gör det möjligt att reservera överskott de år då skatteintäkterna ökar, för att kunna använda dem till att täcka underskott när skatteintäkterna viker nedåt.

I riktlinjerna för god ekonomisk hushållning och resultatutjämningsreserv kan du läsa mer om hur kommunen arbetar. [Riktlinjer för ekonomisk hushållning och hantering av resultatutjämningsreserv](#)

Resursfördelning

Kommunens finansiella utrymme och nämndernas ramar för drift och investering fastställs genom fullmäktiges årliga beslut om budget. Nämnderna beslutar därefter själva över den interna fördelningen av resurser genom sina respektive budgetprocesser och budgethandlingar.

Övergripande resursfördelning

Östhammars kommun har ett resursfördelningsverktyg som ska fungera som ett stöd för Kommunfullmäktige i arbetet med att fördela resurser till kommunens olika nämnder. Modellen tar sin utgångspunkt i föregående års fördelning, tar vidare hänsyn till förändringar i demografi, löner och priser och visar hur de olika nämndernas resursbehov kan komma att se ut några år in i framtiden. Modellen visar också hur satsningar mot en särskild nämnd eller inom ett särskilt område påverkar ekonomin på kommuntotalen samt ger information om fördelningen avviker mot kommunens långsiktiga finansiella mål.

Nämndernas ekonomiska ramar fastställs slutligen genom politiska prioriteringar och beslut.

Åtgärder vid underskott

Om en nämnd prognosticerar eller konstaterar ett underskott om >1% av sin budgetram ska Kommunstyrelsen skyndsamt underrättas. Nämnden ska planera, vidta och dokumentera åtgärder för att uppnå ekonomisk balans och presentera för Kommunstyrelsen hur det negativa resultatet ska återställas.

Investeringsplan och budget

Kommunens investeringar hanteras enligt ett särskilt regelverk. För att säkerställa att nya investeringar görs vid rätt tidpunkt och på lämplig geografisk plats, ska varje investering vara ett resultat av ett väl planlagt utredningsarbete, där berörda verksamheter bidrar med sina perspektiv.

Hela regelverket kan du läsa här: [Regler för investeringar och investeringsprocess](#)

Arbetet under året

All verksamhet kräver god planering. Syftet med kommunens planeringsprocess är att ta fram mål, strategier och aktiviteter och besluta hur ekonomiska resurser ska fördelas.

Dokumentation av planering och uppföljning sker för närvarande i det molnbaserade verktyget Stratsys.

Den årliga budgetprocessen

Genom den årliga budgetprocessen fastställer fullmäktige mål och uppdrag och fördelar resurser till nämnderna. Syftet med budgetprocessen är att, i enlighet med kommunens styrmodell, bidra till ett långsiktigt förhållningssätt och god ekonomisk hushållning där såväl verksamhetsmål som finansiella mål nås.

I juni fattar Kommunfullmäktige beslut om budget för kommande år och flerårsplan för de tre följande åren. I budgethandlingen tydliggörs mål, uppdrag och ekonomiska ramar för såväl drift som investering.

Hela budgetprocessen beskrivs mer ingående i följande stycken. Aktuella datum för händelser i budgetprocessen innevarande år finns på kommunens intranät. Här kan du läsa [Regler för budgetprocessen](#).

Information om budgetförutsättningar

Budgetarbetet inleds i oktober, 14 månader innan budgeten träder i kraft. Data från Sveriges kommuner och regioner, SKR, används i resursfördelningsverktyget som beräknar hur kommande års ekonomi i de olika nämnderna kan komma att se ut. Utfallet kommuniceras till de olika nämnderna före årsskiftet.

Planeringsförutsättningarna presenteras

Resursfördelningsverktyget uppdateras med ny data i februari, utifrån SKR:s uppdaterade data. Samtidigt arbetar förvaltningen fram en nuläges- och omvärldsbild. Omvärldsbilden beskriver trender och strömningar i omvärlden, på vilket sätt de kan påverka kommunens verksamheter och behovet av beredskap att möta dessa.

Omvärldsbilden presenteras och diskuteras i samband med en Nyckeltalsdag för ledande politiker och tjänstpersoner. Under Nyckeltalsdagen ges också förvaltningen utrymme att presentera värdefulla nyckeltal och verksamhetsdata. Syftet med Nyckeltalsdagen är att skapa en gemensam plattform

inför det kommande planeringsarbetet. Material från dagen sammanställs och tillgängliggörs som planeringsunderlag för både majoritet och opposition att använda i respektive budgetarbete.

Budgetberedningens arbete

Majoritetens budgetarbete leds av den så kallade budgetberedningen. Beredningen består av Kommunstyrelsens arbetsutskott samt de som gruppen ser behov av att bjuda in. Budgetberedningen rapporterar till Kommunstyrelsen. Beredningsgruppen tar fram förslag till budgetramar, mål, styrtal och målvärden i sådan tid att de kan presenteras för- och diskuteras i KSAU och Kommunstyrelsen under våren, för att slutligen beslutas av Kommunfullmäktige i juni.

Nämndernas planering

Utifrån de beslutade budgetramarna kan nämnderna arbeta vidare med sina respektive budgethandlingar. Här beskriver nämnderna verksamhetsförändringar för planeringsperioden utifrån demografisk utveckling, verksamhetens resultat, måluppfyllelse, och förändringar i omvärlden. Här anger även nämnderna behov av förändringar av taxor och avgifter. Budgethandlingen beslutas i respektive nämnd och lyfts som ett informationsärende i Kommunfullmäktige. Efter att nämnderna har antagit sina budgethandlingar kan förvaltningen upprätta budget på detaljnivå som läggs in i ekonomisystemet Raindance.

Från budget till verksamhetsplanering

Utifrån nämndens budget arbetar respektive verksamhet och enhet fram en verksamhetsplanering för kommande år. I verksamhetsplanen anges målsättningar, styrtal och aktiviteter för att nå nämndmålen. Planeringen skall vara klar och dokumenterad i Stratsys inför årsskiftet.

Bolagen

För bolagen gäller att utformningen av budgetprocessen och den ekonomiska planeringen avgörs av respektive bolag. Förslag till budget behandlas av styrelsen under hösten.

Den årliga uppföljningsprocessen

Varje nämnd och bolag ansvarar för att regelbundet och systematiskt följa upp den egna verksamheten utifrån mål och resultat, kvalitet, ekonomi och personal.

Kvalitet i analysarbetet är grundläggande för att kunna skapa välgrundade slutsatser och utveckla och förbättra den kommunala verksamheten. En central princip i all analys är att fokusera på de mest väsentliga avvikelserna och deras eventuella underliggande orsaker. Det åligger varje nämnd att ansvara för god kvalitet i uppföljningsarbetet och att det följer given process. Ett annat syfte med uppföljningen är att

uppmärksamma framgångsrika arbetssätt och metoder som kan användas och spridas som goda exempel och bidra till verksamhetsutveckling i andra delar av organisationen.

Gemensam uppföljning sker vid sex tillfällen per år, efter utgången av februari, april, juni, augusti, oktober respektive december månad. Vid dessa tillfällen görs en mer noggrann uppföljning, där verksamheten periodiserar kostnader och intäkter samt lämnar ifrån sig en prognos för året. När uppföljningen visar på avvikelser från beslutad inriktning och resursfördelning ska detta utan dröjsmål rapporteras till överordnad chef i linjeorganisationen.

Uppföljningen efter april, augusti och december (tertiäl 1, Delårsrapport respektive Årsredovisning) mynnar ut i en formaliserad rapport. I anvisningarna för uppföljning och rapportering som ges ut av Ekonomienheten beskrivs vad uppföljningen från nämnderna ska innehålla samt vilka datum och deadlines som gäller.

Nämnderna och bolagen ansvarar för att rapportera till Kommunstyrelsen i enlighet med aktuella anvisningar. Kommunstyrelsen ansvarar i sin tur för att sammanställa och rapportera till Kommunfullmäktige utifrån budget och prioriterade mål samt övrigt som är av risk och väsentlighet utifrån Kommunstyrelsens uppsiktsplikt över nämnder och styrelser.

Verksamheternas uppföljning

Förvaltningen ska rapportera till sina respektive nämnder vid de sex tillfällen som beskrivits enligt ovan. Utöver detta beslutar nämnderna själva om eventuell ytterligare rapportering och innehåll i denna. Koncernens bolag avgör själva utformningen av den interna uppföljningen, men bolagen behöver planera sitt arbete så att de, i rätt tid, kan förse kommunen med det material som krävs för att kommunen ska kunna sammanställa rapportering för kommunkoncernen.

Kvalitetsdialog och bokslutsdag

Två gånger per år, vid tertial och delår, genomför organisationen en ekonomi- och kvalitetsdialog som löper genom organisationens samtliga tjänstepersonsnivåer från medarbetare, enhetschef, verksamhetschef, sektorchef och kommundirektör. Medarbetare från sektor verksamhetsstöds ekonomi-, utvecklings- och HR-funktioner tar fram stödmaterial och deltar i delar av kvalitetsdialogen.

Som en del i årsredovisningsprocessen anordnas en bokslutsdag där nämndernas ordförande redovisar det gångna årets verksamhet och resultat avseende mål och ekonomi. Kommunstyrelsens ordförande redogör motsvarande för kommuntotalen.

I [Regler för budgetuppföljningsprocess](#) kan du läsa mer om hur kommunen arbetar med uppföljning.

Hur vi får styrmodellen att fungera

Vi har alla ett ansvar för att styrmodellen ska få genomslag och effekt.

Vi har alla ett eget ansvar för att förstå styrmodellens innehåll, syfte och roll och att bidra till att den efterlevs i den egna verksamheten.

Vi har också ett gemensamt ansvar för att vara uppmärksamma på brister i styrmodellen och vid behov föreslå ändringar. Detta sker inom ramen för linjeorganisationen eller etablerade grupper och nätverk.

Kommunstyrelsen har ett särskilt ansvar för att följa upp hur styrmodellen fungerar och följs. Detta sker i dialog med nämnderna.

Styrdokument och anvisningar

Dokumentet Styrmodell för Östhammars kommun kompletteras med styrdokument och anvisningar inom olika områden. Varje chef ansvarar för att hålla sig uppdaterad kring de anvisningar som gäller.

Kommunstyrelsen ansvarar för att samla dessa, hålla dem aktuella och göra informationen lättillgänglig.

Revidering

Översyn och revidering av styrmodellen ska göras inför varje ny mandatperiod eller oftare utifrån uppkomna behov.

Kommunstyrelsen är dokumentansvarig och ansvarar därmed för såväl revidering som eventuellt initiativ till revidering under pågående mandatperiod.

Ordlista

I styrmodellen används ett antal begrepp som är viktiga att känna till och förstå innebörden av.

Aktivitet – Aktiviteter anger vad en verksamhet eller enhet konkret planerar att utföra under en tidsperiod, i syfte att nå uppsatta målsättningar. *Exempel: Genomföra arbetstygds mätning vecka 42.*

Delmål – Utifrån varje nämndmål skapas ett antal delmål av den eller de sektorer som tilldelats ansvar för genomförande och uppföljning.

Egenkontroll - Egenkontroll innebär systematisk uppföljning och utvärdering av den egna verksamheten samt kontroll av att den bedrivs i enlighet med fastställda rutiner och processer.

Finansiella mål - Enligt Kommunallagen ska kommuner anta finansiella mål. Lagen anger en miniminivå som alla kommuner måste uppnå, därutöver står det kommunerna fritt att formulera sina mål. *Exempel: Alla nämnder i Östhammars kommun ska hålla budget.*

Grunduppdrag – Varje nämnd har i sitt reglemente angivet vilka grunduppdrag som kommunfullmäktige tilldelat dem. Bolagens grunduppdrag framgår av bolagsordning och ägardirektiv. *Exempel: Bygg- och miljönämndens grunduppdrag innefattar bl.a. trafikuppgifter som avses i 1§ Lag (1978:234) om nämnder för vissa trafikfrågor.*

Intern kontroll - Alla styrelser och nämnder är skyldiga att se till att det finns en tillräcklig intern kontroll i den egna verksamheten. Kommunstyrelsen har det kommunövergripande ansvaret för detta. Arbetet med intern kontroll är en viktig del i det systematiska kvalitetsarbetet.

Inför varje nytt verksamhetsår ska nämnderna upprätta en plan för den interna kontrollen, baserad på en risk- och väsentlighetsanalys. I planen ska nämnderna ange vilka kontrollaktiviteter som ska göras.

Måltal – Ett måltal kopplas till ett styrtalet. Det utgörs av det (ofta) numeriska resultat man vill nå under en viss period. *Exempel: För styrtalet Andel elever som tagit examen inom 4 år är måltalet 82%.*

Nyckeltal - De mått nämnder och förvaltningen följer systematiskt under året, utan att styra mot, kallar vi för nyckeltal. *Exempel: Ungdomsarbetslöshet i Uppsala län.*

Opolitiskt uppdrag - Förvaltningsledningen har möjlighet att skapa opolitiska uppdrag som ett verktyg för att styra sektorer, verksamheter och enheter att utveckla arbetet inom ett givet område eller i en viss riktning.

Opolitiska mål - Utöver arbete kopplat till nämndmål har enskilda sektorer, verksamheter och enheter möjlighet att skapa, dokumentera och följa upp opolitiska målsättningar utifrån lokalt bedömda utvecklingsbehov.

Styrdokument – Ett dokument som anger vilka regler som gäller för en viss verksamhet. *Exempel: Riktlinjer och policy för hur förtroendevalda och anställda reser.*

Styrmodell – En beskrivning av hur någonting ska ledas och styras.

Styrtalet - Ett styrtalet är ett mått som används för att analysera och bedöma framgång i förhållande till uppsatta mål. Varje styrtalet kompletteras med ett måltal. *Se exempel under Måltal.*

Uppdrag - Uppdrag är ett instrument för Kommunfullmäktige att uppdraga nämnderna eller nämnderna att uppdraga förvaltningen att genomföra någonting specifikt som inte ryms inom ramen för det ordinarie målarbetet. *Exempel: Ett uppdrag från Kommunstyrelsen till förvaltningen att aktualitetspröva kommunens modell för styrande dokument*

Redovisning av kommunalt partistöd År 20.....

Partiuppgifter

Parti		Organisationsnummer
Utdelningsadress		E-postadress
Postnummer	Postort	Telefonnummer
Kontaktperson		

Redovisning av hur partistödet har använts

Personal (ange på vilket sätt partistödet använts till kostnader för personal m.m.)

Lokalt anställd personal/tjänsteköp regional nivå	Syfte	Kronor
Summa		=

Lokaler och utrustning (specificera på vilket sätt partistödet använts till lokaler och utrustning)

Aktivitet	Syfte	Kronor
Summa		=

Utbildningar, konferenser, resor

Aktivitet	Syfte	Kronor
Summa		=

Marknadsföring (demokratifrämjande och opinionsbildande aktiviteter)

Aktivitet	Syfte	Kronor

Summa		=

Övriga kostnader

Aktivitet	Syfte	Kronor
Summa		=

Överföringar inom partiorganisationen (regionalt/nationellt)

Överföring till	Motprestation	Kronor
Summa		=

Sammanställning

Kvarstående partistöd från föregående år	
Beviljat partistöd för perioden	
Utgifter under perioden	
Kvarstående partistöd inför kommande period (summa)	=

Uppgifter om den person som ska signera redovisningen

Jag intygar riktigheten i de uppgifter som lämnats i redovisningen

Namn	E-postadress

Granskningsrapport

Jag har granskat den skriftliga redovisningen av hur det kommunala partistödet har använts och om det finns underlag som styrker uppgifterna. Min bedömning är att redovisningen ger en rättvisande bild av hur partistödet använts.

Jag har granskat den skriftliga redovisningen av hur det kommunala partistödet har använts och om det finns underlag som styrker uppgifterna. Min bedömning är att redovisningen inte ger en rättvisande bild av hur partistödet använts.

Jag har gjort följande noteringar avseende redovisningen:

Uppgifter om den person som ska signera granskningsrapporten

Namn:	E-postadress:
-------	---------------

Anvisningar till redovisning av kommunalt partistöd

Inledning

Enligt kommunallagen 4 kapitlet 29 § får kommuner ge ekonomiskt bidrag och annat stöd till politiska partier för att stärka deras ställning i den kommunala demokratin (partistöd). De partier som beviljats partistöd ska årligen lämna en skriftlig redovisning som visar att partistödet har använts till detta ändamål.

Redovisningen ska avse perioden 1 januari–31 december och ges in till fullmäktige senast sex månader efter redovisningsperiodens utgång.

Partistödet är avsett att användas till att stärka partiets ställning i den lokala demokratin. Ange vilka aktiviteter/inköp som partistödet har använts till och kostnaden för det, utifrån de rubriker/områden som finns i mallen. Ange under "syfte" hur det motsvarar syftet med partistöd.

Av redovisningen ska framgå om överföringar gjorts till delar av partiorganisationen utanför Östhammars kommun och vilka motprestationer som i så fall har mottagits. Ange till vilken organisation överföringen har gjorts, vilken motprestation som tagits emot och den summa som överförts.

Redovisningen ska omfatta allt det partistöd som använts under perioden, både det som mottagits under det senaste året och det som eventuellt sparats från tidigare år.

Redovisningen av partistödet ska göras i hela kronor.

Anvisningar för granskning

Partiet ska utse en särskild granskare som ska kontrollera om redovisningen ger en rättvisande bild av hur partistödet har använts. Granskaren ska vara någon annan än den som lämnar redovisningen.

Granskningen ska ge svar på följande frågor:

- Framgår det av redovisningen att partistödet har använts för att utveckla partiets ställning i den kommunala demokratin?
- Finns underlag som styrker de kostnader som framgår av redovisningen?

Metod:

Granska redovisningen och bedöm om den motsvarar syftet med partistödet. Stödet är avsett för det lokala partiarbetet som riktar sig till kommunmedlemmarna.

Kontrollera att det finns underlag som styrker kostnaderna

för aktiviteterna.

Granska om partistöd förts över till delar av partiorganisationen utanför kommunen och om motprestationer för dessa motsvarar syftet med partistödet.

Kontrollera att det finns underlag i partiets bokföring som

styrker överföringen.

Bedömning:

Bedömningen fylls i under rubriken "Granskningsrapport". Där väljs ett av de två bedömningsalternativen.

Om granskaren bedömer att redovisningen ger en rättvisande bild av hur partistödet har använts kryssas det övre bedömningsalternativet i. Om granskaren inte anser att redovisningen ger en rättvisande bild och har synpunkter på redovisningen kryssas den understa rutan för och skriver in synpunkterna. Om mer plats för synpunkterna behövs kan en särskild bilaga bifogas.

Riktlinjer för partistöd

Antaget av	Kommunfullmäktige 2025-03-11 § 8
Gäller för	Kommunstyrelse och nämnder
Dokumentansvarig	Stabschef

Inledning

I kommunallagen (2017:725) finns de grundläggande bestämmelserna om kommunalt partistöd. Dessa regler anger hur grundstöd och mandatberoende stöd fördelas, hur redovisning av partistödet ska ske samt de villkor som gäller för utbetalning i Östhammars kommun.

1. Rätt till partistöd

Lokalt partistöd i Östhammars kommun betalas ut till partier som är representerade i kommunfullmäktige i enlighet med vad som föreskrivs i 4 kap. 29 § kommunallagen.

2. Grundstöd och mandatstöd

Partistödet består av

- Ett grundstöd som uppgår till 50 000 kronor per år till parti utan kommunalråd, samt
- Ett mandatstöd som uppgår till 20 000 kronor per mandat och år.

Beloppen anges i 2018 års prisnivå och uppräknings sker årligen genom att riksdagsmannaarvodets uppräknings används för både grund- och mandatstöd.

3. Fördelning av partistöd

Vid fördelning av partistöd beaktas endast mandat för vilken en vald ledamot är fastställd enligt 14 kap. vallagen (2005:837).

Om ett partis representation minskar reduceras den mandatbundna delen av partistödet i motsvarande grad.

Om en fullmäktigeledamot byter parti eller lämnar sitt parti men fortsätter sitta kvar i fullmäktige under mandatperioden påverkas inte partistödet. En stol är ”tom” först om länsstyrelsen inte har något namn att tillgå efter en avsägelse från en ledamot i fullmäktige.

4. Användning av partistöd

I syfte att partiet ska kunna välja att särskilt satsa på den aktiva medverkan i opinionsbildningen och informationsverksamheten kan en del av partistödet enligt kap. 2 användas för att ekonomiskt ersätta av en eller flera personers arbetsinsatser. Ersättningen hanteras administrativt likadant som förtroendevaldas arvoden vilket innebär att inget anställningsförhållande mellan kommunen och den som arvoderas uppstår.

Ersättningen är ett partistöd till partier med representation i kommunfullmäktige.

Ersättningen, inklusive skatter och avgifter, kan motsvara högst 50 % av partistödet.

Den som får ersättning i enlighet med denna bestämmelse har i denna egenskap inte rätt till ersättning för utlägg eller andra förmåner.

Ersättningen samt lagstadgade skatter och avgifter betalas till en eller två personer som anmälts av partiet.

Anmälan om utbetalning av partistöd till person istället för partiförening ska göras minst en månad i förväg innan ersättningen enligt denna bestämmelse ska betalas ut. Anmälan görs till HR, lön enligt anvisningar från HR, lön.

5. Redovisning och granskning

En mottagare av partistöd ska årligen lämna en skriftlig redovisning, med stöd av en mall som tas fram av förvaltningen, enligt 4 kap. 31 § som visar att partistödet har använts för det ändamål som anges i 4 kap. 29 § kommunallagen. Redovisningen ska gälla perioden 1 januari – 31 december och ska lämnas till kommunfullmäktige senast sex månader efter räkenskapsårets utgång.

En av mottagaren utsedd särskild granskare ska granska om redovisningen ger en rättvisande bild av hur mottagaren har använt partistödet. Granskarens rapport över granskningen ska bifogas redovisningen.

6. Villkor för utbetalning av partistöd

Kommunfullmäktige ska årligen besluta om utbetalning av partistöd enligt 4 kap. 32 § kommunallagen. Partistödet betalas ut kvartalsvis i förskott. Har redovisning och granskningsrapport enligt 4 kap. 31 § tredje stycket kommunallagen inte lämnats in i tid kan kommunfullmäktige besluta att inget stöd betalas ut för nästkommande år.

Regler för gåvor och representation

Antaget	Kommunfullmäktige 2025-03-11 § 9
Gäller för	Samtliga förtroendevalda och anställda i Östhammars kommun
Dokumentansvarig	Kommunsekreterare

Innehåll

§ 1 Övergripande regler.....	3
§ 2 Gåvor och uppvaktningar vid 25-års anställning	3
§ 3 Beräkning av tjänstgöringstid.....	3
§ 4 Gåvor och uppvaktningar för förtroendevalda	3
§ 5 Uppvaktning i samband med 50- och 60-årsdag samt andra jämna födelsedagar	4
§ 6 Uppvaktning i samband med pensionsavgång eller avslutad anställning	4
§ 7 Medborgarskapsceremonier	4
§ 8 Gåvohantering	5
§ 9 Julgåva.....	5
§ 10 Dödsfall	5
§ 11 Riktlinjer för representation	5
§ 11.1 Intern representation.....	6
§ 11.2 Extern representation.....	6
§ 11.3 Deltagande i externa kurser, konferenser eller annan sammankomst	6

§ 1 Övergripande regler

Den som ska uppvaktas har alltid möjlighet att avböja uppvaktning.

Uppvaktning med vas och klocka sker en gång, exempelvis för personer som både är anställda och förtroendevalda eller om anställd fyller både 50 och 60 under sin anställningstid. Enklare gåva eller blomma lämnas vid uppvaktning om vas eller klocka redan lämnats.

§ 2 Gåvor och uppvaktningar vid 25-års anställning

Östhammars kommun uppvaktar personal som varit anställd i 25 år med en guldklocka, dam eller herr eller, för den som inte väljer en klocka, en presentcheck till ett värde av 15 % av gällande prisbasbelopp (avrundat belopp). Checken kan användas efter eget önskemål inom ramen för de företag som upphandlad presentcheck gäller. (KS § 153/2014) Gåvans värde får aldrig överstiga skatteverkets regler för minnesgåva.

Jubilaren har möjlighet att själv bestämma om guldklockan skall förses med dedikation till jubilaren.

Andra gåvor än de av kommunen bestämda tillåts inte.

För uppvaktning av 25-års jubilarer svarar tjänstemannaorganisationen. Uppvaktningen sker vid en sammankomst under december månad. För att förstärka och högtidliggöra tillfället, inbjuds kommunstyrelsens arbetsutskott till uppvaktningen.

Uppvaktning efter 25 års anställning sker efter uppgift från kommunledningskontoret, verksamhet HR.

§ 3 Beräkning av tjänstgöringstid

Villkor för gåva är den sammanlagda anställningstiden som tjänats in i kommunen. Den behöver inte vara sammanhängande och kan ha tjänats in i annan form än tillsvidareanställning. I anställningstid inräknas dock inte sammanhängande hel tjänstledighet utan lön (undantaget föräldraledighet).

Anställningstid i regionen, statlig anställning eller bolag/stiftelse inräknas vid uppvaktning om kommunen tagit över verksamheten.

§ 4 Gåvor och uppvaktningar för förtroendevalda

Reglerna i § 1 tillämpas även för ordinarie förtroendevald i kommunfullmäktige och i nedanstående nämnder.

Förtroendemannauppdrag i följande nämnder tillgodoräknas vid beräkning av tid för erhållande av gåva:

- Kommunstyrelsen
- Barn- och utbildningsnämnden
- Vård- och omsorgsnämnden
- Bygg- och miljönämnden
- Kultur- och Fritidsnämnden
- Valnämnden

- Revisionen
- Tekniska nämnden (under mandatperioderna 2006-2014)

Tidigare nämndstruktur som sedan övergått i ovan nämnda nämnder tillgodoräknas vid beräkning av tid.

Den som avslutar sitt förtroendemannauppdrag efter 12 års sammanhängande uppdrag erhåller som gåva en kristallvas eller någon av kommunens framtagna gåvor.

All uppvaktning avseende förtroendevalda görs av den förtroendevalda organisationen

Kommunfullmäktiges presidium ansvarar för uppvaktning av förtroendevalda jubilarer (25-års förtroendemannauppdrag) samt den uppvaktning som sker i samband med mandatperiodens slut (12-års förtroendemannauppdrag).

Tjänstemannaorganisationen bistår med den administration som behövs.

Uppvaktning av förtroendevalda sker i samband med kommunfullmäktiges sammanträde i december. För 25-årsuppvaktning sker uppvaktning årligen och 25-årsgåvan överlämnas. Vid mandatperiodsskifte, i samband med fullmäktiges decembersammanträde efter val till kommunfullmäktige, uppvaktas 12 års sammanhängande uppdrag med blomma och kristallvas. Vid detta firande uppvaktas även de som fått 25-årsuppvaktning under mandatperiodens gång med blomma. Även de som slutat i samband med mandatperiodsskifte eller under mandatperioden bjuds in för att avtackas med blomma.

§ 5 Uppvaktning i samband med 50- och 60-årsdag samt andra jämna födelsedagar

Förtroendevald eller anställd uppvaktas på 50-årsdagen och på 60-årsdagen. Som gåva överlämnas alltid blommor, och till anställda kristallvas under förutsättning att jubilaren inte tidigare erhållit kommunens kristallvas, och att personen varit anställd minst tio år. För förtroendevald lämnas kristallvas istället vid 12-årsuppvaktning. Motsvarande regler gäller i samband med 60-års uppvaktning. Närmaste chef ansvarar för uppvaktning av anställda.

Uppvaktning vid födelsedagarna 20, 30, 40, 70 och 80 år sker med enklare gåva eller blomma.

§ 6 Uppvaktning i samband med pensionsavgång eller avslutad anställning

Anställd som avgår med pension eller av annan anledning avslutar sin anställning uppvaktas. Som gåva överlämnas blommor och någon av kommunens framtagna gåvor.

Den som avgår ur kommunens tjänst och anställningen varat i minst tio år erhåller som gåva en kristallvas om den inte tidigare utdelats. Har den anställde fått vas kan istället någon av kommunens framtagna gåvor vara lämplig.

Närmaste chef ansvarar för uppvaktning vid avgång.

§ 7 Medborgarskapsceremonier

(Lag (2001:82) om svenskt medborgarskap)

Östhammars kommun ska en gång om året hålla en ceremoni för att högtidliggöra och markera medborgarskapets tyngd. Genom att bjuda in de som under de senaste 12 månaderna blivit nya svenska medborgare och bor i kommunen stärks känslan av gemenskap och samhörighet. Detta sker genom att de nya svenska medborgarna bjuds in till en ceremoni. Fullmäktiges presidium deltar vid uppvaktning och beslutar om när den ska infalla. Inriktningen är att den ska ske en gång per år.

Inbjudningar, planering av evenemanget och framtagande av uppgiften vilka som erhållit svenskt medborgarskap ansvarar Staben för.

§ 8 Gåvohantering

KS § 169/ 2011

Gåvohantering avseende uppvaktning i samband med 50- och 60 års dag, övriga uppvaktningar och avtackningar inkluderande inköp/beställning, lagerhållning, internfakturering och utlämning sköts av Östhammar Direkt.

Ansvarig för framtagande av förslag till gåvor, inklusive gåvor till borgerlig vigsel, sortiment och upphandling är chefen för Östhammar Direkt.

Östhammar Direkt har i uppgift att föra anteckning över vilka gåvor som delas ut, såväl för 50 som för 60 årsuppvaktning (samma som för kristallvasen). Förteckningen ska innehålla gåvotagarens namn och personnummer, förvaltning samt uppgift om vem som hämtat ut gåvan. I förteckningen ska även framgå om det rör sig om 50- eller 60 års uppvaktning samt vilken gåva som utlämnats.

§ 9 Julgåva

Kommundirektör beslutar om julgåva till personalen. Skatteverkets regler för julgåvor ska gälla vid beslut om vilket värde gåvan kan uppgå till.

§ 10 Dödsfall

Om anställd eller förtroendevald inom kommunen avlider, representeras kommunen på begravningsdagen av berörd verksamhet/enhet, för förtroendevald om möjligt av ordförande. Representation sker genom personlig närvaro av arbetsledning samt kondoleans eller blomsterarrangemang. Flaggning sker på begravningsdagen utanför kommunkontoret och om så är möjligt utanför berörd arbetsplats. Avstämning med närstående ska alltid ske för att säkerställa att representation är önskvärd.

Berörd verksamhet/enhet beställer flaggning utanför kommunkontoret via mail till vaktmästeriet@osthammar.se.

§ 11 Riktlinjer för representation

Med representation avses i allmänhet sedvanlig gästfrihet i form av värdskap som har ett direkt samband med kommunens verksamhet.

Representation kan vara riktad utåt mot externa intressenter, extern representation eller inåt mot anställda och förtroendevalda, intern representation.

Kostnaden vid representation kan vara för mat, dryck, hotellrum, resor underhållning, biljetter, personalfester, gåvor till gäster anställda och förtroendevalda.

Kravet vid representation är att den ska ha ett omedelbart samband med verksamheten. Kravet gäller både tidpunkten och platsen för representationen och de personer mot vilka representationen riktar sig. Representationen ska hållas inom rimliga gränser.

§ 11.1 Intern representation

Vid intern representation exempelvis personalfester, informationsmöten med personal, förhandlingar och planeringskonferenser ska det i normalfallet inte serveras andra alkoholhaltiga drycker än lättöl eller annat som kan jämföras med denna dryck. Undantag medges för den årliga uppvakningen där kommunen delar ut en gåva till alla som haft 25 års anställning i kommunen. Vid denna middag serveras vin till förrätt och huvudrätt för de som så önskar.

§ 11.2 Extern representation

Extern representation sker i samband med exempelvis vänortsbesök eller andra som gästar kommunen. Huvudregeln är att inga andra alkoholhaltiga drycker än lättöl eller likvärdig dryck serveras. Undantag från huvudregeln kan göras vid dessa besök efter framställan till kommundirektör som fattar beslut om det är lämpligt att servera vin/alkoholhaltiga drycker.

§ 11.3 Deltagande i externa kurser, konferenser eller annan sammankomst

Som representant för Östhammars kommun vid externa kurser, konferenser eller annan sammankomst där alkohol ingår i ett paketpris, gäller inte Östhammars kommuns regler vid gåvor och representation.

Fritid och hälsa

Gymträning för ungdomar 11-14år

Tillägg i prislistan för gymmen, gäller från 1 juni 2025.

Ungdomar 11-13år tränar med betalande vuxen (18år), träning på egen hand från året då ungdomen fyller 14år.

Gimo och Östhammar:

11-13år månadskort 300kr, halvårskort 1230kr, enkelbiljett 60kr

14 år månadskort 350kr, halvårskort 1500kr, enkelbiljett 75kr

Öregrund:

11-13år månadskort 230kr, halvårskort 675kr, enkelbiljett 45kr

14 år månadskort 270kr, halvårskort 800kr, enkelbiljett 55kr

Österbybruk:

11-13år månadskort 250kr, halvårskort 1000kr, enkelbiljett 45kr

14 år månadskort 300kr, halvårskort 1200kr, enkelbiljett 55kr

Vård- och omsorgsnämnden

Dnr VON-2024-116

§ 137. Svar på motion om genomlysning av verksamhet inom vård-omsorgsområdet

Beslut

Vård- och omsorgsnämnden föreslår kommunfullmäktige att avslå motionen från Josefine Nilsson (C) i enlighet med motionssvar (bilaga 11).

Ärendebeskrivning

Josefine Nilsson (C) yrkar i motion daterad 2024-08-29:

- att en genomlysning av den totala verksamheten inom hela vård- och omsorgsområdet görs, med fokus på det bästa för våra äldre, våra medarbetares arbetsmiljö och verksamhetens kvalitet, organisation och ekonomi. Genomlysningen ska ge underlag för en långsiktig plan hur vi ska möta de ökande behoven istället för att vi tvingas till akuta tillskott när ekonomin krisar.

Motionen överlämnades till vård- och omsorgsnämnden för beredning efter beslut i kommunfullmäktige 2024-09-17.

Beslutsunderlag

Motion

Svar på motion om genomlysning av verksamheten inom vård- och omsorgsområdet

Ärendets behandling

Kommunfullmäktige 2024-09-17 § 167 beslutade att motionen överlämnas till Vård- och omsorgsnämnden för beredning.

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Socialchef Lina Edlund föredrar ärendet.

Beslutet skickas för åtgärd till

Kommunstyrelsen, dnr KS-2024-648

SVAR PÅ MOTION

Datum	Dnr	Sid
2024-11-06	VON-2024-116	1 (1)

Svar på motion om genomlysning av verksamheten inom vård- och omsorgsområdet

Ärendebeskrivning

Josefine Nilsson (C) yrkar i motion daterad 2024-08-29:

att en genomlysning av den totala verksamheten inom hela vård- och omsorgsområdet görs, med fokus på det bästa för våra äldre, våra medarbetares arbetsmiljö och verksamhetens kvalité, organisation och ekonomi. Genomlysningen ska ge underlag för en långsiktig plan hur vi ska möta de ökande behoven istället för att vi tvingas till akuta tillskott när ekonomin krisar.

Svar

Vård- och omsorgsnämnden arbetar kontinuerligt med de områden som beskrivs i motionen; fokus på det bästa för våra äldre, våra medarbetares arbetsmiljö, verksamhetens kvalité, organisation och ekonomi.

Det sker i nära samarbete- och dialog mellan förvaltning och nämnd, där verksamheten anpassas och utvecklas utifrån rådande- och prognostiserade förhållanden. Primärt sker det via plan- och budgethandling, kontinuerlig uppföljning och återrapportering av ekonomi, verksamhetsstatistik och pågående kvalitets-/utvecklingsarbeten utifrån beslutade uppdrag till förvaltningen.

Mot bakgrund av ovanstående ser nämnden inte att föreligger behov av en samlad genomlysning av verksamheten.

MOTION TILL KOMMUNFULLMÄKTIGE

Redan i vårt förslag till kommunbudget för 2025 ville vi genomföra en grundläggande genomlysning av hela vård- och omsorgsverksamheten. När vi nu ser prognoser som visar på stora underskott i de aktuella nämnderna är det ett grundläggande krav att ta ett helhetsgrepp kring dessa frågor.

Då det dessutom, åter igen kommer att genomföras en förändring i nämndorganisationen för vård och omsorg blir det ännu viktigare att ha god kunskap om alla de parametrar som påverkar verksamheten.

Vi ska kunna möta ett ökat behov och en hög förväntan inom äldreomsorgen både idag och imorgon. För att lyckas behöver verksamheten ha rätt förutsättningar. Såväl organisatoriskt som ekonomiskt.

Ett ökat behov ställer höga krav på verksamheten men även höga krav på oss som politiker. Vi behöver göra detta arbete tillsammans.

Våra kommuninvånare ska kunna känna förtroende för att deras anhöriga får en fin omsorg och vård, att det känns tryggt att bli äldre i Östhammars kommun.

Våra medarbetare ska kunna känna sig trygga i att deras arbetsmiljö är lika viktig för oss politiker som den är för dem.

Därför föreslår vi Östhammars kommunfullmäktige att besluta:

- att en genomlysning av den totala verksamheten inom hela vård- och omsorgsområdet görs, med fokus på det bästa för våra äldre, våra medarbetares arbetsmiljö och verksamhetens kvalité, organisation och ekonomi. Genomlysningen ska ge underlag för en långsiktig plan hur vi ska möta de ökande behoven istället för att vi tvingas till akuta tillskott när ekonomin krisar.

Centerpartiets kommunfullmäktige

Josefine Nilsson

Östhammar 2024-08-29

Kontanthantering i Östhammars kommun i freds- och kristid.

Motion från Vänsterpartiet Östhammar

Utdrag från Sveriges Riksbank angående regelverket kring betalningsmedel.

I Sverige är kontanter, mynt och sedlar fortfarande godkänt betalningsmedel det betyder att vi ska kunna betala med dem överallt. Men den regeln kan avtalas bort av till exempel affärer och restauranger via den så kallade avtalsfriheten. En butik kan alltså i princip vägra att acceptera kontanter överhuvudtaget, vägra att acceptera mynt, sedlar och vissa valörer (till exempel tusenlappar). För kunden underlättar det att få informationen i god tid, till exempel genom en skylt på dörren, så att det går att välja om man vill handla där eller gå någon annanstans. Ett undantag från avtalsfriheten finns dock inom hälso- och sjukvården. Enligt en prejudicerande dom i Högsta förvaltningsdomstolen från 2015, ålades dåvarande landstingen (numera regionerna) erbjuda patienter möjligheten att betala med kontanter. Det s.k. kontantlösa samhället är också reglerat i lag. Teknikutvecklingen innebär och kommer troligen i framtiden även innebära nya betalningslösningar.

Om frågan om betalningsmedel ställs på sin spets även för kommunerna är det sannolikt att kommunerna, liksom regionerna, inte kan undgå kontanter som betalningsmedel. De ställen där betalning till kommunen nu sker, tex. på äldreboendenas lunchrestauranger, (som dessutom utgör viktiga mötesplatser) finns det inget alternativ än elektroniska betalningar för kunden att välja.

För äldre personer och /eller personer med funktionsvariation är det viktigt att kontanter är ett av betalningssätten. Många äldre- och funktionsvarierade har svårt att eller kan omöjligt använda Swish och andra elektroniska betalningssätt.

Av beredskapsskäl är också möjligheten till kontantbetalning kanske det enda som kan fungera i kristid. Kontanter kan vara det enda som fungerar om vårt samhälle t.ex. blir utsatt för en cyberattack. Det är av vitalt intresse för kommunens att se till att normala transaktioner, framför allt vad gäller bland annat livsmedelsförsörjning och kommunikationer kan ske även i sådana lägen.

Därför yrkar Vänsterpartiet Östhammar att:

Ge KS i uppdrag som reder ut hur kontanter skall kunna hanteras i lägen då andra betalningsmöjligheter inte är vare sig lämpliga eller möjliga.

Pernilla Grahn
Gruppledare för Vänsterpartiet Östhammar

Vänsterpartiet Östhammar

Svar på motion angående kontanthantering och kontanternas roll i krisberedskap

Ärendebeskrivning

Motion från vänsterpartiet, Pernilla Grahn.

Vänsterpartiet föreslår att kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att reda ut hur kontanter skall hanteras i lägen då andra betalningsmöjligheter inte vare sig är lämpliga eller möjliga.

Vi tackar för motionen och uppskattar engagemanget för att säkerställa att våra medborgare har tillgång till olika betalningsalternativ, inklusive kontanter. Kontanthantering och kontanternas roll i krisberedskap är ett ämne som berör många, inte minst med tanke på den snabba digitaliseringen i samhället.

Det är viktigt att betona att kontanthantering och tryggad tillgång till kontanter i krissituationer är en nationell fråga och regleras på statlig nivå. Sveriges Riksbank och andra nationella myndigheter ansvarar för att säkerställa att det finns en fungerande infrastruktur för kontanthantering som en del av landets krisberedskap. Kommunerna har därför inte något formellt ansvar för att säkerställa kontanthantering i samhället eller i specifika verksamheter.

Kommunerna arbetar aktivt för att möta invånarnas behov på bästa sätt inom de områden där vi har mandat och ansvar. Det innebär att vi i dagsläget fokuserar på att underlätta digitala betalningslösningar och stötta de som har svårt att anpassa sig till den pågående digitaliseringen. Kommunen kan, där det är möjligt, erbjuda alternativ för äldre och personer med funktionsvariationer att göra betalningar på ett sätt som passar dem. Samtidigt måste vi följa de nationella riktlinjerna och rekommendationerna.

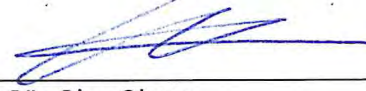
Med detta sagt vill vi betona att ändringar i kontanthanteringspolicys och integration av kontanter som ett led i krisberedskapen ligger utanför kommunens ansvar och bedöms vara en fråga som bäst hanteras på nationell nivå. Frågan om kontanthantering hänvisas till relevanta nationella myndigheter, såsom Sveriges Riksbank.

Men Östhammars kommun kan idag ge anstånd med betalning för kommunala tjänster som skulle kunna aktualiseras vid kriser. Östhammars kommun kan komplettera med en rutin för kontanthantering.

Beslutsunderlag

Inkommen motion från vänsterpartiet, Pernilla Grahn

Protokoll styrelsemöte

Sammanträdesdatum	2024-11-07
Plats	Tornvillan, Lasarettsvägen 10, Östhammar
Tid	Kl 13:00 – 15:00
Sekreterare	 Anneli Westin
Ordförande	 Pär-Olov Olsson
Justerare	 Margareta Widén Berggren

Närvarande

Pär-Olov Olsson, Ordförande
Margareta Widén Berggren, Vice ordförande
Tomas Bendiksen, Ledamot,
Måns Lorichs, Ledamot
Sabina Ståhl, Ledamot

Frånvarande

Övriga närvarande

Lena Blad, Vd
Kristina Ekholm, avdelningschef Vatten
Joanna Wasshem, Programledare Östra Östhammar
Ann Sofi Nyrén Buchinger, Programledare Östra Östhammar
Anneli Westin, styrelsekoordinator

Mötets öppnande

Ordförande hälsade de närvarande välkomna och förklarade sammanträdet öppnat.

§67 Val av justerare

Till justerare valdes Margareta Widén Berggren

§68 Fastställande av föredragningslista

Föredragningslistan fastställdes.

§69 Protokoll från föregående möte

Föregående protokoll justerat. Protokollet läggs till handlingarna.

§70 Information från verksamheten

Information i aktuella frågor som berör verksamheten i Östhammars kommun.

Styrelsen tackar för informationen.

§71 Information om Nytt miljötillstånd för Alunda reningsverk

Information om att Mark- och miljödomstolens dom om ett nytt miljötillstånd för Alunda reningsverk (Mål nr: M 2011-23) vunnit laga kraft. Tid för igångsättande av nya verksamhetsdelar är åtta år. Det innebär att det utbyggda reningsverket behöver tas i drift före 18 oktober 2032. Upphandling, utförande och driftsättning beräknas ta cirka tre år. Tidplan i beslutad långsiktig plan och budgetramar är år 2026-2028.

Styrelsen tackar för informationen. Information delges Östhammars kommun.

§72 VA-utveckling Östra Östhammar

Information om status i arbetet med VA-utvecklingen i Östra Östhammar. Information om nästa möte med Beredningsgruppen med Östhammars kommun.

Styrelsen tackar för informationen.

§73 VA-utveckling Östra Östhammar – Utredning avsaltningsverk för mer dricksvatten

Delges
KS/KF

Änr 305873

Ärendebeskrivning

Under våren 2022 fattade kommunfullmäktige i Östhammar beslut om att i en systemlösning knyta ihop VA-anläggningarna i de östra delarna av Östhammars kommun för att skapa en robust VA-försörjning och ökad kapacitet. För att möjliggöra denna systemlösning och öka kapaciteten har program VA-utveckling östra Östhammar startats.

En viktig del av programmet är att säkerställa att och hur en tillräcklig mängd dricksvatten av god kvalitet kan tillhandahållas. Dricksvattenförsörjningen behöver förbättras både i kvalitet och mängd för nuvarande kunder och samhälle. Ökad mängd är också nödvändig för att möjliggöra

den planerade samhällsutvecklingen i östra Östhammar, innefattande både förtätning, exploatering och anslutning av befintliga fastigheter så kallad omvandling. Detta innebär att en eller flera ytterligare vattentäkter och eventuellt vattenverk är nödvändiga för att komplettera dagens dricksvattenproduktion.

Analys och rekommendation

Under 2023 och 2024 har en fördjupad analys utförts. Syftet har varit att få ett beslutsunderlag för nästa utredningssteg genom att klargöra inriktning för vilka vattenresurser som ska användas kortsiktigt och långsiktigt för att säkerställa dricksvattenförsörjningen i de östra delarna av kommunen.

Den fördjupade analysen bekräftar att det inte är möjligt att öka uttaget från nuvarande vattentäkter i Börstil/Ed samt Ågalma. Den visar även att det inte är ett alternativ att nyttja grundvattenförekomsten i Harg som vattentäkt för att försörja de östra delarna, utifrån otillräcklig mängd och höga kostnader för ledningsdragning på grund av avståndet. Grundvattenförekomsten i Norrskedika utreds för närvarande. Preliminära resultat visar att denna vattentäkt kan ge ett visst komplement under de närmaste åren. Mängden vatten är dock för liten för att Norrskedika på lång sikt ska kunna utgöra det enda komplementet till nuvarande vattentäkter. Det innebär att det enda kvarstående alternativet är att nyttja havsvatten från Öregrundsgrepen som vattentäkt. Öregrundsgrepen har tillräcklig volym för att långsiktigt kunna tillgodose behoven. Med nuvarande kunskap och erfarenhet i Sverige kring avsaltningprocessen är det möjligt att skapa en kostnadseffektiv lösning.

Rekommendationen är en lösning där befintliga vattentäkter och vattenverk behålls och kompletteras med havsvatten som renas i ett avsaltningsverk med tillhörande intags- och överföringsledning. Kapacitet och drift kan genom flera vattenverk anpassas till variationen över året (större behov sommartid) och över tid vilket håller nere kostnaderna samtidigt som vi möjliggör för en driftssäker dricksvattenförsörjning med redundans.

Nästa steg är att inom ramen för fortsatta utredningar i programmet uppföra en pilotanläggning för att öka kunskapen om rening av just vattnet från Öregrundsgrepen samt verifiera våra analyser. Ett viktigt arbete inom programmet är även att tillsammans med Östhammars kommun klargöra behovet av mängden dricksvatten över tid och säsongvariationer.

Beslut

Östhammar Vatten AB:s styrelse beslutade

- att godkänna fördjupad utredning av ett avsaltningsverk genom pilotanläggning inom ramen för befintlig budget
- att informera Östhammars kommun om beslutet.

§74 Beslut om utökad borgensram för Östhammar Vatten AB

Beslut
KS/KF

Änr 305682

Ärendebeskrivning

Bakgrund

Enligt Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster får VA-verksamhet inte gå med vinst. Det innebär att inga marginaler kan skapas i verksamheten, vilket i sin tur medför att investeringar i VA-infrastruktur till mycket stor del behöver finansieras via externa lån.

Östhammar Vatten AB (Östhammar Vatten) som Östhammar kommuns VA-huvudman har i dagsläget hela sin låneportfölj hos Kommuninvest och Östhammars kommun borgar för hela skuldportföljen. Skuldportföljen uppgår just nu till 297 mnkr. Prognosen för likviditeten per 2024-12-31 för Östhammar Vatten AB är -35 mnkr.

Behov av utökad borgensram

Investeringsbudget för år 2025 är totalt 41,5 mnkr i beslutad Preliminär budgetram för Östhammar Vatten AB.

För att tillgodose likviditetsbehovet och för att kunna genomföra planerade reinvesteringar, nyinvesteringar och exploateringar för år 2025 krävs att nya lån kan tas. För detta behöver borgensutrymmet utökas från 350 mnkr till 400 mnkr.

Tidigare beslut om borgensram

Kommuninvest har meddelat Östhammar Vatten att man inte kommer bevilja Östhammar Vatten några nya lån eller omsättning av befintliga lån från första januari 2025. Orsaken är att Kommuninvest anser att Östhammar kommuns borgensbeslut avseende Östhammar Vatten är otydligt formulerat. Beslutet om kommunens borgensåtagande gentemot Östhammar Vatten är KF 2022-06-14 §78. Beslutet har nedanstående lydelse.

Dnr KS-2022-375

§ 78. Finansiering av VA-utvecklingen i Östhammars kommun

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att:

- Östhammar vatten AB ges ett årligt driftbidrag som täcker det underskott i Östhammar Vatten AB som är hänförligt till nödvändiga nyinvesteringar intill att Östhammar Vatten AB:s intäkter balanseras mot investeringarna. Bidragets storlek ska årligen uppgå till minst det belopp som krävs för att vidmakthålla det egna kapitalet i Östhammar vatten till 10 miljoner kronor (10 000 000 kr). Driftbidraget ska beviljas åtminstone för åren 2025-2035. Driftbidragets årliga belopp fastställs av kommunfullmäktige i budgeten inför varje nytt budgetår.
- **Under förutsättning att kommunkoncerns belåningskalkyl är godtagbar enligt Kommuninvest, Östhammars kommun såsom för egen skuld utökar sitt borgensåtagande avseende Östhammars vattens lån till totalt en miljard trehundra femtio miljoner kronor (1 350 000 000 kr). Detta gäller för åren fram till 2035. Borgensavgift ska utgå med 0.2 % på aktuell lånesumma 1 januari varje år. Borgensavgiften kan komma att omprövas under perioden utifrån aktuell lagstiftning.**
- Beslut angående att finansiera överföringsledning från Örbyhus i Tierps kommun till Österbybruk och Alunda i Östhammars kommun. KF 2021-12-17, § 171, påverkas inte av ovanstående beslut. Villkor enligt det beslutat kvarstår oförändrat.

Formuleringen som inte accepteras av Kommuninvest är formuleringarna i andra punkten. Det som är gulmarkerat i texten ovan.

"Under förutsättning att kommunkoncernens belåningskalkyl är godtagbar enligt Kommuninvest, Östhammars kommun såsom för egen skuld utökar sitt borgensåtagande avseende Östhammars vattens lån till totalt en miljard trehundra femtio miljoner kronor (1 350 000 000 kr).

Anledningen till att Kommuninvest inte accepterar denna formulering är att beslutet innehåller ett förbehåll som ställer krav på Kommuninvest. Kommuninvest vill att Östhammars kommuns beslut om borgensåtagande är förbehållslöst.

För att tillgodose Kommuninvest krav och möjliggöra för Östhammar Vatten att fortsätta låna genom Kommuninvest måste ett nytt beslut fattas som tydligt fastslår Östhammars kommuns borgensåtagande gentemot Östhammar Vatten utan otydligheter. Därför föreslås att fullmäktige

fattar ett nytt beslut som tydliggör kommunens åtagande avseende borgen för Östhammar vatten. Övriga delar av beslut KF 2022-06-14 §78 påverkas inte.

Ärendets beredning

I beredningen av underlaget har dialog skett med ekonomiavdelningen på Östhammars kommun för att säkerställa belopp och innehållet i underlaget.

Beslut

Östhammar Vatten AB:s styrelse beslutade

- att besluta att såsom för egen skuld ingå borgen för Östhammar Vatten AB:s låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 400 mnkr, jämte därpå löpande ränta och kostnader. Borgensavgift ska utgå med 0,2 % på aktuell lånesumma 1 januari varje år.

Övriga frågor

Inga övriga frågor.

Mötet avslutades

Nästa styrelsemöte:

Datum: 2024-12-06 kl 9-11

Plats: Tornvillan, Lasarettsvägen 10, Östhammar

Styrelsen Östhammar Vatten AB

Utökad borgensram för Östhammar Vatten AB

Förslag på beslut

Östhammar Vatten AB:s styrelse beslutar att föreslå Östhammars kommunfullmäktige

- att besluta att såsom för egen skuld ingå borgen för Östhammar Vatten AB:s låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 400 mnkr, jämte därpå löpande ränta och kostnader. Borgensavgift ska utgå med 0,2 % på borgensramen.

Ärendebeskrivning

Enligt Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster får VA-verksamhet inte gå med vinst. Det innebär att inga marginaler kan skapas i verksamheten, vilket i sin tur medför att investeringar i VA-infrastruktur till mycket stor del behöver finansieras via externa lån.

Östhammar Vatten AB som Östhammar kommuns VA-huvudman har i dagsläget hela sin låneportfölj hos Kommuninvest och Östhammars kommun borgar för hela skuldportföljen. Skuldportföljen uppgår just nu till 297 mnkr. För att tillgodose likviditetsbehovet för främst år 2025 behöver borgensutrymme utökas. Prognosen för likviditeten per 2024-12-31 uppgår till -35 mnkr. Detta tillsammans med lånebehovet för investeringar i beslutad budgetram för år 2025 innebär ett behov av borgensutrymme på 400 mnkr för Östhammar Vatten AB.

Ärendets beredning

I beredningen av underlaget har dialog skett med ekonomiavdelningen på Östhammars kommun för att säkerställa belopp och innehållet i underlaget.

Ansvarig för underlag i ärendet är Marie Eriksson, Controller.

Föredragande i ärendet är Lena Blad, Vd.

Aktuella ledamöter och ersättare

De som berörs av beslutet har markerats med en asterisk (*) i följande sammanställning.

Kommun/region: Östhammar

Valkrets: Östhammar

Parti: Moderaterna

Invalsdatum: 2025-01-10

Ledamot

Sjöberg, Fabian

Kumlin, Jessica

Hansson, Stefan

Söderblom, Anna-Lena

Olsson, Pär-Olof

Williamsson Liw, Christina

Holmberg, Jan

Lundin, Mona *

Owenius, Lennart

Dorestrand, Veronica

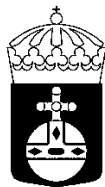
Ersättare

1. Asplunden, Katarina

2. Pettersson, Sune

3. Glarke, Maja

4. Svensson, Kristina

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Beslut

Datum
2025-01-10

Diarienummer
9641-2024

Östhammars kommun

Ny ledamot i kommunfullmäktige

Beslut

Länsstyrelsen i Uppsala län beslutar att utse ny ledamot i kommunfullmäktige från och med den 10 januari 2025 till och med den 14 oktober 2026.

Kommun: Östhammars kommun

Parti: Moderaterna

Ny ledamot: Mona Lundin

Avgången ledamot: Astrid Wellsten

Ny ersättare: Ny ersättare har inte kunnat utses

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige i Östhammars kommun har kommit in med en begäran om ny sammanräkning. Detta med anledning av att Astrid Wellsten har av sagt sig uppdraget.

Motivering till beslutet

Om en ledamot i kommunfullmäktige avgår under valperioden, ska länsstyrelsen efter anmälan utse en ny ledamot. Länsstyrelsen ska vid behov även utse ersättare i kommunfullmäktige.

Bestämmelser som beslutet grundas på

14 kap. 13–23 §§ vallagen (2005:837).

Information

Bevis (protokollsutdrag) utfärdas för de som berörs av beslutet.

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

Beslutande

Beslutet har fattats av valsamordnare Arne Åhman.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia till

Moderaterna
Mona Lundin

Bilagor

1. Överklagandehänvisning Valprovsnämnden

Du kan överklaga beslutet hos Valprövningsnämnden

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos Valprövningsnämnden.

Hur överklagar jag beslutet?

Lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Uppsala län antingen via e-post; uppsala@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Uppsala län, 751 86 Uppsala.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tio dagar** från dagen för beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det Valprövningsnämnden som beslutar om tiden kan förlängas.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur du vill att beslutet ska ändras.
- Varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta Länsstyrelsen via e-post, uppsala@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-223 30 00. Ange diarienummer 9641-2024.

Klimat- och näringslivsdepartementet

Östhammars kommun
Stångörsgatan 10
Box 66
742 21 Östhammar

Entledigande och förordnande i den lokala säkerhetsnämnden vid Forsmarks kärntekniska anläggningar

Regeringens beslut

Sarah Ingemarsson och Johannes Fridenström entledigas med verkan fr.o.m. den 1 mars 2025 från uppdraget att vara ledamöter i den lokala säkerhetsnämnden vid kärnkraftverket och anläggningarna för slutförvaring i Forsmark.

Kommunpolitikern Therese Edin förordnas att vara ledamot i den lokala säkerhetsnämnden vid kärnkraftverket och anläggningarna för slutförvaring i Forsmark fr.o.m. den 1 mars 2025 t.o.m. den 31 december 2026.

Ärendet

Enligt förordningen (2007:1054) med instruktion för lokala säkerhetsnämnder vid kärntekniska anläggningar består en lokal säkerhetsnämnd av högst nio ledamöter som utses av regeringen för en tid av högst fyra år.

Östhammars kommun har på Sarah Ingemarssons och Johannes Fridenströms vägnar begärt att de ska entledigas från uppdraget som

ledamöter i den lokala säkerhetsnämnden. Kommunen har föreslagit att kommunpolitikern Therese Edin förordnas som ny ledamot.

På regeringens vägnar

Romina Pourmokhtari

Elisabeth Tengborn

Kopia till

Arbetsmarknadsdepartementet/JÄM
Regeringskansliets förvaltningsavdelning/KLF
Strålsäkerhetsmyndigheten
Forsmarks Kraftgrupp AB
Svensk Kärnbränslehantering AB
de entledigade
den förordnade

Barn- och utbildningsnämnden

Dnr BUN-2024-012

§ 103. Budget och verksamhetsplan 2025 samt flerårsplan 2026-2028

Beslut

Barn- och utbildningsnämnden antar budget och verksamhetsplan för 2025 samt flerårsplan 2026-2028 (bilaga).

Reservationer

Oppositionen (S) och (C) reserverar sig mot beslutet.

Ärendebeskrivning

I juni fattade Kommunfullmäktige beslut om budget för kommande år och flerårsplan för de tre följande åren. I budgethandlingen tydliggörs mål, uppdrag och ekonomiska ramar för såväl drift som investering.

Utifrån de beslutade budgetramarna arbetar nämnderna fram sina respektive budgethandlingar. Budgethandlingen beslutas i respektive nämnd och lyfts som ett informationsärende i Kommunfullmäktige.

Beslutsunderlag

- Budget och verksamhetsplanering 2025, flerårsplan 2026-2028

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Josefine Myhrberg (ekonom) och Christina Stenhammar (barn- och utbildningschef) redovisar budget och verksamhetsplan 2025 samt flerårsplan 2026-2028.

Yrkanden

Jonas Lennström (S) yrkar avslag till arbetsutskottets förslag med hänvisning till det Socialdemokratiska budgetförslaget som fullmäktige avslag på sammanträdet i juni.

Josefine Nilsson (C) yrkar avslag till arbetsutskottets förslag och anser inte att denna budget och nämndens ambition stämmer överens. Denna budget ger inte verksamheten de förutsättningar som behövs för att leva upp till mål och uppdrag.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på yrkandet och finner att nämnden beslutar att avslå Jonas Lennströms (S) avslagsyrkande.

Barn- och utbildningsnämnden

Ordförande ställer proposition på yrkandet och finner att nämnden beslutar att avslå Josefine Nilssons (C) avslagsyrkande.

Beslutet skickas för åtgärd till

Barn- och utbildningschef
Kvalitetsutvecklare Johan Skage
Ekonom, Josefine Myhrberg

Beslutet skickas för kännedom till

Kommunstyrelsen – anmälningsärende till kommunfullmäktige

Budget och verksamhetsplanering 2025, 2026-2027 Barn- och utbildningsnämnden

---

Postadress	Besöksadress/Reg.office	Telefon	Telefax	Organisationsnummer	Bankgiro
Box 66	Stångörsgatan 10	Nat 0173-860 00	Nat 0173-175 37	212000-0290	233-1361
S-742 21 Östhammar	Östhammar	Int +46 173 860 00	Int +46 173 175 37	V.A.T. No	PlusGiro
	www.osthammar.se	kommunen@osthammar.se		SE212000029001	1 31 70-6

Innehållsförteckning

1	Verksamhetsområde (enligt reglemente).....	4
2	Planeringsförutsättningar.....	4
2.1	Verksamhetsförändringar 2025-2027	6
2.2	Volymer	9
3	Nämndens vision, mål, styrtal och uppdrag	10
3.1	Nämndens vision	10
3.2	Nämndens mål	10
3.3	Uppdrag	12
4	Ekonomisk planering.....	12
4.1	Driftbudget på verksamhetsnivå	14
4.2	Investeringsbudget.....	16

Anvisning

INSTRUKTION

Varje nämnd ska fylla i rapporten 'Budget och verksamhetsplan 2025, Plan 2026-2027 och den här texten beskriver hur det arbetet går till.

Vyn för nämndens verksamhetsplan (mål med styrtal, måltal samt uppdrag) och vyn för nyckeltal kopieras automatiskt in i dokumentet, andra fält fylls i direkt i rapporten. För de fält som fylls i direkt i rapporten finns en instruktion per rubrik.

System som används i arbetet utöver Stratsys: Excel och Raindance

Har du frågor/funderingar eller önskar stöd i arbetet, kontakta Fredrik Hübinette, Johan Skage eller Johan Steinbrecher.

1 Verksamhetsområde (enligt reglemente)

Anvisning

Fast text matas in av kvalitetsutvecklare.

Barn- och utbildningsnämnden fullgör kommunens uppgifter inom det offentliga skolväsendet för barn och ungdom enligt Skollagen och tillämpliga skolförordningar.

Barn- och utbildningsnämndens uppgifter omfattar skolformerna

- förskola
- förskoleklass
- grundskola
- anpassad grundskola
- gymnasieskola
- anpassad gymnasieskola (inom extern samverkan)
- vuxenutbildning.
  - Komvux som anpassad utbildning
  - SFI (svenska för invandrare)
  - KAA (kommunala aktivitetsansvaret)

I skolväsendet ingår också fritidshem som kompletterar utbildningen i förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola. Vidare omfattas vissa särskilda utbildningsformer och annan pedagogisk verksamhet som bedrivs i stället för utbildning inom skolväsendet.

I ovanstående ansvarsområden ingår också att bevilja tillstånd, utöva tillsyn och ge bidrag till fristående verksamheter i enlighet med skollag och skolförordningar.

Nämnden ansvarar för myndighetsutövning enligt skollagen, skolförordningen, gymnasieförordningen m.fl., samt för övriga myndighetsbeslut och huvudmannafrågor som förekommer inom nämndens ansvarsområde.

2 Planeringsförutsättningar

Anvisning

Här beskriver ni de *övergripande* planeringsförutsättningar som varit **avgörande** för hur nämnden planerat kommande period.

(Exempel på planeringsförutsättningar är budgetramar, lagstiftning, nämndens egna omvärldsbevakning, policy- och strategidokument, resultat av brukarundersökningar och medborgardialoger samt nyckeltal och volymer som nämnden följer.)

Utbildning för barn och elever är kommunens största uppdrag.

Inom Barn- och utbildningskontoret arbetar ca 790 personer i 13 förskolor, nio

grundskolor, en anpassad grundskola, sju fritidshem, en gymnasieskola, vuxenutbildning och kommunala aktivitetsansvaret.

I maj 2024 fanns 973 barn (i september 2024 fanns 849 barn) i kommunal förskola. Våren 2024 lämnade drygt 230 elever kommunala grundskolan efter att ha avslutat årskurs 9 och 99 ungdomar avslutade den kommunala gymnasieskolan. I maj 2024 fanns 2 444 elever (i september 2024 fanns 2 456 elever) i kommunal grundskola. I maj 2024 fanns 847 barn i kommunalt fritidshem (i september 2024 fanns 971 barn i kommunalt fritidshem). I september 2024 fanns 368 elever i kommunal gymnasieskola. Totalt gick under läsåret 2024/2025 cirka 3 730 barn och ungdomar i kommunal förskola och skola i Östhammar.

För att varje barn och elev ska nå målen och utmanas i sitt lärande krävs ett välfungerande systematiskt kvalitetsarbete där varje nivå följer upp och analyserar sitt arbete. Uppdraget handlar inte bara om att alla ska få det stöd de behöver för att nå grundläggande nivå. Verksamheter ska utformas så att varje barn och elev utmanas i sitt lärande för att nå sin fulla potential. Den arbetsmarknad som eleverna möter kommer att innehålla yrken som idag inte är kända. Eleverna behöver därför också ges möjlighet att utöver ämneskunskaper utveckla generella kompetenser, till exempel ansvars- och samarbetsförmåga.

Barnrättsperspektivet är grundläggande i förskola och skola. Det innebär bland annat att varje barn och elev ska ges möjligheter att utvecklas och kunna göra sin röst hörd. Miljön i förskola och skola ska präglas av studiero samt vara trygg och fri från diskriminering och annan kränkande behandling.

Ett utvecklingsbehov som är tydligt i Östhammars kommun är kunskapsresultaten.

För att ge barn och unga i Östhammar goda förutsättningar för framtida hälsa och arbetsliv, krävs en god samverkan med kommunens andra kontor och Region Uppsala.

Det prognosticerade behovet av barnomsorgs- och skolplatser fram till 2032 pekar på en ökning i Alunda. I Östhammar ser det stabilt ut. Behovet av platser i förskola och grundskola på orterna Gimo, Öregrund och Österby ser ut att minska.

Det är en utmaning att klara byggandet tidsmässigt och nyttja lokaler rätt så att vi matchar barn- och elevutvecklingen utan överskottsytor eller lokalbrist. Det finns en oro kring livslängden av våra lokaler och inventarier, vi ligger efter vad gäller underhåll och ändamålsenliga verksamhetsanpassningar av våra förskolor och skolor och detta är en förutsättning för att bedriva en utbildning av god kvalitet.

När det gäller kompetensförsörjning har Östhammars kommun en utmaning, det är en stor variation mellan våra enheters förutsättningar avseende rekrytering. Det är svårigheter att rekrytera vissa yrkeskategorier, till exempel lärare i fritidshem och behöriga lärare i moderna språk, musik och slöjd samt vissa professioner inom elevhälsan. Det krävs ett systematiskt och långsiktigt arbete för att säkra personalförsörjningen.

Det finns några nya lagändringar som kan ge effekt på Barn- och utbildningsnämndens verksamhetsområde:

- Tioårig grundskola, från och med hösten 2028. En tioårig grundskola innebär att förskoleklassen upphör som skolform och ersätts av en ny första årskurs i

grundskolan, och årskurs 10 blir den avslutande årskursen. Det ger eleverna en mer strukturerad undervisning från skolstarten med ett stärkt fokus på läs- och skrivinlärning samt matematik. Under de närmaste åren kommer vi behöva förbereda med bland annat kompetensutveckling för våra lärare i förskoleklass.

- Ämnesbetygsreformen- ämnesbetyg ersätter kursbetyg i gymnasial utbildning från 1 juli 2025. Det gäller alla ämnesplaner för gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan, komvux på gymnasial nivå och komvux som särskild utbildning på gymnasial nivå.

2.1 Verksamhetsförändringar 2025-2027

Anvisning

Här redovisas planerade eller pågående **verksamhetsförändringar** som påverkat nämndens målsättningar och/eller budgetering.

Omorganisation- BoU tar över handläggning av barnomsorg och skolskjuts

BoU - kontoret har under 2024 tagit över tjänsterna för handläggning av barnomsorg och skolskjuts. Det kommer medföra att vi får en ökad insikt i skolskjuts och våra avtal som är kopplade till skolskjuts och elevresor. Övertagandet av barnomsorgshandläggning skapar en bättre möjlighet för oss att få god koll på barn- och elevprognoser. Målsättningen är att vi till följd av omorganisationen också kommer få bättre koll på kostnader kopplat till skolskjuts och barnomsorg.

Ny resursfördelningsdelningsmodell

En ny beställning av socioekonomiskt index från SCB är gjord den 17 maj 2024. Ett förslag till ny resursfördelningsmodell som innebär att en andel av barn- respektive elevpeng omfördelas till respektive enhet i proportion till index och barn- och elevantal. Summan som fördelas (inom ramen för förskolans och grundskolans budget) har höjts och samtliga enheter (förutom Ekeby) inkluderas i modellen. Kommunfullmäktige har beslutat om att Ekeby får 750tkr i strukturersättning för liten enhet. Det faktum att samtliga enheter erhåller någon form av ersättning innebär dock att verksamheter med relativt höga indexvärden inte erhåller lika stor ersättning som de skulle ha kunnat eftersom samtliga enheter delar på den tilldelade summan. Den nya modellen för resursfördelning innebär större likvärdighet än föregående resursfördelningsmodell

Alunda förskoleområde

En nyproduktion av förskola i Alunda beräknas vara klar till hösten 2025, Korsängens förskola kommer ha sex avdelningar med totalt 102 platser. Furustugans nya del som är fuktskadad kommer att stänga till hösten 2025 och övervåningen i den gamla delen kommer tas i bruk under våren, en avdelning för femåringar kommer att starta. i Alundas förskoleområde finns även Alma förskola och Ekeby förskola. Den kommunala pedagogiska omsorgen är helt borta till 2025. Pedagogisk omsorg finns kvar i fristående regi på samtliga orter.

Gemensamma rutiner och arbetssätt

Ett viktigt arbete behöver genomföras under planperioden i syfte att uppdatera och upprätthålla gemensamma rutiner och arbetssätt. Både för att säkerställa att barn och

utbildningskontoret har rutiner som stämmer överens med skollagen men även säkerställa en lägsta nivå på våra skolor när det kommer till utvecklingsarbete i vardagen såväl som rutiner för exempelvis extra anpassningar och särskilt stöd.

Stödenheten & Akutskola

Stödenheten har startat upp under HT24 och planeras ha kapacitet för att ta emot som max 15 elever till VT15. Stödenheten fungerar även som akutskola och har idag kapacitet för att ta emot 2 akutplaceringar åt gången. Indikationerna vid uppstarten är att stödenheten lyckas med sitt uppdrag att höja kvaliteten för de elever som placeras där och som har ett omfattande behov av särskilt stöd, men även att placering av elever till stödenheten påverkar arbetet och i vissa fall även tryggheten på avlämnande skola i positiv utsträckning.

Tio-årig grundskola

Regeringen har fastslagit att förslaget om 10-årig grundskola kommer genomföras till 2028, detta medför att vi inom planperioden behöver förbereda grundskolan för detta arbete och vad det kan medföra. En tydlig konsekvens är exempelvis att vi inom Barn- och utbildning behöver utbilda personal som idag är behöriga att arbeta i förskoleklass men som behöver vidareutbildning för att fortsätta vara det när grundskolan blir 10-årig.

Simundervisning

Simhallarna i Östhammars kommun tillhandahåller inte simlärare för skolorna att boka vid simundervisning. Samtidigt ställs krav på att personal som medföljer och som håller i simundervisning har genomgått utbildning samt klarat ett sim- och livräddningstest för att upprätthålla säkerheten. Med utgångspunkt från detta tillsammans med att allt för många elever på låg och mellanstadiet inte klarar målen för simning inom ämnet idrott och hälsa genomför barn och utbildning en förstärkning av simundervisningen. Barn- och utbildning planerar nu för två simlärare som ansvarar för att planera och hålla i simundervisningen för de yngre åldrarna i syfte att undervisningen ska kunna göras på en säkert vis men även med högre kvalitet. Målsättningen är även att kunna genomföra simundervisning i större grupper för att minska andelen bussturer mellan skola och simhall samt i syfte att antalet tider i simhallarna ska räcka till för att genomföra den mängd simning eleverna är i behov av.

Gimo grundskoleområde

Gimo grundskoleområde med Vretaskolan och Vallonskolan leds från HT25 av en rektor. Målsättningen är att stärka kvaliteten i Gimo grundskoleområde som helhet och att detta kommer medföra en robustare organisation kring Gimo skolområde. Men även att skapa en mer sammanhållen skolkultur i Gimo grundskoleområde och att övergången för elever mellan Vretaskolan och Vallonskolan ska kunna gå smidigt och med hög kvalitet för eleverna.

Pilotsatsningar i ökad lärartäthet

Barn och utbildningskontoret genomför under planperioden pilotsatsningar för en ökad lärartäthet. På Olandsskolan och Frösåkersskolan genomförs arbete i vissa årskurser där de på 3 klasser i en årskurs anställt 4 lärare. Något som finansierats av att istället ha en lägre andel lärarresurser. Utgångspunkten är att denna bemanning ska stärka de pedagogiska möjligheterna, där den "fjärde" läraren exempelvis ska kunna ha flexibel stödundervisning likt en studio och därigenom ge elever med behov av stöd ett mer kvalificerat pedagogiskt stöd. Ett annat exempel är att två klasser i årskurs 9 på Vallonskolan har slagits ihop till en stor klass med över 30 elever. Klassen bemannas

och leds sedan av två lärare i samma klassrum. Bemanningen blir således densamma som innan men lärarnas möjligheter till att samarbeta och på ett flexibelt sätt använda sin tid till elever med behov av olika typer av stöd och stimulans förväntas öka. Det minskar också sårbarheten vid sjukdom på lärare.

Samverkansavtal, dimensionering

Här behöver vi noga följa vilka effekter det nya kravet på samverkan med minst två andra kommuner kommer att få för att påverka elevers val av gymnasieskola och program. Det statliga uppdraget kring dimensionering kan komma att få ekonomiska konsekvenser då det är kommunerna som ska ta ansvar för att följa dimensioneringsuppdraget och även stå för det ekonomiska risktagandet i att driva investeringstunga utbildningar med lågt söktryck. Dimensioneringsuppdraget bygger på en bild att för få elever väljer yrkesutbildning idag, men så ser inte verkligheten ut i Östhammars kommun. Utmaningen ligger i att elever bör välja de yrkesprogram som i dag är mest efterfrågade på arbetsmarknaden.

Gy25 gymnasiet och komvux

Ämnesplaner som är anpassade för ämnesbetyg, nya examensmål, program mål och programstrukturer ska tillämpas från den 1 juli 2025. Alla ämnesplaner utformas som sammanhållna ämnen med nivåer i stället för dagens kurser. Ett ämne kan ha en eller flera nivåer. I många ämnen kommer eleverna att kunna få undervisning under en längre sammanhållen period innan det slutliga betyget sätts. Ämnen, examensmål, program mål och programstrukturer uppdateras för att passa framtidens studier och yrkesliv. Parallellt fortsätter Gy11. Inventering av vilka läromedel som behövs kommer att göras och verksamheterna behöver avsätta en hel del medel för att stå redo inför skolstart hösten 2025.

Estetiskt program startar ej 2025

Det estetiska programmet kommer inte vara sökbart på Bruksgymnasiet ht 2025. Programmet fasas ut och de elever som i dag går på programmet får möjlighet att fullfölja programmet. Samverkansavtal för det estetiska programmet finns med Uppsala kommun En arbetsgrupp är tillsatt för att undersöka hur fler elever kan få möjlighet till estetiska kurser via profilering mot program.

Minskning av elever på sfi

Vuxenutbildningen gör organisationsförändringar och minskar på lärartjänster på sfi utifrån minskat elevunderlag och minskad budgetram.

Statsbidrag

Verksamheterna är delvis beroende av statliga medel för att kunna fullgöra skollagens uppdrag. Utformningen, tidsaspekterna, variationerna och antalet bidrag gör att verksamheterna har en utmaning i att kunna planera långsiktigt.

Skolans uppdrag har breddats

Skolverkets uppdrag till huvudmännen har breddats och inkluderar att främja trygghet, förebygga brott och motverka rekrytering till kriminella gäng. Skolan ska skapa en säker miljö, erbjuda stöd till elever i riskzoner och samarbeta med andra samhällsaktörer. Detta inkluderar arbete med socialt ansvar, värdegrundsfrågor och tidiga insatser för att förebygga utanförskap. Enligt en [rapport ifrån brottsförebyggande rådet](#) framkommer också en ökad risk för att utsättas för hot och våld för elever som bland annat går i grundskolor på landsbygden eller i skolor med en lägre lärartäthet. <https://bra.se/publikationer/arkiv/publikationer/2024-02-01-hot-och-vald->

mot-elever-i-skolmiljo.html

Digitalisering och AI

Fortsatt arbete inom digitalisering. De nationella proven blir digitaliserade för grundskola och gymnasieskolan under kommande läsår vilket främst kommer att beröra ämneslagen i svenska, engelska och matematik. Här behöver verksamheten avsätta planeringstid. Fortsatt arbete med AI och dess påverkan på undervisning och bedömning av elevarbeten.

Skolsocialt team (SST)

Skolan är en av de viktigaste skyddsfaktorerna för att förebygga utanförskap, missbruk och ohälsa. Skolans elevhälsoarbete stärktes i skollagen 2023. Det innebär bland annat att elevhälsan vid behov ska samverka med hälso- och sjukvården och socialtjänsten. Tidiga insatser från skola och socialtjänst kan vara avgörande för att avbryta en negativ utveckling. Skolverket och Socialstyrelsen har upprättat statsbidrag för att stödja skolhuvudmän och socialtjänst när det gäller att inrätta och organisera skolsociala team. Det Skolsociala teamet (SST) i Östhammars kommun ska hjälpa elever, vårdnadshavare och skola att få tillbaka eleverna till skolan genom olika insatser.

2.2 Volymer

Volymer

Anvisning

I det fall nämnden har viktiga volymmått som de följer och gör prognoser för, så kan de skrivas in nedan.

Volym	2024	2025	2026	2027
Öppen förskola (antal enheter)	1	1	1	1
Egen förskola (antal barn)	903	876	870	870
Extern förskola (antal barn)	11	11	11	11
Egen pedagogisk omsorg (antal barn)	5	0	0	0
Extern pedagogisk omsorg (antal barn)	90	92	92	92
Egna fritidshem (antal barn)	915	900	900	900
Externa fritidshem (antal barn)	14	14	14	14
Egen grundskola (antal elever)	2431	2480	2460	2460
Extern grundskola (antal elever)	65	60	60	60
Egen anpassad grundskola (antal elever)	24	25	25	25
Egen gymnasieskola (antal elever)	368	355	365	365
Extern gymnasieskola (antal elever)	362	340	355	355

Volym	2024	2025	2026	2027
Extern anpassad gymnasieskola (antal elever)	15	13	13	13
Egen vuxenutbildning (antal elever)	246	246	246	246

3 Nämndens vision, mål, styrtal och uppdrag

3.1 Nämndens vision

Tillsammans för en utbildning av högsta kvalitet

Östhammars kommun ska ha en förskola och skola med högsta kvalitet där alla barn och elever ges möjlighet att utvecklas till sin fulla potential samt nå sina mål genom en inspirerande och trygg lärandemiljö.

3.2 Nämndens mål

3.2.1 Verksamhetsmål med betydelse för god ekonomisk hushållning

3.2.1.1 Budgetföljsamhet

Att upprätthålla budgetföljsamhet är viktigt för att hålla kommunens ekonomi på en sund grund och för att säkerställa att resurserna används på ett effektivt sätt. För att uppnå detta mål kommer avvikelser mellan budget och faktiskt utfall att mätas varannan månad. Genom att övervaka avvikelserna kan eventuella problem eller utmaningar identifieras och åtgärdas i tid. Resultaten av mätningarna ska rapporteras till Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige för att säkerställa en hög budgetföljsamhet.

Budgetföljsamhet uppnås vid en maximal negativ budgetavvikelse om 1 %.

3.2.1.2 Trivas och må bra på jobbet

Detta mål är viktigt för att skapa en hälsosam och trivsam arbetsmiljö för kommunens anställda. Genom att minska sjukfrånvaron och öka trivseln på arbetsplatsen kan man också öka produktiviteten

och effektiviteten i verksamheterna. Detta mål kommer att mätas genom både sjukfrånvaro och en enkätundersökning om trivsel och arbetsmiljö för att ge en heltäckande bild av situationen. Resultaten av dessa mätningar kommer att rapporteras till Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige för att åtgärder ska kunna vidtas vid behov.

Måluppfyllelse kommer primärt att baseras på utfall av OSA-enkät men även delmålsutfall, genomförda aktiviteter samt övrig kvalitativ bedömning.

Styrtal	Måltal 2025
OSA-index Barn- och utbildningskontoret	

Resultat från kommunens OSA-enkät kommer i december 2024. Måltalet för 2025 kommer därför att beslutas då, och sättas högre än utfallet för 2024.

3.2.1.3 Att höja kunskapsnivån och förbättra resultaten i grundskolan

I grundskolan läggs en kunskapsgrund som sedan byggs på under gymnasietiden. Om en elev saknar eller har bristfälliga kunskaper som förväntas ha tillgodogjorts under grundskoletiden, innebär det att gymnasieskolans fördjupning försvåras.

Styrtal	Måltal 2025
Andelen elever som uppnår behörighet till gymnasiet ska öka	73 %

3.2.1.4 Andelen gymnasieelever som går ut gymnasiet på tre år ska öka

En gymnasieutbildning som avslutas med en examen är en viktig grund för framtiden, oavsett om vidare studier eller arbetslivet väntar efter utbildningen.

Styrtal	Måltal 2025
Andelen gymnasieelever som går ut gymnasiet på tre år ska öka	

Resultat för kommunen gällande "Andelen gymnasieelever som går ut gymnasiet på tre år" kommer från Skolverket i december 2024. Måltalet för 2025 kommer därför att beslutas då, och sättas högre än utfallet för 2024

3.2.2 Övriga nämndmål

3.2.2.1 Upplevelsen av trygghet

De som lever, verkar och vistas i kommunen har behov av trygghet i sin vardag. Invånarna möter kommunen och de kommunala verksamheterna på en rad sätt. Samtliga kommunala verksamheter ska verka för att inge trygghet och förtroende i mötet med invånarna.

3.2.2.2 Nöjda kommuninvånare

Invånarnas samlade upplevelse av kommunens verksamhet ska förbättras. Kommunen uppnår detta genom att löpande utveckla kvaliteten på den kommunala servicen och bemötandet.

3.2.2.3 Att höja den totala närvaron inom grundskola och gymnasieskola

Närvaro på lektionerna är viktigt av flera olika anledningar. Kunskaper prövas, befästs och fördjupas genom diskussion och interaktion i klassrummet. Skolfrånvaro börjar oftast med ströfrånvaro som i sig kan medföra kunskapsluckor. Ströfrånvaro kan vidare leda till ökad frånvaro och i en förlängning avhopp.

Målet uppnås om den totala närvaron för grundskolan, samt den totala närvaron för gymnasiet höjs jämfört med 2024.

Styrtal	Måltal 2025
Den totala närvaron inom grundskolan ska	89 %

Styrtal	Måltal 2025
öka	
Den totala närvaron inom gymnasieskolan ska öka	86 %

3.3 Uppdrag

Uppdrag	Beskrivning
Öka andelen behöriga lärare i skolan	En kompetenshöjning i skolan där icke-utbildade resurser ersätts av lärare vilket på sikt kan ge effekt både ekonomiskt och resultatmässigt.
Minska hot och våld i skolan genom stärkt ledarskap i klassrummet	Utreda och ta fram koncept för stärkt kvalitet i undervisningen och ledarskapet i klassrummet som ett led i att minska hot och våld i skolan.
Undersöka förutsättningarna för en anpassad gymnasieskola i Östhammars kommun	Utreda de ekonomiska förutsättningarna för en anpassad gymnasieskola i kommunal regi jämfört med externa placeringar.

4 Ekonomisk planering

Anvisning

Här kommenteras nedanstående driftbudget. Tabellen visar budgetfördelningen på verksamhetsnivå. Om viktiga omfördelningar har skett på enhetsnivå så kan de med fördel beskrivas i text.

Barn- och utbildningsnämnden arbetar med en nettobudget om 632 112 tkr 2025, att jämföra med nettobudget om 624 685 tkr 2024, en ökning med 7 427 tkr (+ 1,17 %).

Personalkostnaderna är uppräknade med 0,7 % för 2025 i enligt med prisindex för kommunal verksamhet (PKV), arbetskraftskostnader. Där ingår även ökade kostnader för arbetsgivaravgifter och pensioner (PO-påslag) beräknade till 41,4 % (47,18 % för 2024). Kompensation för inflation är beräknad till 2,4 % enligt PKV, övrig förbrukning.

Inom ramen för Nämndens budget är en fortsatt medveten strategi i budgetarbetet att minska centrala reserver och fördela dessa till verksamheterna. Detta sätter dock verksamheten på prov då det inte ger utrymme för stora felmarginaler när det gäller enheternas egna budget.

En förändring som gjordes till budget 2024, men som ändå är värd att kommentera är att 2024 skedde en budgetväxling av kulturskolan till Kultur- och fritidsnämnden.

Det råder stor osäkerhet framgent vad gäller lokal- och hyreskostnader för Barn- och utbildningsnämnden. Övrig förbrukning räknas upp enligt ovan med 2,4 % men på grund av ökade kostnader vad gäller löpande driftkostnader för kommunens lokaler krävs en högre uppräkning än 2,4 % för att säkerställa att behovet täcks. Under 2024 har

framför allt hyrorna för de nybyggda förskolorna i Östhammar och Österbybruk blivit dyrare (+ 800 tkr) än vad som erhållits budget för men även hyreskostnader för Oland- och Österbyskolan blivit dyrare (+ 9 00 tkr) än budgeterat. Under 2024 fick även nämnden säkerställa skolgången för eleverna på Kristinelundsskolan. Lokalerna för Kristinelundsskolan var ur drift från 9 november 2023 till mitten på augusti 2024 på grund av skolbrand, under denna period har eleverna gått i Edsskolans lokaler men även i paviljonger vid Tomtberga förskola. Nämnden har därmed under 2024 haft kostnader för dubbla lokaler.

Nämnden har lämnat lokaler sedan 2023 det avser framför allt paviljonger i Östhammar (Logården och Marieberg) samt del av Kristinelundsskolan är borta på grund av branden hösten 2023. Förskolan Furustugan har under många år varit i undermåligt skick men ingen hyresjustering är gjord. Ovan nämnda faktorer gör att posten är både svår att budgetera och svår att prognostisera. Nämnden har valt att göra en prioritering inför budget 2025 med ett tillskott om + 4 000 tkr till lokal- och hyresbudgeten.

Övriga poster där Nämnden ser behovet av att göra prioriteringar inför budget 2025:

- Köp/sälj skola + 2 000 tkr
- Skolskjuts + 500 tkr
- IT-budget + 2 500 tkr
- Stödenheten + 400 tkr
- Grundskola + 2 550 tkr

Inom köp/sälj skola finansieras köp/sälj av skolplatser. Nämnden köper mer (än vad vi säljer) av andra kommuner eller fristående verksamheter. Nämnden köper platser inom förskola, pedagogisk omsorg, fritids, grundskola, gymnasieskola samt anpassad grund- och gymnasieskola. Budget för år 2024 på posten var 71 497 tkr och prognosen för 2024 är att utfallet blir 77 497 tkr därmed överskrids posten med 6 000 tkr.

Utvecklingen är att elever väljer program i samverkanskommuner som är dyra samt att samtliga utbildningar har blivit dyrare på grund av inflationen.

Utifrån rådande samverkansavtal med Regionen avseende skolskjuts samt indexuppräknings av rådande avtal är bedömningen att en prioritering av posten är nödvändig.

IT-budgeten under flertal år varit i behov av en förstärkning. Tidigare har posten blivit kompenserade inom statsbidraget Likvärdig skola från Skolverket. För 2025 prioriteras dock en ramhöjning av IT-budgeten. Detta då den så kallade hårdvaran ökat i pris, större inköp av elevdatorer görs till höstterminen och behovet av att byta ut gammal hårdvara är stort.

En särskild satsning som startade under 2024 är Stödenheten som bedriver kommungemensam undervisningsgrupp, men också tillgodoser akutplatser vid behov. Enheten bedöms underlätta för enskilda skolor bland annat ur ett ekonomiskt perspektiv. En prioritering av + 400 tkr anses nödvändig för att enheten ska vara rustad att ta emot elever från enskilda skolor.

Trenden är att antal folkbokförda barn i förskoleålder minskar (det föds färre barn än tidigare). Följaktligen minskar barnantalet på förskola i egen regi. Utmaningen är att de minskade barnantalet ej lokaliserar till en enskild enhet utan det är några barn per enhet. Det finns dock orter där det är tydligt att utmaningen är större än på andra orter. På

grund av trenden att barnantalet minskar justeras budgeten med - 900 tkr för förskola. Barnpengen är dock i samma nivå som för budget 2024.

I grundskola har antal folkbokförda elever i grundskoleålder varit relativt konstant, dock är trenden de senaste åren att elevantalet ökat i egen regi. En prioritering är inför budget 2025 nödvändig för att grundskolan ska få bibehålla en elevpeng i nivå med tidigare (sker ingen prioritering då minskar elevpengen per elev).

Följande verksamheter får ingen uppräkningsbudget 2025: BoU-kontor, Skolledning, Modersmålsenheten, Öppen förskola, Familjecentralen, Fritidshem, Gymnasiet, Vuxenutbildningen samt Kommunens Aktivitetsansvar.

Följande åtgärder är gjorda för att upprätta hålla målet om god ekonomisk hushållning:

- Uppdaterad rutin vid ansökan om Modersmålsundervisning och studiehundledning i syfte att säkerställa att elever som beviljas modersmålsundervisning uppfyller kriterierna för att ha rätt till det enligt skollagen.
- Beslut om att modersmålsundervisning ges i grupp i den mån det är praktiskt möjligt.
- Studiehundledning ges bara i fyra år, dvs så länge eleven är nyanländ, därefter fattar rektor beslut om fortsatt studiehundledning och det är då skolan som betalar för hundledningen. En del i kriterierna handlar om att eleven ska ges studiehundledning i sitt starkaste skolspråk, vilket talar för att elever som kommit till Sverige i mycket ung ålder inte alltid har sitt modersmål som sitt starkaste skolspråk och därav inte ska ges studiehundledning på sitt modersmål.
- Tjänsten för VFU har BoU- kontoret tagit över (2023), 60%. Tjänsten ingår numera i uppdraget för verksamhetschef förskola.
- Hälsoäventyret (utredning pågår, beslut november 2024)
- Pedagogisk omsorg Alunda har lagts ner (hösten 2024)
- Fritidsklubb Gimo och Östhammar har lagts ner (hösten 2023)
- Förskola Gräsö har upphört (hösten 2022)

4.1 Driftbudget på verksamhetsnivå

Driftbudget (tkr)	Budget 2023	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Centrala verksamhetskostnader	244 826	237 779	243 075	250 074
Gymnasiet och Vuxenutbildning	56 391	56 566	60 306	60 306
Grundskola och fritidshem	200 918	203 247	214 791	219 055
Förskola	100 085	99 636	106 513	102 677
Summa Barn och utbildningsnämnden	602 220	597 228	624 685	632 112

Budget och bokslut 2023

Barn- och utbildningsnämnden redovisade ett överskott år 2023 (en avvikelse om + 0,78 % mot budget). Överskottet härrörde i sin helhet till Skolskjuts (återbetalning av Upplands lokaltrafik om 2 100 tkr avseende år 2022) och fastighetskostnader (avsåg

hyrespott för Fröet som ej var helt färdigställd år 2023). Överskottet lokaliserar ovan i ”centrala verksamhetskostnader” dock har överskott täckt upp för det underskott som grundskola och fritidshem redovisade för år 2023.

Budget 2024

Nämndens budget räknades upp med 3,7 % till år 2024 (22 465 tkr). Personalkostnaderna för år 2023 och 2024 ökade kraftigt på grund av ökade pensionskostnader vilket illustreras i siffrorna ovan. Nedan är ökningen i budget för 2024 för verksamhetsformerna en uppräknings med cirka 6-7 %.

Gymnasiet och Vuxenutbildning	+ 3 915 tkr
Grundskola och fritidshem	+ 13 873 tkr
Förskola	+ 6 428 tkr

Samtliga verksamhetsformer arbetar löpande med att säkerställa att budgetföljsamhet nås. Den verksamhetsform som under 2023 och 2024 haft en större utmaning att nå budget i balans är Grundskola och Fritidshem. Verksamhetsformen är störst till barn- och elevantalet och kräver även mest personal. De parametrar som påverkat budget för grundskola och fritidshem mest är ett ökat elevantal sedan 2018. Det ökade elevantalet har i budget inte kompenseras för i budget för 2024 och till viss del inte för 2023. De ökade pensionskostnaderna slår även hårt mot Grundskola och Fritidshem då det är mycket personal.

Osäkerhet i budget 2024 har också till stor del lokaliserats inom posten ”centrala verksamhetskostnader” och det avser lokalhyror, köp och sälj skola samt skolsjukts. Lokalhyrorna för 2024 har blivit dyrare än budgeterat trots uppsägning av lokaler, köp- och sälj posten överskrids på grund av att elever väljer att gå dyrare utbildningar inom samverkansavtalet och alla utbildningar har dessutom blivit dyrare och när det gäller skolskjutsbudgeten har kostnaderna för detta ökat och Upplands lokaltrafik har gjort justeringar vilket inte aviserats för vilket för år 2022 gav en återbetalning men för år 2023 och 2024 har kostnader tillkommit.

Budget 2025

För år 2025 räknas Nämndens budget upp med 1,17 % (+ 7 427 tkr). Det är en avsevärt lägre uppräknings jämfört med budget 2024. Den lägre uppräknings härrör till lägre pensionskostnader samt att hänsyn tas till demografisk förändring i kommunens resursfördelningsmodell.

Nämndens prioriteringar syns i ”Centrala verksamhetskostnader” och det avser lokalhyror, It-budget och skolskjuts. Grundskolan prioriteras utifrån de senaste årens ökade elevantal.

Verksamhetsförändringen (som påbörjats 2024) att flytta tillbaka handläggning av barnomsorg och skolskjuts till Barn- och utbildningskontoret kommer skapa mindre osäkerhet i posten skolskjuts. Barnomsorg och barn- och elevprognos är en väldigt viktig planeringsförutsättning för Barn- och utbildningskontoret om verksamheten ska kunna anpassa sig efter kommande års barn- och elevantal.

4.2 Investeringsbudget

Investeringsbudget (tkr)	Budget 2025
Barn- och utbildningsnämnden	3 500

Anvisning

Här kommenterar ni nedanstående investeringsbudget.

Tilldelad investeringsbudget kan sträcka sig över flera budgetår. Investeringar ska beräknas med ett bestående värde och en livslängd på tre år. Eftersom investeringar verkställs vid olika tidpunkter under året kan ett budgeterat projekt helt eller delvis skjutas upp till kommande år.

Det är viktigt att beakta vilka effekter investeringarna får på kommunens ekonomi på längre sikt. Investeringsvolymen kommer i huvudsak att finansieras med egna medel.

Dnr BMN-2024-3318

§ 160. Verksamhetsplan 2025 - Bygg- och miljönämnden

Beslut

Bygg- och miljönämnden antar verksamhetsplanen för 2025. (Bilaga).

Beslutsmotivering

Kommunfullmäktige har tilldelat nämnden en rambudget för verksamhetsåret och till den kopplat mål och uppdrag. Den antagna planen är nämndens svar fullmäktiges beslut.

Ärendebeskrivning

Nämnden har av fullmäktige påförts en ramförstärkning med särskild adress att förbättra företagsklimatet och myndighetsutövning. Detta har särskilt uppmärksammats i planen.

Tidigare år har miljöenheten presenterar en separat tillsynsbehovsutredning resp. verksamhetsplan/tillsynsplan för nämnden en bit in på ett nytt verksamhetsår. Från 2025 års verksamhetsplan har denne arbetats in i nämndens verksamhetsplan.

Beslutsunderlag

Bilaga - Verksamhetsplan för bygg- och miljönämnden 2025

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Samhällsbyggnadschef Ulf Andersson föredrar ärendet.

Beslutet skickas för kännedom till

Kommunstyrelsen

Beslutet skickas för åtgärd till

Plan- och byggchef

Samhällsbyggnadschef

Kvalitetsutvecklare Johan Skage

Budget och verksamhetsplanering 2025, 2026-2027

Bygg- och miljönämnden

Innehållsförteckning

1	Verksamhetsområde (enligt reglemente).....	3
2	Planeringsförutsättningar.....	3
2.1	Verksamhetsförändringar 2025-2027	4
2.2	Volymer	4
3	Nämndens mål, styrtal och uppdrag	5
3.1	Nämndens mål	5
3.2	Uppdrag	7
4	Ekonomisk planering.....	8
4.1	Driftbudget på verksamhetsnivå	8
4.2	Investeringsbudget.....	8
4.3	Självfinansieringsgrad	8

1 Verksamhetsområde (enligt reglemente)

Bygg- och miljönämnden ansvarar för:

- kommunens uppgifter inom plan-, byggnadsområdet, allt i enlighet med Plan- och bygglagen (PBL), samt i erforderlig utsträckning tillämpa och förhålla sig till annan berörd lagstiftning.
- kommunens mättekniska verksamhet för uppgifter inom plan- och byggområdet.
- kommunens uppgifter enligt Alkohollagen, Lag om tobak och liknande produkter och Lag om handel med vissa receptfria läkemedel.
- att genomföra strategisk planering.
- att utföra kommunens uppgifter inom miljö-, livsmedels, smittskydds-, och hälsoskyddsområdet samt de övriga uppgifter som enligt lag ska fullföljas av den kommunala nämnden och inte regleras i annan nämnds reglemente.
- prövning, tillsyn och kontroll enligt föreskrifter i EU-direktiv och förordningar samt svenska lagar, förordningar och föreskrifter inom nämndens ansvarsområde.
- myndighetsutövning samt för övriga myndighetsbeslut och huvudmannaskapsfrågor som förekommer inom nämndens ansvarsområde.

Avslutningsvis ska bygg- och miljönämnden se till att verksamheten bedrivs i enlighet med – de mål och riktlinjer som fullmäktige har beslutat.

2 Planeringsförutsättningar

Kommunfullmäktige har tillfört medel till nämndens budgetram för att särskilt ”förbättra arbetet med ett gott företagsklimat och myndighetsutövning”.

Förutsättningarna för en mer robust miljötillsyn ska särskilt adresseras genom ramförstärkningen. Med detta avses att den självfinansieringsgrad som miljötillsynen arbetat under senaste verksamhetsåren kommer reduceras, vilket gör att den delen av verksamheten till en ökande andel är finansierad genom skattemedel. Se även rubrik 4.3 nedan.

En tillkommande del i satsningen på miljöenheten är en utvecklingsinsats som genomförs på inspirerad av Skatteverkets förändringsresa till en serviceorienterad myndighet. Service och rådgivning ska ges ett tydligare genomslag i företagens (och även enskilda medborgares) kontakter med myndigheten.

En annan del av satsningen för att stärka företagsklimatet är det fortsatta arbetet med ständiga förbättringar (enligt Lean), som hittills gjort bygglovsverksamheten i Östhammars kommun till den verksamhet som har länets högsta NKI. Rutiner för bl.a. fakturering, delegering och kommunikation kan vara en del av detta.

Boverkets förändrade byggregler innebär att "Allmänna råd" tas bort. Detta kan förändra arbetssättet för nämnden.

Kommunens gynnsamma läge med en god arbetsmiljö och relativt goda marknadsförutsättningar utgör emellertid en bra plattform att möta ovanstående utmaningar. Kommunen står inför spännande satsningar inom infrastruktur, bostäder, offentliga anläggningar och industrietableringar. Några exempel på detta är den avslutande etappen på länsväg 288, markanvisningar i bl.a. Alunda, utbyggnaden av det kommunala VA-systemet respektive SKB:s byggprojekt på Forsmarkshalvön.

Förutom detta ska tilläggas att det allmänna ränteläget och konjunkturen på byggmarknaden även under 2025 förväntas påverka nämndens verksamhet.

2.1 Verksamhetsförändringar 2025-2027

Två systemförändringar kommer påverka nämndens verksamhet under åren 25-27. Det är dels upphandling av nytt verksamhetssystem (idag EDP Vision) och upphandling av nytt kartsystem (idag CSM).

Flera av nämndernas tjänster kommer att erbjudas som e-tjänster under de närmaste åren.

2.2 Volymer

Volym	2022	2023	2024 (nov)	2025 (estim)
Registrerade ärenden (hela BMN)	3796	3630	3352	3700
Antal sökta planbesked	12	10	6	8
Antal sökta förhandsbesked	26	12	12	15
Antal sökta bygglov	371	295	279	330
Antal anmälda "Attefall"	66	38	64	50
Antal anmälda eldstäder	158	156	133	140
Tillsyn enl plan- och bygglagen	84	101	67	75
Antal anmälda värmepumpar	42	37	44	50
Strandskyddsdispenser	58	97	69	50
Ansökningar enskilt avlopp	344	232	260	300
Inventering enskilda avlopp	326	335	351	300
Klagomål miljöbalken	104	51	51	60

3 Nämndens mål, styrtal och uppdrag

3.1 Nämndens mål

3.1.1 Verksamhetsmål med betydelse för god ekonomisk hushållning

3.1.1.1 Budgetföljsamhet

Att upprätthålla budgetföljsamhet är viktigt för att hålla kommunens ekonomi på en sund grund och för att säkerställa att resurserna används på ett effektivt sätt. För att uppnå detta mål kommer avvikelser mellan budget och faktiskt utfall att mätas varannan månad. Genom att övervaka avvikelserna kan eventuella problem eller utmaningar identifieras och åtgärdas i tid. Resultaten av mätningarna ska rapporteras till Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige för att säkerställa en hög budgetföljsamhet. Budgetföljsamhet uppnås vid en maximal negativ budgetavvikelse om 1 %.

Under 2025 planerar vi att se över nuvarande taxekonstruktion inom livsmedelstillsyn. Detta föreslås av förvaltningen efter reaktioner som den nya avgiftsmodellen medfört.

Den fasta avgiften för ordinarie livsmedelskontroll som tillämpas har en stor påverkan på småföretagarnas ekonomi under det verksamhetsår företaget får kontroll.

Insatsen ska bidra till att uppfylla nämndens uppdrag att kvalitetssäkra avgiftshanteringen samt leda till ökad nöjdhet med myndighetsutövningen. En översyn av taxan kan komma att ge minskade intäkter för livsmedelskontrollen på sikt.

Inom miljöskyddstillsynen planeras en översyn av avgiftshanteringen, för att säkerställa en rättssäker hantering, likabehandling och budgetföljsamhet. Det finns få standardärenden inom miljöskydd och det är svårt beräkna avgiftens storlek vilket ofta leder till underdebitering i komplexa ärenden. Av samma anledning planerar vi att ta fram förslag på en mer differentierad taxa inom strandskyddet.

Även en översyn av taxan inom plan- och bygglagen kommer genomföras under 2025. Detta kommer – i första hand – leda till att det blir enklare för sökande att bedöma kostnaden för ett bygglov. Någon större påverkan på intäkterna är inte att räkna med.

3.1.1.2 Trivas och må bra på jobbet

Detta mål är viktigt för att skapa en hälsosam och trivsamt arbetsmiljö för kommunens anställda. Genom att minska sjukfrånvaron och öka trivseln på arbetsplatsen kan man också öka produktiviteten och effektiviteten i verksamheterna. Detta mål kommer att mätas genom både sjukfrånvaro och en enkätundersökning om trivsel och arbetsmiljö för att ge en heltäckande bild av situationen. Resultaten av dessa mätningar kommer att rapporteras till Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige för att åtgärder ska kunna vidtas vid behov.

Under verksamhetsåret genomför nämnden – tillsammans med delar av Kommunstyrelsen – ett utvecklingsprogram med syfte att förändra synen på och tillvägagångssättet inom myndighetsutövningen.

Insatsen syftar bl.a. till att ge inspektörer och chefer bättre förutsättningar att klara sitt uppdrag. Detta ska åstadkommas bl.a. genom att säkerställa att uppdraget blir tydligt för alla på enheten. Med en än mer tydlig och gemensam bild av uppdraget så genomförs sedan en prioritering av vilka insatser som leder till att både enheten och varje enskild medarbetare ges bättre förutsättningar. I förlängningen påverkar detta både rutiner och arbetssätt på ett sätt som ska syfta till att förenkla för enhetens kunder och stärka kundernas upplevelser av att kommunen är en samarbetspartner. Det är också arbetsgivarens uppfattning att detta ökar både nyttan utifrån lagstiftarens miljöintentioner och förutsättningarna för trivsel på arbetsplatsen.

Extra resurser kommer även att behöva läggas på att utveckla och implementera e-tjänster. På kort sikt kan detta minska kapaciteten i nämndens verksamhet, för att långsiktigt leda till både nöjdare kunder och mer effektiv handläggning.

3.1.2 Övriga nämndmål

3.1.2.1 Upplevelsen av trygghet

De som lever, verkar och vistas i kommunen har behov av trygghet i sin vardag. Invånarna möter kommunen och de kommunala verksamheterna på en rad sätt. Samtliga kommunala verksamheter ska verka för att inge trygghet och förtroende i mötet med invånarna.

Bygg- och miljönämnden är en myndighetsnämnd och i sin ärendehantering, i sin kontakt med kommuninvånare/företagare och fastighetsägare samt i sin myndighetsutövning också agera på ett sätt som anstår en myndighetsnämnd. Detta innebär att

- a) Myndighet endast får vidta åtgärder som har stöd i rättsordningen (5§ förvaltningslagen).
- b) I sin verksamhet ska myndigheten vara saklig och opartisk (5§ förvaltningslagen).
- c) Myndigheten får ingripa i ett enskilt intresse endast om åtgärden kan antas leda till det avsedda resultatet. Åtgärden får aldrig vara mer långtgående än vad som behövs och får vidtas endast om det avsedda resultatet står i rimligt förhållande till de olägenheter som kan antas uppstå för den som åtgärden riktas mot (5§ förvaltningslagen).
- d) Myndigheten ska se till att kontakterna med enskilda blir smidiga och enkla. Myndigheten ska lämna den enskilde sådan hjälp att han eller hon kan ta till vara sina intressen. Hjälpen ska ges i den utsträckning som är lämplig med hänsyn till frågans art, den enskildes behov av hjälp och myndighetens verksamhet. Den ska ges utan onödigt dröjsmål (6§ förvaltningslagen).
- e) Myndigheten ska vara tillgänglig för kontakter med enskilda och informera allmänheten om hur och när sådana kan tas. Myndigheten ska vidta de åtgärder i fråga om tillgänglighet som behövs för att den ska kunna uppfylla sina skyldigheter gentemot allmänheten enligt 2 kap. tryckfrihetsförordningen om rätten att ta del av allmänna handlingar (7§ förvaltningslagen).
- f) Myndigheten ska inom sitt verksamhetsområde samverka med andra myndigheter.

En kombinerad tillsynsinsats för försäljningstillsynen ska förberedas och genomföras under april månad 2025. Insatsen berör alla verksamheter som säljer tobak, folköl, receptfria läkemedel, e-cigarett eller tobaksfria nikotinprodukter. Antalet verksamheter som berörs är 22 stycken. Att kontrollera och vägleda företagen så att deras försäljning och marknadsföring är säker och lagenlig bidrar till att minska risken exempelvis för försäljning till minderåriga. Tillsynen av tobaksprodukter kan kopplas till kommunens mål om upplevd trygghet, medborgarna ska kunna känna sig trygga att dessa produkter inte når ungdomar och att det är säkra produkter som säljs.

3.1.2.2 *Nöjda kommuninvånare*

Invånarnas samlade upplevelse av kommunens verksamhet ska förbättras. Kommunen uppnår detta genom att löpande utveckla kvaliteten på den kommunala servicen och bemötandet.

Det mest konkreta är att utveckla e-tjänster för bygglov, enskilda avlopp, strandskydd mm.

En utveckling av informationen på hemsidan finns planerad och ingår även som ett moment i den interna kontrollplanen

Serviceorienterad myndighetsutövning och förenklade arbetsrutiner, som beskrivs ovan under rubrik 2, är ytterligare insatser som genomförs under 2025 för att också stärka nöjdheten bland kommuninvånare.

3.1.2.3 *Ökad nöjdhet med myndighetsutövningen*

Nöjdhet med livsmedel, miljö, mark, servering och bygglov ska vara bättre än snittet i Sverige (NKI)

Styrtal	Måltal 2025
Ökad nöjdhet med myndighetsutövningen	

3.2 *Uppdrag*

Uppdrag	Beskrivning
Kvalitetssäkra avgiftshantering	Nämndens avgiftshantering ska kvalitetssäkras genom robusta rutiner. Avgiftsberäkning och fakturering ska göras mer transparent och begriplig.
Förenkla processer	I syfte att göra det enklare och billigare att bygga på landsbygden ska nämndens processer förenklas.

4 Ekonomisk planering

Till 2025 förändras budgetramen utifrån uppräknig för löneökningar och inflation, demografiska förändringar och en utökning av ramen.

Löner räknas upp 0,7%, övriga kostnader och intäkter räknas upp 2,4%. Den låga uppräkniggen av löner kompenseras av att arbetsgivaravgifterna sänks kraftigt med 5,79 procentenheter.

Eftersom löner räknas upp betydligt lägre än intäkter blir effekten en lägre budgetram jämfört med föregående år. Effekten blir en minskning av budgetramen med 189 tkr. Eftersom intäkterna väntas öka mer än kostnaden för arbetskraft samtidigt som självfinansieringsgraden av nämndens verksamheter ligger på en hög nivå krävs det en mindre budgetram för att upprätthålla en oförändrad verksamhet.

Bygg- och miljönämnden får ett tillskott i budgetramen på 1,0 mnkr. Detta ska användas till att förbättra arbetet med ett gott företagsklimat och myndighetsutövning.

4.1 Driftbudget på verksamhetsnivå

Driftbudget (tkr)	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
Politisk verksamhet	944	934	940
Plan-, Bygg- och Kartverksamhet	1 471	1 967	1 858
Miljö- och hälsoskyddsverksamhet	1 239	867	686
Övergripande verksamhet	1 670	1 881	2 885
Summa	5 324	5 649	6 369

4.2 Investeringsbudget

Investeringsbudgeten finns tillgänglig för inventarieanskaffning. Den kan omprioriteras för exempelvis satsningar för ökad digitalisering.

Investeringsbudget (tkr)	Budget 2025
	200

4.3 Självfinansieringsgrad

Inom räkenskapsanalys är självfinansieringsgraden ett mått på hur stor del av årets anskaffning av anläggnings- och omsättningstillgångar som kunnat finansieras med under året internt tillförda medel.

Inför verksamhetsplaneringen 2025 genomfördes en fördjupande analys av självfinansieringsgraden på av miljöenhetens. Syftet med analysen var att sätta ljus på hur stor andel av enhetens kostnader som kan betalas med de pengar enheten själv har

tjänat under året, istället för att ta in pengar från andra (skattemedel). Ju högre självfinansieringsgrad, desto mer finansieras från egna intäkter.

Baserat på utfallet 2023, kan självfinansieringsgraden inom miljöenheten, beräknas till **70%** enligt följande:

Summa kostnader	13.429
Summa intäkter	9.455

Kostnaderna bedömdes enligt följande:

Personal	9.201
Övriga kostnader miljöenheten	1.493
Lokaler	374
Politik	491
Stödresurser overhead	1.575
Övrig overhead	295

Dnr KFN-2024-23

§ 93. Budget och verksamhetsplan 2025 samt flerårsplan 2026-2028

Beslut

Kultur- och fritidsnämnden antar budget och verksamhetsplan för 2025 samt flerårsplan 2026-2028 (bilaga).

Ärendebeskrivning

I juni fattade Kommunfullmäktige beslut om budget för kommande år och flerårsplan för de tre följande åren. I budgethandlingen tydliggörs mål, uppdrag och ekonomiska ramar för såväl drift som investering.

Utifrån de beslutade budgetramarna arbetar nämnderna fram sina respektive budgethandlingar. Budgethandlingen beslutas i respektive nämnd och lyfts som ett informationsärende i Kommunfullmäktige.

Beslutsunderlag

- Budget och verksamhetsplanering 2025, flerårsplan 2026-2028

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Oskar Molarin (kultur- och fritidschef) och Magnus Andersson (ekonom) redovisar budget och verksamhetsplan för 2025 samt flerårsplan 2026-2028.

Beslutet skickas för åtgärd till

Kultur- och fritidschef
Ekonom, Magnus Andersson

Beslutet skickas för kännedom till

Kommunstyrelsen – anmälningsärende till kommunfullmäktige

Budget och verksamhetsplanering 2025, 2026-2027 Kultur- och fritidsnämnden

---

Postadress	Besöksadress/Reg.office	Telefon	Telefax	Organisationsnummer	Bankgiro
Box 66	Stångörsgatan 10	Nat 0173-860 00	Nat 0173-175 37	212000-0290	233-1361
S-742 21 Östhammar	Östhammar	Int +46 173 860 00	Int +46 173 175 37	V.A.T. No	PlusGiro
	www.osthammar.se	kommunen@osthammar.se		SE212000029001	1 31 70-6

Innehållsförteckning

1	Verksamhetsområde (enligt reglemente).....	3
2	Planeringsförutsättningar.....	3
2.1	Verksamhetsförändringar 2025-2027	4
3	Nämndens mål, styrtal och uppdrag	4
3.1	Nämndens mål	4
3.2	Uppdrag	5
4	Ekonomisk planering.....	5
4.1	Driftbudget på verksamhetsnivå	6
4.2	Investeringsbudget.....	6

1 Verksamhetsområde (enligt reglemente)

Kultur- och fritidsnämnden ska verka för en meningsfull fritid för kommunens invånare. I enlighet med de mål, riktlinjer och ekonomiska ramar som fullmäktige anger ansvarar kultur- och fritidsnämnden för följande:

- ungas mötesplatser
- stöd till föreningar, studieförbund och övriga organisationer inom nämndens område
- verksamhet i idrotts-, fritids-, kulturanläggningar
- verka för att tillgodose behovet av anläggningar och lokaler för kultur- och fritidsverksamhet
- aktivt friluftsliv
- stipendier och utmärkelser inom nämndens område
- biblioteksverksamhet
- evenemang och samordning av dessa
- kultur i vård och omsorg
- offentlig konst
- kulturarvsfrågor som inte åligger annan nämnd
- hälsofrämjande och förebyggande arbete inom folkhälsa
- regional och statlig samverkan inom kultur- och fritidsområdet
- finskt förvaltningsområde
- den frivilliga musik- och kulturundervisningen som bedrivs inom den kommunala kulturskolan.

2 Planeringsförutsättningar

En meningsfull fritid för kommunens invånare är det uppdrag som berör alla invånare. Mer idag än tidigare så är kommunens uppdrag i förändring och mer resurser krävs för att möta upp till krav och förväntningar på en attraktiv fritid.

Den stora efterfrågan på aktivitet ställer krav på bättre samarbete med andra aktörer i samhället. Här kan reviderade stödkriterier eventuellt vara aktuellt. Att ha ett digert program i egenregi kräver också mer resurser. Mer öppettider, fler evenemang etc. ställer krav på bemanningen.

I takt med att den individuella träningen ökar så ökar även behovet av spontanidrottsplatser. Dessa efterlyses av vardagsmotionärer, pensionärer och även av unga tjejer som helst tränar själva. Spontanidrottsplatser som anläggs måste upplevas som trygga vilket gör att slyröjning och belysning är viktiga parametrar, samt att de placeras geografiskt där människor rör sig. För den traditionella lagidrotten så saknas idrottsanläggningar under vissa tidpunkter av året i Östhammar och Alunda och en planering med flyttad verksamhet till andra orter kommer att behövas.

Behovet av att skapa trygghet genom att minska ensamarbetet kommer sannolikt att fortsätta öka. Dubbel bemanning där det ibland kan upplevas stökigt är ett måste vilket

gör att möjliga öppettider begränsas. Fler kvälls- och helgaktiviteter ställer krav på bemanningen.

2.1 Verksamhetsförändringar 2025-2027

För att stärka upplevelsen av tryggheten i kommunen så kommer verksamheten att behöva förändra sig. Del i detta kan vara ändrade öppettider på våra verksamheter, förändring i roller hos tjänstemän och ett mer aktivt stöd kring andra kontor med t.ex. föreningsdriven trygghetsvandring.

Under perioden behöver ett beslut fattas kring simhallsutbudet. Österbybruks simhall är sliten och Gimo simhall står inför en större renovering. För att säkerställa att simhallsfrågan har en långsiktig lösning behövs ett beslut kring utbudet. Frågan kommer att hanteras i lokalförsörjningsplanen där skolans behov tas tillvara, men där även kultur- och fritids inspel behövs.

3 Nämndens mål, styrtal och uppdrag

3.1 Nämndens mål

3.1.1 Verksamhetsmål med betydelse för god ekonomisk hushållning

3.1.1.1 Budgetföljsamhet

Att upprätthålla budgetföljsamhet är viktigt för att hålla kommunens ekonomi på en sund grund och för att säkerställa att resurserna används på ett effektivt sätt. För att uppnå detta mål kommer avvikelser mellan budget och faktiskt utfall att mätas varannan månad. Genom att övervaka avvikelserna kan eventuella problem eller utmaningar identifieras och åtgärdas i tid. Resultaten av mätningarna ska rapporteras till Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige för att säkerställa en hög budgetföljsamhet.

Budgetföljsamhet uppnås vid en maximal negativ budgetavvikelse om 1 %.

3.1.1.2 Trivas och må bra på jobbet

Detta mål är viktigt för att skapa en hälsosam och trivsamt arbetsmiljö för kommunens anställda. Genom att minska sjukfrånvaron och öka trivselt på arbetsplatsen kan man också öka produktiviteten

och effektiviteten i verksamheterna. Detta mål kommer att mätas genom både sjukfrånvaro och en enkätundersökning om trivsel och arbetsmiljö för att ge en heltäckande bild av situationen. Resultaten

av dessa mätningar kommer att rapporteras till Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige för att åtgärder ska kunna vidtas vid behov.

3.1.1.3 Öka antalet nyttjade timmar i sport- och ishallar

Verksamheten ska vara nytänkande och öppen för nya idéer och sätt att arbeta. Lika möjligheter för flickor och pojkar är grundläggande för nämndens arbete. befintliga anläggningar ska nyttjas mer effektivt. Ökad möjlighet till spontanidrott och utforma mötesplatser med ett helt nytt innehåll med fokus på unga ska tas fram.

Styrtal	Måltal 2025
Öka antalet nyttjade timmar i sport- och ishallar	

3.1.2 Övriga nämndmål

3.1.2.1 Upplevelsen av trygghet

De som lever, verkar och vistas i kommunen har behov av trygghet i sin vardag. Invånarna möter kommunen och de kommunala verksamheterna på en rad sätt. Samtliga kommunala verksamheter ska verka för att inge trygghet och förtroende i mötet med invånarna.

3.1.2.2 Nöjda kommuninvånare

Invånarnas samlade upplevelse av kommunens verksamhet ska förbättras. Kommunen uppnår detta genom att löpande utveckla kvaliteten på den kommunala servicen och bemötandet.

3.2 Uppdrag

Uppdrag	Beskrivning
Upphandla och införa ett betalnings- och bokningssystem	Ett för ändamålet anpassat system kan bättre synliggöra och marknadsföra kommunens lokaler och aktiviteter, underlätta för kommuninvånarna och överlag ge en bättre kommunal service samt frigöra resurser i form av kassatjänster.
Utreda simhallsbehov i kommunen	Kommunens simhallar byggdes under 1970-talet och trots att de har renoverats så har de likväl en begränsad livslängd. Nämnden ges i uppdrag att utreda hur behovet ser ut för att kunna börja planera för hur vi även framledes ska säkerställa att kommunens invånare har tillgång till simhall.

4 Ekonomisk planering

Till 2025 förändras budgetramen utifrån uppräkningsförändringar för löneökningar och inflation. Löner räknas upp 0,7%, övriga kostnader och intäkter räknas upp 2,4%. Den låga uppräkningsförändringen av löner kompenseras av att arbetsgivaravgifterna sänks kraftigt med 5,79 procentenheter.

Det gör att budgetramen räknas upp 825 tkr. Därutöver tillkommer förändringar utifrån demografiska förändringar, ett tillskott på 127 tkr. Tillskott för demografiska förändringar fördelas proportionellt mellan verksamheterna utifrån befintliga interna budgetramar.

Inga ytterligare förändringar med ekonomisk påverkan planeras 2025.

4.1 Driftbudget på verksamhetsnivå

Driftbudget (tkr)	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
100 Nämnd- och styrelseverksamhet	402	487	492
230 Turistverksamhet	365	158	162
263 Miljö, hälsa o hållbar utveckling	129	650	666
300 Allmän fritidsverksamhet	5243	6 031	6 154
310 Stöd till studieförbund	350	350	358
315 Allmän kulturverksamhet	5 732	6 449	6 530
320 Bibliotek	13 997	14 558	14 843
330 Musikskola/Kulturskola	5 958	7 742	7 809
340 Idrotts- och fritidsanläggningar	14 133	14 929	15 232
350 Ungas mötesplatser	3 228	3 138	3 178
Summa	49 537	54 492	55 423

4.2 Investeringsbudget

Investeringsbudgeten används till anläggningsförnyelse och anskaffning av inventarier.

Investeringsbudget (tkr)	Budget 2025
	1 300

Vård- och omsorgsnämnden

Dnr VON-2024-31

§ 127. Budget och verksamhetsplan 2025 samt flerårsplan 2026-2027

Beslut

Vård- och omsorgsnämnden antar Budget och verksamhetsplan för 2025 samt flerårsplan 2026-2027 (bilaga 7).

Ärendebeskrivning

I juni fattade Kommunfullmäktige beslut om budget för kommande år och flerårsplan för de tre följande åren. I budgethandlingen tydliggörs mål, uppdrag och ekonomiska ramar för såväl drift som investering.

Utifrån de beslutade budgetramarna arbetar nämnderna fram sina respektive budgethandlingar. Budgethandlingen beslutas i respektive nämnd och lyfts som ett informationsärende i Kommunfullmäktige.

Beslutsunderlag

Budget och verksamhetsplanering 2025, Plan 2026-2027.

Ärendets behandling

Vård- och omsorgsnämnden 2024-02-28 § 8 tog del av budgetförutsättningar 2025.

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Socialchef Lina Edlund och ekonom Frida Jansson föredrar ärendet.

Beslutet skickas för kännedom till

Kommunstyrelsen – anmälningens ärende till kommunfullmäktige

Socialchef

Biträdande socialchef

Ekonomi- och upphandlingschef

Budget- och verksamhetsplanering 2025, 2026-2027 Vård- och omsorgsnämnden

---

2 (16)

Innehållsförteckning

1	Verksamhetsområde (enligt reglemente).....	3
2	Planeringsförutsättningar.....	3
2.1	Verksamhetsförändringar 2025-2027	5
3	Nämndens mål, styrtal och uppdrag	6
3.1	Nämndens mål	6
3.2	Uppdrag	8
4	Ekonomisk planering.....	8
4.1	Driftbudget på verksamhetsnivå	10
4.2	Investeringsbudget.....	10
5	Nyckeltal	11
5.1	Särskilt boende	11
5.2	Hemtjänst.....	11
5.3	Produktion Närvårdsenheten	12
5.4	Myndighet Barn och unga	13
5.5	Myndighet Vuxen.....	14
5.6	Myndighet Äldre.....	15
5.7	Myndighet LSS.....	15

3 (16)

1 Verksamhetsområde

Vård- och omsorgsnämnden är arbetslöshetsnämnd.

I enlighet med de mål, riktlinjer och ekonomiska ramar som kommunfullmäktige anger, ansvarar vård- och omsorgsnämnden för utförandet inom ramen för kommunens socialtjänst samt hemsjukvård enligt

- Socialtjänstlag (SoL)
- Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)
- Hälso- och sjukvårdslag (HSL)
- samt övrig för verksamheten reglerande lagstiftning och de uppgifter i övrigt som enligt lag ankommer på socialnämnd och som inte särskilt anförtrots annan nämnd i kommunen.

Myndighetsutövning inom ramen för kommunens socialtjänst samt för övrig lagstiftning enligt

- Socialtjänstlag (SoL)
- Lag om vård av missbrukare i vissa fall (LVM)
- Lag med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU)
- Lag om placering av barn i skyddat boende – Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)
- Lag om färdtjänst
- Lag om riksfärdtjänst
- Skuldsaneringslag
- Lag om bostadsanpassningsbidrag och Trafikförordning, detta avser endast bostadsanpassningsbidrag och parkeringstillstånd för rörelsehindrade (KF § 83/2019).

Vård- och omsorgsnämnden ansvarar även för att samordna mottagandet av nyanlända.

2 Planeringsförutsättningar

Ökande andel äldre

I likhet med många andra länder blir Sveriges befolkning allt äldre. Särskilt gruppen 80 år och äldre kommer att öka väsentligt under de kommande åren vilket är en konsekvens av de stora barnkullarna i slutet av 1940-talet. Andelen personer i yrkesverksam ålder minskar samtidigt vilket innebär att färre personer ska finansiera välfärdssystemen. I vår kommun pekar prognoser mot att andelen äldre kommer att överstiga andelen yngre kring år 2025. Åldersfördelningen skiljer sig något åt mellan orterna i kommunen. Det är framför allt Öregrund som har en högre andel äldre invånare vilket kan bero på att många äldre flyttar ut till sitt fritidsboende. Den förväntade medellivslängden är knappt 85 år för kvinnor och drygt 81 år för män. Antalet personer som är 65 år eller äldre beräknas öka från nuvarande ca 6 400 personer till ca 6 800 personer fram till år 2026. Om 10 år, år 2032, beräknas antalet ha ökat med ytterligare ca 550 personer och uppgå till ca 7 300 personer. Sammantaget beräknas antalet personer 65 år eller äldre öka med

4 (16)

nära 950 personer vilket motsvarar en ökning på ca 14% under den kommande tioårsperioden. En motsvarande ökning i åldersgruppen har vi också haft under de senaste tio åren, från år 2012 till år 2022. Andel av befolkningen som är 80 år eller äldre ökar från 7% år 2022 till 11% år 2032. I absoluta tal innebär det från ca 1600 personer till ca 2600 personer vilket innebär att hela ökningen i antalet personer i åldersgruppen 65 år och äldre sker i åldersgruppen 80 år och äldre. Det här är den stora skillnaden mellan den tioårsperiod vi har bakom oss och den vi har framför oss. Med ökad ålder följer ett ökat behov av vård- och omsorgsinsatser.

Kompetensförsörjning

Omsorgssektorn lider redan idag brist inom vissa kompetenser och situationen kommer kontinuerligt att försvåras i takt med att andelen äldre ökar i kommunen och med det efterfrågan på kommunens välfärdstjänster. Nämnden kommer att behöva arbeta intensivt för att behålla och nyrekrytera sjuksköterskor, arbetsterapeuter, socionomer, undersköterskor och övrig omsorgspersonal. De resurser som finns tillgängliga måste användas mer effektivt samtidigt som arbetet med att skapa en god arbetsmiljö på sikt kan sänka såväl personalomsättning som sjuktal.

Samverkan

Välfärdsuppdraget har vidgats och förändrats, vilket ställer andra krav på kommunen att kunna ta emot patienter utifrån patientens olika, ibland mer komplexa, behov. Att arbeta med samma individer, men i olika faser av vårdkedjan, ställer nya krav på samverkan mellan kommunen och Region Uppsala. En viktig förutsättning för samverkan är att det finns ett tydligt gemensamt mål och tillitsfullt samarbete på samtliga organisatoriska nivåer. Region Uppsala och kommunerna har en avtalad samverkan inom ramen för "Effektiv och nära vård", ENV 2030. Denna samverkan påverkar nämndens verksamhetsområden genom förändring och utveckling av organisering och arbetsätt. Satsningen innebär att flytta resurser och ansvar från slutenvård till primärvård, såväl regionens som kommunens, vilket ställer nya krav på arbetet med stöd i hemmet. Verksamheter som påverkas är bland annat hemtjänst, hjälpmedel, korttidsplatser och hemsjukvård i ordinärt boende.

Ny socialtjänstlag

Den nya socialtjänstlagen väntas träda i kraft i juli 2025. Syftet är att socialtjänsten ska bli mer förebyggande, jämställd och lättillgänglig än idag.

Det nya lagförslaget innebär bland annat att:

- Socialtjänsten ska arbeta mer förebyggande och fånga upp behov innan de blivit för stora.
- Socialtjänsten ska vara lättare att nå och få hjälp ifrån när det behövs.
- Socialtjänsten ska kunna erbjuda insatser snabbare genom att fler insatser kommer kunna undantas från individuell behovsprövning - detta för att insatserna ska komma tillräckligt snabbt, när behovet är som störst.
- Socialtjänstens verksamhet ska ligga i linje med vetenskap och beprövad erfarenhet och kontinuerligt följas upp och utvecklas.

Statsbidrag

I budgetpropositionen 2025 aviseras att flera av de tidigare riktade statsbidragen till

5 (16)

äldreomsorg, exempelvis minska antalet timanställda, kommer att fasas ut de närmaste åren medan bland annat äldreomsorgslyftet förlängs och det görs en satsning för att motverka ensamhet. Det flaggas även för generösa statsbidrag kopplat till nya socialtjänstlagen, men inga summor är aviserade vid tiden för upprättande av budget- och verksamhetsplan.

Digitalisering och välfärdsteknikutveckling

Inom ramen för Handslaget kommer arbetet med digitalisering och trygghetsskapande teknik intensifieras. SKR, Adda och Inera har samlade landets kommuner i bred dialog under 2023. Arbetet resulterade i den strategiska agendan som fått namnet Kommungemensamt handslag för välfärdsutveckling genom digitalisering.

Till handslaget finns en handlingsplan som presenterar 13 konkreta initiativ. Initiativen finns inom områden som socialtjänst, skola, grundläggande infrastrukturella förutsättningar och kompetensförsörjning inom digitalisering. Varje kommun har fått möjligheten att "peka ut" vilka initiativ som de ser som mest angelägna. Utifrån svaren, från över 80 procent av kommunerna, har sex initiativ prioriterats.

Initiativen som har prioriterats blir en första version av en kommungemensam utvecklingsportfölj. De initiativ som kommunen valt att engagera sig i initialt är säker digital kommunikation i socialtjänsten, digital post, nationell identitet- och behörighetshantering och breddinförande av välfärdsteknik. Verksamheterna inom Vård- och omsorgsnämnden kommer att vara delaktiga i- och påverkas av samtliga under planperioden.

Vartefter nya behov definieras ska nya initiativ kunna läggas till portföljen. I portföljen finns också en rad redan identifierade behov och pågående satsningar som succesivt värderas för att kunna paketeras som erbjudanden.

2.1 Verksamhetsförändringar 2025-2027

Nämnden står inför stora verksamhetsmässiga och ekonomiska utmaningar utifrån volymökningar, ökade kvalitetskrav samt förändrade och ökande vårdbehov. Med anledning av ovanstående kan ytterligare, ännu ej beslutade eller oplanerade organisations- och verksamhetsförändringar behöva genomföras.

Under 2024 har flera verksamhetsförändringar genomförts för att effektivisera verksamheten och för att möta brukargruppens behov. Bland annat genomförs en större omorganisation av nattorganisationen som innebär att nattorganisationen kommer att arbeta ortsbaserat, under respektive orts hemtjänstchef, istället för som tidigare i en samlad nattorganisation under en chef.

Planperioden omfattar också en utökning- och omlokalisering av kommunala korttidsplatser, för att möta det växande behovet. I samband med detta frigörs utrymmen i befintliga lokaler som möjliggör fler särskilda boendeplatser på befintliga boenden.

Äldreomsorgen har behov av stora, genomgående organisatoriska förändringar för att klara budget- och verksamhetsmässiga utmaningar under planperioden. Vid upprättande av budget- och verksamhetsplan finns dessa förändringar inte beslutade.

6 (16)

Inom LSS-området ska ersättningsnivåerna ses över och vid behov revideras, i syfte att ge verksamheterna de ekonomiska förutsättningar som krävs för att tillgodose brukarnas behov. Detta arbete genomförs gemensamt; myndighet och produktion.

Brukarna på gruppboenden Abborren är långsiktigt men inte permanent lokaliserade i lokaler på Östhammars Vårdcentrum. En permanent lösning behöver ses över under perioden.

Under 2024 påbörjas implementering av ett nytt verksamhetssystem vilket fortsätter under planperioden. Implementeringen kommer, i olika utsträckning, ta såväl ekonomiska- som personella resurser i anspråk inom samtliga av nämndens verksamhetsområden.

I övrigt pågår ett aktivt arbete kring digitalisering och ett ökat användande av trygghetsskapande teknik, dels utifrån Handslaget (se 2. Planeringsförutsättningar) men också utifrån verksamhetens identifierade behov av utveckling kopplat till kvalitet, patientsäkerhet och måluppfyllelse.

3 Nämndens mål, styrtal och uppdrag

3.1 Nämndens mål

3.1.1 Verksamhetsmål med betydelse för god ekonomisk hushållning

3.1.1.1 Budgetföljsamhet

Att upprätthålla budgetföljsamhet är viktigt för att hålla kommunens ekonomi på en sund grund och för att säkerställa att resurserna används på ett effektivt sätt. För att uppnå detta mål kommer avvikelser mellan budget och faktiskt utfall att mätas varannan månad. Genom att övervaka avvikelserna kan eventuella problem eller utmaningar identifieras och åtgärdas i tid. Resultaten av mätningarna ska rapporteras till Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige för att säkerställa en hög budgetföljsamhet.

Budgetföljsamhet uppnås vid en maximal budgetavvikelse om +/- 1%.

3.1.1.2 Trivas och må bra på jobbet

Detta mål är viktigt för att skapa en hälsosam och trivsam arbetsmiljö för kommunens anställda. Genom att minska sjukfrånvaron och öka trivselen på arbetsplatsen kan man också öka produktiviteten

och effektiviteten i verksamheterna. Detta mål kommer att mätas genom både sjukfrånvaro och en enkätundersökning om trivsel och arbetsmiljö för att ge en heltäckande bild av situationen. Resultaten

av dessa mätningar kommer att rapporteras till Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige för att åtgärder ska kunna vidtas vid behov.

Måluppfyllelse kommer primärt att baseras på utfall av OSA-enkät men även delmålsutfall, genomförda aktiviteter samt övrig kvalitativ bedömning.

7 (16)

3.1.2 *Övriga nämndmål*

3.1.2.1 *Upplevelsen av trygghet*

De som lever, verkar och vistas i kommunen har behov av trygghet i sin vardag. Invånarna möter kommunen och de kommunala verksamheterna på en rad sätt. Samtliga kommunala verksamheter ska verka för att inge trygghet och förtroende i mötet med invånarna.

Måluppfyllelse kommer att baseras på resultat av trygghetsmått i brukarundersökningar inom äldre- och LSS, delmålsutfall, genomförda aktiviteter och övrig kvalitativ bedömning.

3.1.2.2 *Nöjda kommuninvånare*

Invånarnas samlade upplevelse av kommunens verksamhet ska förbättras. Kommunen uppnår detta genom att löpande utveckla kvaliteten på den kommunala servicen och bemötandet.

Måluppfyllelse kommer att baseras på delmålsutfall, genomförda aktiviteter, helhetsbedömning i brukarenkät för hemtjänst och särskilt boende samt övrig kvalitativ bedömning.

3.1.2.3 *Ökad personalkontinuitet*

Minska antalet olika medarbetare inom omsorgen en brukare träffar under en 14-dagarsperiod.

3.1.2.4 *Effektiv och rättssäker handläggning*

Genom att öka effektiviteten och upprätthålla en rättssäker handläggning inom socialtjänstens myndighetsutövande stärks förtroendet för verksamheten.

3.1.2.5 *Öka andelen undersköterskor*

Undersköterskor fyller en viktig funktion för en patientsäker omvårdnad och brukarnas välbefinnande. En högre andel undersköterskeutbildad omvårdnadspersonal bidrar till en förbättrad vård- och omsorgskvalitet, avlastar sjuksköterskorna genom att utföra delegerade arbetsuppgifter samt fyller rollen som fast omsorgskontakt inom hemtjänsten.

8 (16)

3.2 Uppdrag

Uppdrag	Beskrivning
Utveckla demensstödet inom ordinärt boende	Genom att utveckla demensstödet inom ordinärt boende kan individers välbefinnande öka och skjuta fram/senarelägga behov av SÄBO.
Genomföra utbildningsinsats i yrkessvenska genom interna resurser	För att öka vård- och omsorgskvaliteten och ge en öka trygghet så ska utbildningsinsatser genom interna resurser (SFI, EIA, VUX) ges för medarbetare med bristfällig muntlig eller skriftlig svenska.
Identifiera behov av stöd för individer som saknar sysselsättning samt upprätta plan för att gå från bidrag till arbete	Nämnden ska genom förvaltningen kartlägga stödbehovet hos individer som saknar sysselsättning och utifrån detta upprätta individualiserade planer för att dessa individer ska kunna ta steget från bidrag till arbete.
Utöka och synliggöra fältverksamheten	Fältverksamheten möjliggör en närmare kontakt med invånarna där barn och unga i behov av stöd tidigare kan identifieras. Genom kontinuitet och långsiktighet kan tillitsfulla relationer etableras, oroliga situationer hanteras och så väl samhällsbanden som tryggheten stärkas.

4 Ekonomisk planering

Samtliga av Vård- och omsorgsnämndens verksamheter får till 2025 en uppräknad ram utifrån bedömda ökade kostnader för personal, köp av verksamhet och övriga kostnader. Inför 2025 sker utöver ordinarie uppräknningar ett flertal förändringar i budgeten på grund av sammanslagningen av Vård- och omsorgsnämnden och Individ- och familjenämnden, omorganisationer samt politiska prioriteringar.

Resurspoolen kommer att avvecklas och därmed även den rambudget som har tillhört verksamheten under 7210 Produktion stab.

Boendestödet som tidigare budgetmässigt har tillhört enhet 7210 Produktion stab flyttar till 7112 Enheten Öppenvård där de också ligger organiserade.

Dagverksamhetens budget om 1 133 tkr flyttar i samband med den nya Korttidsenheten från 7212 Särskilt boende till 7212 Ordinärt boende. Särskilt boende kommer därmed enbart innehålla verksamheter med nollbudget.

7213 Ordinärt boende får ett tillskott i budget 2025 motsvarande de bedömda kostnadsökningarna i samband med verkställande av Vård- och omsorgsnämndens beslut om omorganisering av Nattorganisationen.

7215 Enheten för hjälpmedel och förebyggande insatser innehåller från 2025 även budget för Rehab och Bostadsanpassning som tidigare legat budgeterat under 7213 Ordinärt boende respektive 7115 Bostadsanpassning. Enhet 7115 Bostadsanpassning

9 (16)

under Myndighet kommer därmed att upphöra.

Budget om cirka 40 mnkr flyttas från 7118 Enheten för Funktionsnedsättning (gamla 7118 Äldre och LSS) till 7116 Enheten för Äldre och Bistånd. 7116 Enheten för Äldre och Bistånd fick i samband med verkställandet av omorganisationen 18 mars budget för april - december 2024. Justeringen sker nu för budget för januari - mars så att Enheten för Äldre och Bistånd har budget för hela verksamhetsåret 2025.

7116 Enheten för Äldre och Bistånd får ett tillskott till sin budget för att kunna finansiera sina ökade kostnader för externa placeringar samt för att kunna ersätta produktionen för deras ökade kostnader i samband med införandet av den nya Korttidsenheten.

7120 Enheten för Integration och arbete får ett tillskott till budgeten 2025 för deras ökade kostnader för personal i samband med verkställandet av Individ- och familjenämndens tidigare beslut om ny inriktning av verksamheten.

* Fram till 18 mars 2024 var de två enheterna organiserade under en och samma enhet, 7118 Äldre och LSS, med ett bokslut 2023 om 335 966 tkr.

** Enheten tillhörde under 2023 Barn- och utbildningsnämnden.

10 (16)

4.1 Driftbudget på verksamhetsnivå

Driftbudget (tkr)		Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
70 Produktion	7000 Omsorg, stab	20 761	49 690	46 118
	7210 Produktion, stab	10 712	9 137	3 587
	7 212 Särskilt boende	7 801	1 133	0
	7 213 Ordinärt boende	56 713	38 449	31 929
	7 214 HSL	33 640	35 489	35 137
	7 215 Enheten för hjälpmedel och förebyggande insatser	8 170	8 820	23 482
	7 216 Funktionshinder	10 374	10 703	5 695
Summa Produktion		148 172	153 421	145 948
80 Myndighet	7110 Stab	2 278	3 197	3 287
	7112 Enheten Öppenvård	8 254	11 395	17 064
	7113 Enheten Barn och Ungdom	36 669	35 386	39 670
	7114 Enheten Vuxen	21 405	17 548	17 870
	7115 Bostadsanpassning	3 847	3 856	0
	7116 Enheten för Äldre och Bistånd *	0	204 324	263 202
	7118 Enheten för Funktionsnedsättning *	335 966	154 131	121 907
	7120 Enheten för Integration och arbete (EIA) **	0	6 448	8 093
	8000 Nämnd och politik	1 379	1 080	1 117
Summa Myndighet		409 798	437 365	472 209
Summa Vård- och omsorgsnämnden		557 970	590 786	618 158

4.2 Investeringsbudget

Vård- och omsorgsnämnden är inför 2025 tilldelad en investeringsbudget om 2 300 tkr. En större del av investeringsbudgeten planeras att nyttjas till möbler så som sängar, inventarier, samt större hjälpmedel och annan utrustning till verksamheten.

Investeringsbudget (tkr)	Budget 2025
Vård- och omsorgsnämnden	2 300

11 (16)

5 Nyckeltal

5.1 Särskilt boende

Nyckeltal	Utfall T3 2023	Utfall T1 2024	Utfall T2 2024
Antal personer med särskilt boende	215	205	216
Beläggningsgrad SÄBO, tertialets slut (%)	98 %	97,5 %	99 %
Väntetid SÄBO, dagar	40	23	19
Medelvårdtid i särskilt boende äldreomsorg, antal dagar	593	664	467
Ålder vid inflyttning till särskilt boende, median	83,6	82	83
Medelålder för äldre i särskilt boende, år	84,8	84,1	83,9

5.2 Hemtjänst

Nyckeltal	Utfall T3 2023	Utfall T1 2024	Utfall T2 2024
Beviljad tid hemtjänst, tot.	78 625	77 687	71 841
-VoO Alunda	9 589	8 606	7 926
-VoO Gimo	9 891	10 220	8 713
-VoO Öregrund	11 952	10 371	10 178
-VoO Österbybruk	15 429	16 246	15 355
-VoO Östhammar	24 247	23 862	21 002
Utförd tid hemtjänst totalt, timmar	75 626	77 996	72 133
Utförd tid hemtjänst, varav SOL, timmar			62 223
Utförd tid hemtjänst, varav del. HSL, timmar			9 910
- VoO Alunda totalt, timmar	8 688	8 380	8 484

12 (16)

Nyckeltal	Utfall T3 2023	Utfall T1 2024	Utfall T2 2024
- varav SOL, timmar (Alunda)			7 123
- varav del. HSL, timmar (Alunda)			1 361
- VoO Gimo totalt, timmar	9 679	10 594	8 735
- varav SOL, timmar (Gimo)			7 563
- varav del. HSL, timmar (Gimo)			1 172
- VoO Öregrund totalt, timmar	11 343	10 025	10 352
- varav SOL, timmar (Öregrund)			7 563
- varav del. HSL, timmar (Öregrund)			1 172
- VoO Österbybruk totalt, timmar	14 122	14 042	14 405
- varav SOL, timmar (Österbybruk)			12 607
- varav del. HSL, timmar (Österbybruk)			1 798
- VoO Östhammar totalt, timmar	24 233	25 460	20 352
- varav SOL, timmar (Östhammar)			19 574
- varav del. HSL, timmar (Östhammar)			2 521

5.3 Produktion Närvårdsenheten

Nyckeltal	Utfall T3 2023	Utfall T1 2024	Utfall T2 2024
Bruttokostnad, tkr	8 786	8 202	8 673
Personalkostnad, tkr	6 220	6 226	6 354
Beläggning, procent	87 %	87 %	83 %
Totalt antal personer	188	166	172

13 (16)

Nyckeltal	Utfall T3 2023	Utfall T1 2024	Utfall T2 2024
Totalt antal vårddagar	1 356	1 477	1 321
Kostnad per vårddag	6 479	5 553	6 565
Medelvärde vårddag	8	9	8
Antal inskrivningar	169	166	172
Via fasta vårdkontakter			27
via husläkare	50	49	44
via sjukhuset	62	62	84
via SAH	0	0	0
Från SÄBO	8	6	5
Via mobila teamet			7
Antal utskrivna	119	109	122
till eget boende	77	71	91
till sjukhus	15	11	6
till SÄBO	8	6	8
till kommunens korttidsenhet	12	4	9
Avliden	7	11	7

5.4 Myndighet Barn och unga

5.4.1 Utredningstid >4 månader

Nyckeltal	Utfall T3 2023	Utfall T1 2024	Utfall T2 2024
Utredningstid >4 mån	18	23	30

5.4.2 Antal placeringar vid tertialets slut:

Nyckeltal	Utfall T3 2023	Utfall T1 2024	Utfall T2 2024
Familjehemsplaceringar	11	10	8
Konsulentstödda familjehemsplaceringar	10	9	10

14 (16)

Nyckeltal	Utfall T3 2023	Utfall T1 2024	Utfall T2 2024
HVB-placeringar	5	8	4
Stödboendepaceringar	2	3	6

5.4.3 Snittkostnad per vård dygn

Nyckeltal	Utfall T3 2023	Utfall T1 2024	Utfall T2 2024
Familjehemskostnad	552	548	722
Konsulentstödda familjehemskostnad	2 147	2 197	2 459
HVB-kostnad	5 906	5 636	5 100
Stödboendekostnad	1 850	1 850	2 063

5.5 Myndighet Vuxen

5.5.1 Antal placeringar

Nyckeltal	Utfall T3 2023	Utfall T1 2024	Utfall T2 2024
Institutionsvård/Missbruk	2	6	6
-Snittkostnad per dygn, missbruk	2 900	2 501	2 430
Institutionsvård/Psykiatri	0	4	3
-Snittkostnad per dygn, psykiatri		1 656	2 233
Familjehem (vuxen)	0	0	0
-Snittkostnad per dygn, familjehem			0

5.5.2 Övriga nyckeltal

Nyckeltal	Utfall T3 2023	Utfall T1 2024	Utfall T2 2024
Antal hushåll med ekonomiskt bistånd	106	99	104
-Snitt utbetalt per hushåll under tertialet	16 783	21 080	19 364
Antal personer med Boendestöd	81	79	67

15 (16)

5.6 Myndighet Äldre

5.6.1 Nyckeltal Äldre

Nyckeltal	Utfall T3 2023	Utfall T1 2024	Utfall T2 2024
Antal personer i ordinärt boende med hemtjänstbeslut	656	647	571
Beviljad tid hemtjänst, tot.	78 625	77 687	71 841
Utförd tid hemtjänst totalt, timmar	75 626	77 996	72 133
Beläggningsgrad SÄBO, tertialets slut (%)	98 %	97,5 %	99 %
Väntetid SÄBO, dagar	40	23	19

5.7 Myndighet LSS

5.7.1 Nyckeltal LSS

Nyckeltal	Utfall T3 2023	Utfall T1 2024	Utfall T2 2024
Beläggningsgrad i procent, LSS-boende, vid tertialets slut	115	139	119
Daglig verksamhet, antal brukare	111	107	109
-Egen regi	100	100	97
-Lagen om valfrihetssystem (LOV)	11	7	12

5.7.2 Personlig assistans LSS

Nyckeltal	Utfall T3 2023	Utfall T1 2024	Utfall T2 2024
-personer	11	9	7
-timmar	12 872	11 548	15 681

16 (16)

5.7.3 *Personlig assistans Socialförsäkringsbalken*

Nyckeltal	Utfall T3 2023	Utfall T1 2024	Utfall T2 2024
Antal ärenden vid tertialets slut	22	20	20
-varav utförs av egen regi	9	7	7

Styrelsen Gästrikvatten AB

Affärsplan Gästrikvatten koncernen år 2025 - 2028 - missiv

Förslag på beslut

Gästrikvatten AB:s styrelse beslutar

- att fastställa Affärsplan för Gästrikvatten koncernen år 2025 – 2028
- att informera om beslutad Affärsplan för Gästrikvatten koncernen år 2025 – 2028 till dotterbolagens styrelser samt kommunerna Gävle, Hofors, Ockelbo, Älvkarleby och Östhammar

Ärendebeskrivning

Affärsplanen för år 2025 - 2028 tar sin utgångspunkt i behovet av att tydliggöra riktning för Gästrikvatten koncernen. Affärsplanen redogör för Gästrikvatten koncernens uppdrag och beskriver på vilket sätt uppdraget ska omsättas i handling. Syftet är att skapa en tydlig och strukturerad plan för att säkerställa tillförlitlig och hållbar vatten- och avloppshantering i Gävle, Hofors, Ockelbo, Älvkarleby och Östhammars kommun, till nytta för invånarna. Här beskrivs också Gästrikvattens vision, affärsidé och strategiska målområden med bolagsmål som organisationen ska arbeta med. Dessa utgör utgångspunkten för Gästrikvattens verksamhetsstyrning. De strategiska målområdena fokuserar på de delar bolaget behöver utvecklas inom, och till dessa är mätbara bolagsmål kopplade. Bolagsmålen följs upp tertial- och årsvis. Bolagets prioriterade arbete för 2025 tydliggörs.

Genom att tydliggöra vår inriktning samordnar vi våra insatser och skapar en gemensam förståelse för vår verksamhet samt lägger grunden för framtida utveckling.

Innehållet i affärsplanen med ny vision, ny affärsidé och nya strategiska målområden med nedbrutna fokusområden har arbetats fram under 2024 av en arbetsgrupp bestående av styrelseledamöter och representanter från ledningsgruppen. Ordförande, vice ordförande och Vd har utgjort styrgrupp. Gästrikvattens ledningsgrupp har bidragit med omvärldsbevakning och varit nära involverade i framtagandet av dokumentet. Förankring med övriga styrelseledamöter har skett både på styrelsemöten samt vid Gästrikvatten koncernens strategidag i september.

Under år 2025 kommer fortsatt utveckling av Gästrikvatten koncernens verksamhetsstyrning att ske. Utifrån Affärsplanen kommer en översyn av bland annat ägardirektiv, samarbetsavtal samt arbetsordningar och Vd-instruktion att ske. Det innebär att ägardialogen behöver stärkas. Flera av bolagsmålen kommer att utvecklas under året.

Beslutsunderlag

Bilaga 1. Affärsplan för Gästrike Vatten koncernen år 2025 – 2028 (*DokID 2024125-00118*)

Affärsplan Gästrikе Vatten år 2025 - 2028

Innehåll

Förord	3
Inledning	4
Gästrike Vatten koncernens uppdrag	4
Bolagsfakta.....	5
Gästrike Vatten koncernen i siffror	5
Värdegrund	6
Definitioner	7
Omvärldsfaktorer.....	8
Riktning - hit ska vi	11
Gästrike Vattens vision	12
Gästrike Vattens affärsidé	12
Gästrike Vattens strategiska målområden	12
Leveranssäkerhet.....	12
Kompetens och arbetsmiljö.....	13
Kvalitet	14
Kostnadseffektivitet.....	15
Bolagsmål.....	17
Styrelsens planering och uppföljning.....	18
Prioriteringar 2025.....	19

Förord

En långsiktigt hållbar och säker VA-verksamhet är en grundläggande förutsättning för samhället – det innebär att medarbetarna på Gästrike Vatten har världens viktigaste jobb! För mig är det viktigt att alla kunder ska vara trygga med att den kommunala VA-försörjningen i Gästrike Vatten koncernens fem kommuner fungerar. Dygnet runt, året om, även vid kriser och i ett generationsperspektiv.

Omvärldsanalysen visar på en snabbväxande omvärld och ett betydande utvecklings- och investeringsbehov inom VA-området. Det bekräftas tydligt av nuläget i Gästrike Vatten koncernen där mångåriga stora investeringar pågår och där organisationen har växt och utvecklats de senaste åren för att klara av det större uppdraget. Ytterligare investeringar samt utveckling och förstärkning av organisationen kommer att krävas för att möta nya behov.

Det ställer stora krav på såväl Gästrike Vatten koncernens styrelser som organisation i att både hålla fast kurs mot en tydlig riktning och samtidigt vara flexibla nog att kunna justera och göra nödvändiga anpassningar. Vi kommer behöva göra svåra avvägningar och prioriteringar under kommande år, då behöver vi ha mod att fatta långsiktiga beslut.

VA-verksamheten är en kostsam infrastruktur, som tar tid att planera och bygga ut och som sedan har en lång livslängd. Det är därav av särskilt stor vikt med bred förankring och långsiktiga gemensamma planer. Att säkerställa finansieringen i nära dialog med våra ägarkommuner är en viktig uppgift, särskilt för oss i styrelserna.

Det arbete som fört oss hit och som varit en framgångsfaktor, att arbeta tillsammans mellan styrelser, organisation och ägarkommuner, ser jag som viktigt för det fortsatta arbetet under 2025. Tillsammans kan vi skapa goda förutsättningar för medarbetarna i Gästrike Vatten, ni som ser till att vattnet kommer i kranen när jag vrider på den och tar hand om och renar vattnet när jag använt det innan ni lämnar tillbaka det till naturen.

Erik Holmestig
Ordförande Gästrike Vatten AB

Inledning

Gästrike Vatten koncernens affärsplan beskriver hur Gästrike Vatten koncernen ska förverkliga sitt uppdrag, att leverera VA-tjänster 24:7. Syftet med affärsplanen är att skapa en tydlig och strukturerad plan för att säkerställa en tillförlitlig och hållbar vatten- och avloppshantering i kommunerna Gävle, Hofors, Ockelbo, Älvkarleby och Östhammar. Affärsplanen beskriver de specifika strategiska målområden som krävs för att förverkliga vår vision och affärsidé. Genom att fastställa tydliga bolagsmål och prioriteringar utformar vi en tydlig väg för att nå dit.

Affärsplanen beslutas av Gästrike Vatten AB:s styrelse, normalt sett under våren. Den har en fyraårig utblick och kommer att ses över årligen. Prioriteringen har ett ett-årigt perspektiv och kommer att revideras årligen. Styrelsens uppföljning sker genom att status på bolagsmålen rapporteras varje tertiäl.

Gästrike Vatten koncernens uppdrag

VA-verksamhet är ett kommunalt basuppdrag som styrs av en speciallagstiftning, Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV). LAV reglerar kommunens ansvar att ordna med VA-försörjning för de boende i ett område om det behövs för att skydda människors hälsa eller miljön.

Gästrike Vatten koncernen ansvarar för att den allmänna VA-försörjningen fungerar i ägarkommunerna, både idag och i framtiden. Organisationen ska bidra med VA-perspektivet i ägarkommunernas samhällsplanering.

Syftet med Gästrike Vatten koncernen är att åstadkomma effektivitet till gagn för VA-kunderna i respektive dotterbolag. Genom att samverka organisatoriskt över kommungränserna bygger vi kompetens och erfarenhet vilket gör att vi står bättre rustade för att möta de utmaningar vi står inför.

Bolagsfakta

Gästrike Vatten koncernen bildades 1 maj 2008. 1 maj 2017 kom Östhammars kommun in i samarbetet. Gästrike Vatten AB ägs av de fem kommunerna Gävle, Hofors, Ockelbo, Älvkarleby och Östhammar. Gästrike Vatten AB är moderbolag i Gästrike Vatten koncernen och har fem dotterbolag. Dotterbolagen; Gävle Vatten AB, Hofors Vatten AB, Ockelbo Vatten AB, Älvkarleby Vatten AB och Östhammar Vatten AB är juridisk VA-huvudman i respektive kommun. Dotterbolagen är också anläggningsbolag vilket innebär att de äger samtliga vattenverk, reningsverk, vattentorn, ledningsnät etcetera för att kunna försörja sina VA-kunder med allmänna VA-tjänster. Alla medarbetare är anställda i Gästrike Vatten AB och sköter drift och utveckling av dotterbolagens VA-anläggningar.

Gästrike Vatten koncernen är en politiskt styrd organisation. I Gästrike Vatten AB:s styrelse sitter två styrelseledamöter från respektive ägarkommun. Varje dotterbolag har en egen styrelse med tre till fem styrelseledamöter från sin ägarkommun.

Gästrike Vatten koncernens sex styrelser styr och följer upp verksamheten tertial- och årsvis i enlighet med Gästrike Vatten koncernens ägardirektiv, bolagsordningar och arbetsordningar.

Gästrike Vatten koncernen i siffror

- ca 130 000 kunder
- 29 vattenverk
- 22 reningsverk
- ca 300 mil ledningar
- ca 300 avloppspumpstationer
- ca 13 miljoner kbm dricksvatten producerades år 2023
- ca 9 miljoner kbm dricksvatten såldes till kunder år 2023
- ca 24 miljoner kbm avloppsvatten renades på reningsverken år 2023
- ca 400 lagade läckor och stoppar 2023
- ca 2 300 dricksvatten-analyser 2023
- 85 – 110 kbm dricksvatten är medelförbrukningen per år hos våra kunder i småhus 2023
- 700 – 1 200 kronor i månaden betalar våra kunder i småhus som använder 150 kbm dricksvatten (och avlopp) per år 2024

Värdegrund

Vår värdegrund bygger på fyra nyckelvärden: trygghet, tydlighet, tillgänglighet och tillväxt. Dessa värderingar driver oss framåt och möjliggör en kontinuerlig utveckling av både bolaget och våra medarbetare.

Trygghet

Alla medarbetare bidrar till trivsel och arbetsglädje så att vi-känslan och lojaliteten stärks. Vi är "ett" bolag. Vi visar respekt för varandra och miljön, och vi är en pålitlig partner som håller kvalitet, leverans och service.

Tydlighet

Vi har en gemensam bild av var vi är och vart vi är på väg. Vi är transparenta och tydliga i vår kommunikation och i vårt arbetssätt.

Tillgänglighet

Vi är närvarande och synliga för varandra. Det är enkelt att nå oss. Våra kunder uppfattar oss affärsmässiga, engagerade och flexibla.

Tillväxt

Vi förbättrar våra processer och vår affärsidé genom hög kompetens och innovativa lösningar. Som medarbetare utvecklas vi professionellt och bidrar aktivt för att främja våra ägarkommuners samhällsutveckling.

Definitioner

Begrepp	Beskrivning
Avloppsvatten	Samlingsnamn för spillvatten och dagvatten. Utanför VA-branschen tänker de flesta på spillvatten då ordet avloppsvatten används.
CER	CER-direktivet (Directive on the resilience of critical entities) ställer krav på åtgärder för att stärka motståndskraften i viss samhällsviktig verksamhet.
Dagvatten	Nederbördsvatten, dvs. regn- eller smältvatten, som inte tränger ned i marken utan avrinner på markytan.
Fokusområden	Områden inom de strategiska målområdena som tydliggör fokus
Gästrike Vatten koncernen	Gästrike Vatten AB med de fem dotterbolagen
Innovation	Innovation är nya lösningar som svarar mot behov och efterfrågan i vardagen och omvärlden. Värdet uppstår då en idé omsätts i praktiken och nyttiggörs. Värdet som skapas kan anta många former – ekonomiska, sociala eller miljömässiga.
LAV	Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster
NIS1 och NIS2	NIS-direktivet (The Directive on security of network and information systems.) ställer krav på säkerhet i nätverk och informationssystem för samhällsviktig verksamhet.
Portföljstyrning	Metod för kontroll över organisationens projekt, projekt som ska påbörjas, status pågående projekt, samt resultatet av avslutade projekt.
Spillvatten	Spillvatten är vatten som används i hushåll och verksamheter som ska renas i avloppsreningsverk
Strategiska målområden	Områden som är strategiskt viktiga för att uppfylla vårt uppdrag och affärsidé och för att arbeta mot vår vision.
VA	Förkortning av vatten och avlopp

Omvärldsfaktorer

Vår omvärld förändras i en rasande takt, och VA-branschen är inget undantag. Vi har utgått från de åtta omvärldstrender som Svenskt Vatten har identifierat för att lyfta in utmaningar och möjligheter som ligger framför oss. Genom att kombinera dessa trender med vårt nuläge kan vi proaktivt utveckla vår organisation för att möta framtidens krav.

A. Klimatförändringarnas konsekvenser blir alltmer synliga

Den globala uppvärmningen är inte längre en avlägsen framtidsvision, utan en påtaglig verklighet som redan nu påverkar människor och samhällen runt om i världen. Extremväder inträffar allt oftare; exempelvis drabbades Gävle, Hofors, Ockelbo och Östhammar år 2021 av kraftiga skyfall, vilket resulterade i översvämningar som påverkade tusentals fastighetsägare och verksamheter. Kraftiga skyfall orsakar ökande inflöden av vatten till avloppsreningsverken som i sin tur medför bräddning och högre utsläpp av fosfor. Skyfallen påverkar också råvattnets kvalitet, vilket ställer högre krav på att vattenverken ska kunna hantera varierande vattenkvalitet. Samtidigt ser vi torrare somrar till exempel 2018 med sjunkande grundvattennivåer och extrem vattenanvändning, vilket kan leda till restriktioner i dricksvattenanvändningen. För att säkerställa en fortsatt robust VA-försörjning i ett förändrat klimat behöver vi klimatanpassa våra anläggningar, genomföra regelbundna riskbedömningar och åtgärdsplaner, samt samverka med andra aktörer.

B. Tuffare ekonomiska tider

Efter knappt femton år med historiskt sett mycket låga räntor har Sverige och västvärlden gått in i en recession präglad av inflationssiffror som inte setts på trettio år. Framöver spås ett mer normaliserat ränte- och inflationsläge i ett spann kring 2–4 procent. För att hålla kostnaderna nere behöver vi effektivisera och utveckla nya arbetsätt och system. Genom att ha tydlig riktning med gemensamma mål och långsiktiga investeringsplaner skapas förutsättningar att göra bra prioriteringar samt att nyttja ny teknik och arbetsätt.

C. Ökat fokus på säkerhet och krisberedskap

Hoten mot samhället har ökat de senaste åren. Allt från systemhotande inverkan från stater som vill destabilisera västvärlden, gängkriminalitet med tillhörande organiserad välfärdsbrottslighet, till sårbarheten kring försörjningskedjorna som tydligt förstärktes under pandemin. Till det kommer effekterna av klimatförändringarna. Vatten är vårt viktigaste livsmedel och ska skyddas. En övergripande strategi för operativ beredskap och långsiktig riskhantering är nödvändig för att säkerställa pålitlig VA-försörjning. Det geopolitiska läget ökar kraven på både akuta åtgärder och långsiktig uthållighet för VA-bolagen. Myndigheter och säkerhetspolisen förutsätter att vi arbetar med kontinuitetshandling, cyberhygien och stärkt säkerhetsskydd. Flera direktiv är redan beslutade och har samt kommer att träda i kraft inom kort, bland annat NIS 1, NIS 2 och CER. En ständigt föränderlig och dynamisk hotbild kräver ökad förmåga att skydda verksamheten, utveckla skyddsåtgärder och anpassa sig till nya utmaningar. Inom området behöver bolaget kraftsamla för att öka sin förmåga till verksamhetsskydd och informationsskydd.

D. Digitalisering = digital transformation + AI

Digitaliseringen har under de senaste femtio åren omformat både arbetslivet och våra privatliv. Nu står världen inför en ny digitaliseringsvåg med digitala sensorer (Internet of Things, IoT), 5G/6G och artificiell intelligens (AI), som förändrar grundläggande förutsättningar för nästan alla branscher och verksamheter, så även VA-sektorn. Artificiell intelligens öppnar upp för möjligheten att skapa djupare och mer precisa analyser. Vilket möjliggör förebyggande underhåll, optimerad drift och bättre beslutsunderlag. För att lyckas med denna digitala transformation krävs att vi investerar i modern infrastruktur. Investeringar behöver också möta de höga krav som ställs gällande informationssäkerhet. Ökad kompetensutveckling är nödvändig för att integrera ny teknik i vardagen.

E. Ökad komplexitet i beslutsfattandet

Vår omvärld blir allt mer komplex, och det gör att även beslutsfattandet blir mer komplext. Vi kommer att behöva ta hänsyn till fler beslutande instanser och myndigheter. Detta ökar behovet av samverkan för att skapa långsiktiga lösningar, vilket kan orsaka förlängda beslutsprocesser. Därför är det avgörande att bolaget har tydliga beslutsprocesser, strukturerade och tydliga beslutsunderlag samt klara mandat. Stora investeringsbehov och utökad personalstyrka kräver tydliga beslutsrutiner och att beslutsprocessen är välorganiserad och att underlagen håller hög kvalitet.

F. Ökade krav och otålighet från medborgare och företag

Med ökad välfärd utveckling och en snabb digital tjänsteutveckling har människors förväntningar på tjänster, uppkoppling och enkelhet ökat kraftigt. Den digitala vardagen har grundligt förändrat beteenden och medfört nya förväntningar. Vi behöver därför möta kunderna där de befinner sig, erbjuda smidiga digitala lösningar och utveckla vår kommunikation. Dessutom är det viktigt att utbilda och stötta våra entreprenörer, leverantörer och konsulter då de ofta representerar oss och vårt varumärke mot kund. Vi ser även en ökad förväntan från våra kunder på att vi är miljömässigt smarta och att vi driver på hållbarhetsarbetet inom VA-området.

G. Utmaningarna med kompetensförsörjning växer

Kompetensförsörjning har varit en utmaning för de flesta branscher under det senaste decenniet, och allt tyder på att den kommer bli ännu svårare framöver. Inom hela VA-branschen råder arbetskrafts- och kompetensbrist inom flera viktiga områden. Arbetstagarnas krav på arbetsgivare ökar, och för att säkra vår framtida organisation behöver vi bli ännu bättre på att attrahera och behålla medarbetare. Detta kräver att vi tydliggör vårt viktiga samhällsuppdrag och stärker vårt samarbete både inom branschen och med utbildningsväsendet. Kravbildningen på medarbetare blir också bredare – vi behöver medarbetare som kan arbeta i digitala miljöer och samtidigt behärska den manuella driften av VA-anläggningar.

H. Globaliseringens skifte: Hållbarhet, geopolitik och EU:s roll

EU har blivit en tydligare aktör och arena det senaste kvartssekklet, både inom säkerhetspolitik och handel. Då det i dag finns en tydlig önskan att inte vara beroende av varor och tjänster från subversiva regimer som Kina och Ryssland kan det leda till att EU får mer makt över nationella frågor. När nya regelverk tas fram inom EU är det viktigt att delta och påverka i tidiga skeden.

Detta skiljer sig från den svenska modellen där yttranden i slutet av processen har stor betydelse. Genom att vara del av Svenskt Vatten ökar våra möjligheter att både påverka nya regelverk och fånga upp behov av utveckling i verksamheten i tidigt skede.

En annan faktor som påverkar den globala situationen är hållbarhetsutvecklingen. Stora länder som Tyskland, USA och Kina satsar på den gröna omställningen, så även Sverige. Stora globala investeringar i grön teknik, som gruvor, batteriproduktion och grönt stål ställer högre krav på våra vattenresurser. Dessa nya gröna industrier, kräver ofta stora mängder vatten för produktion och kan samtidigt påverka både vattenresurser och ekosystemen lokalt och regionalt negativt. Parallellt ställs högre krav på en ökad samverkan med industri och kommuner för att hitta gemensamma och hållbara lösningar. Att arbeta med tekniskt vatten är ett exempel på hur vi ibland både kan avlasta dricksvattenförsörjningen och möjliggöra en ny tjänst med ett vatten som inte behöver vara av dricksvattenkvalitet.

Riktning - hit ska vi

I detta avsnitt beskrivs bolagets grundläggande inriktning genom vår vision, affärsidé, värdegrund och styrelsens uppföljning – de pelare som vägleder oss i vårt dagliga arbete och långsiktiga utveckling. Visionen och affärsidén uttrycker vår övergripande ambition och vårt syfte. Medan värdegrunden förtydligar de principer som formar vårt arbetssätt och våra relationer. Styrning och uppföljning säkerställer att vi håller rätt kurs, följer uppsatta mål och skapar en hållbar och effektiv verksamhet.

Vår styrmodell, som vi illustrerar med en droppe, är ett systematiskt arbetssätt som styr från vår övergripande vision till mål och handlingsplan som följs upp och utvärderas årligen. Det ger oss både ett lärande och möjlighet att göra korrigeringar.

Droppen symboliserar även att varje del i kedjan, från strategi till genomförande, är en viktig del av helheten. Precis som att varje medarbetares bidrag är avgörande för att vi ska nå våra mål och leverera värde till våra kunder och samhället. Varje droppe räknas!

Gästrike Vattens vision

Visionen visar den långsiktiga ambitionen och ger vägledning.

Vi har världens viktigaste jobb - vi arbetar för hållbara samhällen.

Gästrike Vattens affärsidé

Affärsidén beskriver vårt syfte och anledningen till Gästrike Vatten koncernens existens.

Vi förser våra kunder med säkert dricksvatten och effektiv avloppshantering. Vi gör det på ett långsiktigt hållbart sätt som passar dagens förutsättningar, samhällets utveckling och framtidens behov.

Gästrike Vattens strategiska målområden

De strategiska målområdena pekar ut de områden där vi behöver fokusera på att utveckla och stärka organisationen. Varje målområde innehåller tre till fyra fokusområden som ger ytterligare vägledning för vårt arbete de kommande fyra åren. För varje strategiskt målområde finns, eller kommer det att tas fram, bolagsmål som möjliggör att styrelsen kan följa upp utvecklingen och säkerställa att vi håller rätt riktning. Målområdena har en planerad tidsram på fem år och omprövas årligen.

Leveranssäkerhet

Vår VA-verksamhet är framtidssäkrad, omfattar ett proaktivt underhåll samt har en stark krisberedskap. Vi har en effektiv resurshushållning genom smart vattenanvändning och minskad klimatpåverkan.

Framtidssäkrad VA-försörjning och proaktivt underhåll

Pålitliga VA-leveranser är avgörande för både samhället och våra kunder. För att säkerställa detta krävs väl underhållna anläggningar, tydliga arbetsprocesser och lättillgänglig dokumentation. Genom att kontinuerligt övervaka och inspektera våra anläggningar samt i högre grad utnyttja digital teknik upptäcker vi och åtgärdar problem i ett tidigt skede. Vi ska ha en långsiktig underhållsplan, ett aktivt förnyelsearbete och systematiskt riskbaserat arbetssätt som leder oss i arbetet att gå från akut underhåll till förebyggande arbete.

Våra anläggningar ska utvecklas i takt med omvärldens krav och behov. Med ökande klimatutmaningar, högre krav från myndigheter och kunder behöver vi öka vår förmåga att lösa problem och genomföra förändringar. En framtidssäkrad VA-försörjning innebär att yt- och grundvattenförekomster som nyttjas är skyddade. För att framtidssäkra VA-leveranserna ska en långsiktig anläggningsutvecklingsplan tas fram som tar hänsyn till både nuvarande och framtida behov.

Stark krisberedskap och säkerhetskultur

Vår VA-verksamhet ska präglas av motståndskraft, robusthet och riskeliminering. Som samhällsviktig verksamhet ska vi klara av påfrestningar och ha förmågan att snabbt återhämta oss från störningar. Vår information är klassificerad och den del som är känslig ska skyddas. Vi ska ha en stark krisberedskapsorganisation som gör oss väl förberedda på att hantera eventuella krissituationer. Medarbetare ska vara utbildade och tränade i krishantering och ha tillgång till nödvändiga verktyg och resurser.

Miljö- och hållbarhetsarbete

Gästrike Vattens verksamhet ska ha en tydlig miljöidentitet och vi arbetar löpande med att hitta smarta miljölösningar i vårt uppdrag. God resurshushållning är avgörande för att minska vårt globala avtryck och stärka en hållbar framtid. Vi har tillsammans med flera bolag i Sverige tecknat oss för Svenskt Vattens initiativ om en klimatneutral VA bransch. Vi ska ta fram en färdplan som identifierar nuläge och nödvändiga steg mot klimatneutralitet. Vi ska vara en god förebild och minska vår egen vatten- och energianvändning. Vi uppmanar våra ägarkommuner att ha en smart vattenanvändning och vi möjliggör för till exempel Kranmärkning.

Vi mäter måluppfyllelse genom bolagsmål inom följande områden.

- Oplanerade leveransavbrott till kunder
- Tillståndshantering
- Dricksvattenkvalitet
- Proaktivt underhåll
- Resurshushållning

Kompetens och arbetsmiljö

För att säkra vår förmåga att leverera VA-tjänster och möta de utmaningar vi står inför är vi en trygg och säker arbetsplats där medarbetare utvecklas och trivs. Genom att utveckla våra chefer och medarbetare, främja samarbete och skapa engagemang optimerar vi resurser och säkerställer god organisation.

Säker och trygg arbetsmiljö

Gästrike Vattens verksamhet innehåller många riskfyllda miljöer och moment. Det är därför viktigt att ha ett starkt fokus på arbetsmiljö. Genom att identifiera risker tidigt kan vi förebygga olyckor och skapa en trygg arbetsplats. Vårt systematiska arbetsmiljöarbete bidrar till en trygg, stabil och effektiv verksamhet.

Kompetensförsörjning

Att ha rätt kompetens i bolaget är avgörande för att Gästrike Vatten ska klara uppdraget, nå våra mål och uppfylla vår affärsidé. För att kunna bibehålla och rekrytera medarbetare behöver vi vara en attraktiv arbetsgivare. I vår kompetensförsörjningsstrategi ska vi utveckla ledning och styrning och organisationskultur så alla medarbetares kompetens och förmåga tas tillvara och utvecklas på bästa möjliga sätt.

Resursbalans mellan daglig verksamhet och projekt

Vi driver idag flera stora och resurskrävande projekt, som i många skeden behöver dela kompetens och resurser med ordinarie linjeverksamhet. När vi genomför projekt behöver vi både medarbetare som kan den dagliga driften och medarbetare som kan ställa framtidssäkrade krav på anläggningarna. Det ställer stora krav på gemensamma prioriteringar av vad vi ska göra och ett effektivt nyttjande av befintliga resurser. Ett nära samarbete mellan avdelningarna, där man har en god förståelse för varandras arbete och gemensam resursplanering, är nyckeln till både effektivitet och en god arbetsmiljö.

Utveckla ledarskap och medarbetarskap

I de utmaningar vi befinner oss i är det viktigt att vi tar vara på allas styrkor och erfarenheter genom att skapa engagemang, tydliga mål och delaktighet. Ett utvecklat ledarskap och medarbetarskap stärker organisationen genom att främja engagemang, ansvarstagande och samarbete. Bra ledarskap skapar en kultur där medarbetare växer och känner delaktighet, vilket höjer organisationens kapacitet. Ett gott medarbetarskap innebär att alla bidrar till ständiga förbättringar och effektivitet, vilket stärker förmågan att hantera förändringar och möta nya krav.

Vi mäter måluppfyllelse genom bolagsmål inom följande områden.

- Ledarskapsindex
- Engagemangsindex
- Arbetsmiljö

Kvalitet

För att säkerställa hög kvalitet arbetar vi systematiskt med tydliga arbetsprocesser och ansvarsfördelning där alla medarbetare bidrar till helheten. Genom att främja lärande och innovation utvecklar vi kontinuerligt vår kompetens och skapar en proaktiv kultur, redo att möta både dagens och morgondagens behov. Genom ett gott bemötande och transparens skapas långsiktigt förtroende både internt, hos kunder, samverkanspartners och våra ägarkommuner.

Systematiska arbetssätt och digitalisering

För att säkerställa hög kvalitet och effektivitet i hela vår verksamhet arbetar vi systematiskt och strukturerat. Våra arbetsprocesser är tydliga och ses över regelbundet för att uppfylla så väl dagens som framtida krav. Tydliga roller och ansvarsfördelning från avdelningsnivå till medarbetarnivå gör det enkelt för oss alla att göra rätt och bidra till helheten. Dokumentationen ska vara välorganiserad och tillgänglig, vilket underlättar såväl det dagliga arbetet som introduktionen av nya medarbetare.

Digitalisering är en nyckelkomponent för att driva både effektivitet och kvalitet inom VA-verksamheten. Genom att integrera digital teknik brett i organisationen skapas förutsättningar för ökad funktionalitet och nytta. Vi ska ta fram en digital färdplan som tydliggöra nyttor och kommande nödvändiga förändringar som krävs för en mer digital organisation. Vi fortsätter

arbetet med objektsförvaltningsplaner för att underhålla, bevara och vidareutveckla våra IT-system.

Innovation och utveckling

Genom att uppmuntra nyfikenhet och mod att prova och utvärdera skapar vi en företagskultur som är innovationsbenägen och där vi alla tar ansvar och vågar ta initiativ. Vi gör regelbundna analyser av omvärlden för att identifiera nya möjligheter och utmaningar. Detta inkluderar allt från kommande lagkrav och tekniska lösningar till nya sätt att arbeta. Vårt deltagande i nätverk och utvecklingsprojekt säkerställer att Gästrike Vatten både möter aktuella behov och krav, samtidigt som vi bygger en förändringsbenägen arbetsplats. Vi fortsätter samt utvecklar vårt samarbete med universitet och högskolor.

Kundservice och bemötande

För att bygga en positiv kultur där både kunder och medarbetare känner sig hörda och värderade, arbetar vi aktivt med att analysera synpunkter och erfarenheter från till exempel våra kunder och vår egen organisation. Genom detta kan vi snabbt identifiera förbättringsområden och agera för att skapa en bättre vardag för alla.

Vi utvecklar vår externa kommunikation med en informativ och lättnavigerad webbplats. Vi jobbar proaktivt med mediefrågor och håller våra sociala medier uppdaterade med relevant information om pågående projekt och investeringar. Internt arbetar vi med transparent, tydlig och regelbunden kommunikation via nyhetsbrev och i olika mötesforum. Dessutom utvecklar vi intranätet för att ge snabb åtkomst till relevant information.

Vi mäter måluppfyllelse genom bolagsmål inom följande områden.

- Antalet nöjda kunder

Kostnadseffektivitet

Vi bedriver verksamheten effektivt för att ge våra kunder största möjliga nytta. De planerade resultaten som vi beslutat om levereras. Det innebär att tidplan och avsedd kvalitet hålls, samt att kostnaderna är så låga som förhållandena tillåter.

God ekonomisk hushållning

Gästrike Vatten koncernens verksamhet har en tydlig och viktig samhälls- och miljönytta och vår verksamhet finansieras av VA-avgifter. Därför är det extra viktigt att nyttan för samhälle och miljö balanseras mot nyttan för kunderna för en god hushållning med offentliga medel.

Vattentjänstlagen sätter också en tydlig ram genom att endast kostnader som är nödvändiga för uppdraget får läggas på VA-avgifterna. Våra prioriteringar och avvägningar av åtgärder ska vara tydliga och transparenta. Verksamheten ska bedrivas affärsmässigt så att långsiktig ekonomisk stabilitet skapas och upprätthålls.

Portföljstyrning för koncernen

Varje bolag inom Gästrikvatten koncernen utgör varsin portfölj. Genom att arbeta med portföljstyrning på koncernnivå skapas bättre förutsättningar att prioritera rätt aktiviteter utifrån ett riskperspektiv med rätt kvalitet och till en rimlig kostnad. Det uppnås genom att balansera perspektiven; verksamhetsbehov, ekonomi, resurser och tid. Uppföljningen ska stödja organisationens förmåga att balansera dessa perspektiv och att leverera enligt plan. På så vis ökar vi organisationens förmåga till värdeskapande och effektivitet.

Vi har en investeringsplan som möter behoven från respektive kommun och vår VA-verksamhet och vi genomför långsiktiga ekonomiska analyser för att tydliggöra taxeutvecklingen på lång sikt. För att kunna hantera uppdraget på bästa sätt ska vi kontinuerligt utvärdera vår kapacitet och vidta åtgärder för att förbättra vår kapacitet där det behövs. Detta gäller för både bemanning och tidsåtgång.

Samverkan med ägarkommunerna

Ägarkommunernas samhällsplanering sker parallellt med att vi planerar för utvecklingen av vår VA-infrastruktur, både i befintlig bebyggelse och i samband med exploatering. För att det ska fungera bra behöver vi samarbeta över organisatoriska gränser. Eftersom VA-verksamheten inte får belastas av kostnader som inte är direkt nödvändiga för VA-uppdraget är det viktigt med en tydlig och gemensam struktur för beredning och beslut.

Inför kommande år behöver vi utveckla vår förmåga och förutsättningar såväl i organisationen som i styrelserna att tydliggöra behov och beställningar mellan Gästrikvatten och ägarkommunerna. Det är viktigt att det finns en tydlig samsyn kring Gästrikvattens uppdrag hos samtliga ägarkommuner och bra forum för dialog och kalibrering. Genom tydliga arbetsprocesser möjliggörs beslutsfattande i rätt tid.

Vi mäter måluppfyllelse genom bolagsmål inom följande områden.

- Portföljstyrning samt investeringsplan

Bolagsmål

För varje strategiskt målområde har bolagsmål formulerats som beskriver de steg som organisationen behöver ta under de kommande åren och som kommer att följas upp på styrelsenivå. Under 2025 behöver flera av dessa mål konkretiseras och startvärden fastställas, med ambitionen att påbörja mätning under tertial 3 samma år. Inför 2026 kan bolagsmål adderas.

Antal kunder som påverkas av oplanerade leveransavbrott

Mått på leveranssäkerheten som direkt påverkar kund.

- Startvärde: Nollmätning ska identifieras innan resultatmål kan sättas.
- Mål: Sätts då nollvärdet är identifierat

Bolagsmålet ska formuleras och beslutas till tertial 2 och påbörja rapporteras under tertial 3.

God tillståndshantering

Indikatorn beskriver antalet miljödömande för vattenuttag och tillstånd/villkor för avloppsreningsverk som klaras för år/max eller medelvärden per dotterbolag.

- Startvärde: 2 avvikelser
- Mål: 0 st

Bolagsmålet ska formuleras och beslutas till tertial 2 och påbörja rapporteras under tertial 3.

Bra dricksvattenkvalitet

Målvärdet beskriver andelen vattenprover som är godkända enligt fastställt kontrollprogram i varje anläggningsbolag.

- Startvärde: 100%
- Mål: 100%

Effektiv planering av underhåll

Målet är att öka andelen planerat underhåll i förhållande till totala underhållsinsatser. Förebyggande underhåll är mer kostnadseffektivt än akuta och oplanerade åtgärder. Nyckeltalet redovisas som årsmedel för GVAB.

Bolagsmålet ska formuleras och beslutas till tertial 2 och påbörja rapporteras under tertial 3.

Effektiv resursanvändning

Målet är att öka bolagets arbete inom miljö- och hållbarhetsområdet. Det handlar om att minska tillskottsvattnet och bräddning på spillvattenledningsnätet och i avloppsreningsverken samt att minska utläckaget från dricksvattenledningarna och minska vår egen dricksvattenförbrukning. Vi vill minska användningen av fossila bränslen och öka vår energieffektivisering.

Bolagsmålet ska formuleras och beslutas till tertial 2 och påbörja rapporteras under tertial 3.

Ledarskapsindex

Index för ledarskap ska öka och senast år 2026 ligga på minst 79 vilket är i paritet med jämförbara verksamheter. Mätning sker vid medarbetarenkät en gång per år. Ledarindex är index baserat på sju frågor i medarbetarundersökningen som rör ledarskap.

- Startvärde våren 2024: 69
- Mål: 79 vid 2026 års medarbetarundersökning

Engagemangsindex

Index för engagemang ska öka och senast år 2026 ligga på minst 79 vilket är i paritet med jämförbara verksamheter. Mätning sker vid medarbetarenkät en gång per år. Engagemangsindex är ett mått på graden av energi och tydlighet hos medarbetare och chefer i verksamheten.

- Startvärde våren 2024: 65
- Mål: 79 vid 2026 års medarbetarundersökning

Arbetsmiljö

Antalet dokumenterade riskobservationer i verksamheten ska vara minst 300 per år. Genom att öka antalet riskobservationer och förebygga risker minskar risken att tillbud och olyckor uppstår. Vår vision är 0 olyckor per år.

- Startvärde: Antal riskobservationer 2023 och 2024 saknas
- Mål: 300 dokumenterade riskobservationer 2025

Kundnöjdhet

Årlig mätning som följs upp och arbetas med följande år.

- Startvärde: Nollmätning ska identifieras innan resultatmål kan sättas.
- Mål: Sätts då nollvärdet är identifierat, 5 årsmål

Bolagsmålet ska formuleras och beslutas till tertiäl 2 och påbörja rapporteras under tertiäl 3.

Portföljstyrning samt investeringsplan

Målet är att öka planering och styrning för helheten samt stegvis uppföljning per TG-beslut.

Bolagsmålen ska formuleras och beslutas till tertiäl 2 och påbörja rapporteras under tertiäl 3.

Styrelsens planering och uppföljning

Styrelserna följer upp bolagsmålen för att ständigt förbättra och utveckla bolagets verksamhet. I tertiäl- och årsrapporten rapporteras status för bolagsmålen inom respektive strategiskt målområde. Några av bolagsmålen kommer att vidareutvecklas under 2025 för att bli mätbara.

Prioriteringar 2025

Utifrån nya lagkrav och för att säkerställa VA-leveransen har verksamheten identifierat och fått uppdraget från respektive styrelse och ägarkommun att *genomföra fyra stora nödvändiga investeringar*.

- Bättre dricksvattenkvalitet genom utökad rening av PFAS-ämnen vid två vattenverk i Gävle
- Trygg dricksvattenförsörjning genom mer dricksvatten – samverkan mellan Gävle och Älvkarleby kommuner
- Utveckling av avloppsrening för Gävle – Nytt avloppsreningsverk i Gävle och åtgärder på nuvarande reningsverk Duvbacken
- VA-utveckling Östra Östhammar

Dessutom har Gävle kommun startat ett koncernprogram för Gävle kommuns *ledningsomläggning för Gävle-Kringlan, Ostkustbanan*. Koncernprogrammet omfattar Gästrike Vatten och är en del av Trafikpusslet.

Dessa investeringar kräver i sig stora insatser. De påverkar även nuvarande VA-anläggningar och verksamhet vilket ökar krav på utveckling av system samt kräver följdinvesteringar för anpassning. Exempel på *följdinvestering* under 2025 är lokalutveckling på Sätra och Duvbacken i Gävle.

Då samtliga medarbetare finns i Gästrike Vatten är det av vikt med en koncernövergripande planering och prioritering av såväl löpande arbete som utvecklingsaktiviteter och projekt. Såväl budget som resurser behöver vägas in i planeringen för att möjliggöra en rimlig arbetsbelastning och god *arbetsmiljö*. Under 2025 genomförs en extra satsning på bolagets ledare genom ett ledarskapsutvecklingsprogram.

Det pågående arbetet med att öka det *planerade underhållet* och skapa ordning med dokumenterad vetskap om *anläggningsinformationen* fortgår under 2025. Nya system kommer att upphandlas och nya arbetssätt implementeras.

Under 2025 stärker verksamheten sin *krisberedskap och krishantering*. Arbetet med *informationssäkerhet* intensifieras och styrande och stödjande dokument färdigställs. Medarbetare utbildas och övningar genomförs för att stärka vår förmåga inom kriser och riskhantering.

Under 2025 arbetar vi fram en ny *kommunikationsstrategi* som går hand i hand med affärsplanens mål och tidshorisont. Strategin ska stärka och tydliggöra bilden av Gästrike Vatten samtidigt som den skapar en mer enhetlig kommunikation, både internt och externt. Ett långsiktigt arbete för att utveckla och stärka vårt arbetsgivarvarumärke har inletts för att behålla medarbetare och attrahera nya.

Det fleråriga arbetet med att utreda och hantera de tusentals *regresskrav* som inkom från försäkringsbolag och fastighetsägare efter skyfallen 2021 fortlöper under 2025. Detta berör samtliga kommuner. Även de *utvecklingsaktiviteter* Gästrike Vatten AB:s styrelse har beslutat om;

Översyn av Taxa och ABVA för Gästrike Vatten koncernen samt partner inom innovationsprogrammet WWS fortlöper.

I budget för 2025 finns en förstärkning av antalet medarbetare för att möta ett ökat behov. Det innebär att vi räknar med att vara ca 175 årsarbetare vid årsskiftet 2025/26. Drygt 55 av dem är direkt knutna till de stora investeringarna i Gävle och Östhammar eller utvecklingsaktiviteter direkt hänförliga till investeringarna alternativt nya krav. En *kompetensförsörjningsstrategi* tas fram under året.

Prioriteringarna i verksamheten ska alltid utgå från huvuduppdraget – att *leverera VA-tjänster 24:7* till kunder och samhälle. Det innebär att löpande drift och att hantera driftstörningar alltid är högt prioriterat. Kostnaderna ligger i budget som verksamhetskostnader.

Med flera stora och samtidiga investeringar under kommande år kommer reinvesteringar såsom ledningsnätsförnyelse och klimatanpassningsåtgärder i viss mån samt exploateringar att skjutas framåt i tid till kommande år.

Protokoll styrelsemöte

Protokollet avser Gästrikvatten AB
Sammanträdesdatum 2024-11-28
Plats Lysgatan 2, Gävle
Tid Kl 09:00 – 12:00

Sekreterare
Anneli Westin

Ordförande
Erik Holmestig

Justerare
Pär-Olov Olsson

Närvarande

Erik Holmestig, Ordförande
Niklas Nygren, Ledamot
Inga-Lill Tegelberg, Vice ordförande
Torbjörn Jansson, Ledamot
Bo Wadström, Ledamot
Magnus Jonsson, Ledamot
Ulrika Norling, Ledamot
Bo Janzon, Ledamot
Pär-Olov Olsson, Ledamot

Frånvarande

Margareta Widén Berggren, Ledamot

Övriga

Lena Blad, Vd
Anneli Westin, sekreterare
Emil Granath, Vision

Ola Nilsson, ledamot Gävle Vatten deltog under §§ 57-61
Lars-Erik Vikberg, ledamot Ockelbo Vatten deltog under §§ 57-61
Christina Westberg, ledamot Hofors Vatten deltog under §§ 57-61
Marie Rasjö, ledamot Hofors Vatten deltog under §§ 57-61
Måns Lorich, ledamot Östhammar vatten deltog digitalt under §§ 57-61
Tomas Bendiksen, ledamot Östhammar vatten deltog digitalt under §§ 57-61

Katarina Hahr Åström, Avdelningschef Kund och kommunikation deltog under §§ 57-61

David Westerlund, Avdelningschef Verksamhetsstöd deltog under §§ 57-61
Kristina Ekholm, Avdelningschef Vatten deltog under §§ 57-60
Fredrik Ekström, HR-chef deltog under §§ 57-60
Marie Eriksson, Controller deltog under §§ 57-61
Katarina Sundqvist, Enhetschef Servicecenter deltog under §61

Mötet öppnades

Ordförande hälsade de närvarande välkomna och förklarade styrelsemötet öppnat.

§57

Val av justerare

Till justerare valdes Pär-Olov Olsson

§58

Fastställande av föredragningslista

Föredragningslistan fastställdes.

§59

Protokoll från föregående möte

Föregående protokoll justerat. Protokollet läggs till handlingarna.

Informationsärenden

§60

- Affärsplan för Gästrike Vatten, information om arbetet, innehåll samt tidplan för fortsatt arbete
- Budget 2025 i samtliga bolag, information om innehåll i samtliga bolag.
- Information om aktuellt i organisationen.
- Gästrike Vatten AB:s har ett extra styrelsemöte 13 december med tema risker och intern kontrollplan.

§61

- Utredning av ABVA och Taxa, information om status och tidplan

Beslutsärenden

§62

Affärsplan Gästrike Vatten koncernen år 2025 - 2028

Delges
KF/KS

Änr 307268

Ärendebeskrivning

Affärsplanen för år 2025 - 2028 tar sin utgångspunkt i behovet av att tydliggöra riktning för Gästrike Vatten koncernen. Affärsplanen redogör för Gästrike Vatten koncernens uppdrag och beskriver på vilket sätt uppdraget ska omsättas i handling. Syftet är att skapa en tydlig och strukturerad plan för att säkerställa tillförlitlig och hållbar vatten- och avloppshantering i Gävle, Hofors, Ockelbo, Älvkarleby och Östhammars kommun, till nytta för invånarna. Här beskrivs också Gästrike Vattens vision, affärsidé och strategiska målområden med bolagsmål som organisationen ska arbeta med. Dessa utgör utgångspunkten för Gästrike Vattens verksamhetsstyrning.

De strategiska målområdena fokuserar på de delar bolaget behöver utvecklas inom, och till dessa är mätbara bolagsmål kopplade. Bolagsmålen följs upp tertial- och årsvis. Bolagets prioriterade arbete för 2025 tydliggörs.

Genom att tydliggöra vår inriktning samordnar vi våra insatser och skapar en gemensam förståelse för vår verksamhet samt lägger grunden för framtida utveckling. Innehållet i affärsplanen med ny vision, ny affärsidé och nya strategiska målområden med nedbrutna fokusområden har arbetats fram under 2024 av en arbetsgrupp bestående av styrelseledamöter och representanter från ledningsgruppen. Ordförande, vice ordförande och Vd har utgjort styrgrupp. Gästrike Vattens ledningsgrupp har bidragit med omvärldsbevakning och varit nära involverade i framtagandet av dokumentet. Förankring med övriga styrelseledamöter har skett både på styrelsemöten samt vid Gästrike Vatten koncernens strategidag i september.

Under år 2025 kommer fortsatt utveckling av Gästrike Vatten koncernens verksamhetsstyrning att ske. Utifrån Affärsplanen kommer en översyn av bland annat ägardirektiv, samarbetsavtal samt arbetsordningar och Vd-instruktion att ske. Det innebär att ägardialogen behöver stärkas. Flera av bolagsmålen kommer att utvecklas under året.

Beslut

Gästrik Vatten AB:s styrelse beslutade

- att fastställa Affärsplan för Gästrike Vatten koncernen år 2025 – 2028 efter mindre justeringar
- att informera om beslutad Affärsplan för Gästrike Vatten koncernen år 2025 – 2028 till dotterbolagens styrelser samt kommunerna Gävle, Hofors, Ockelbo, Älvkarleby och Östhammar

§63

Budget för Gästrike Vatten AB år 2025

Delges
KF/KS

Änr 306901

Ärendebeskrivning

En Affärsplan för Gästrike Vatten koncernen år 2025-2028 har tagits fram. Den ger inriktning och fokus för Gästrike Vatten koncernens arbete under 2025. I Budget för Gästrike Vatten koncernen år 2025, bilaga 1, ges en beskrivning av helheten som sätter de ekonomiska ramarna för organisationen.

Föreslagen resultatbudget för Gästrike Vatten AB år 2025 ligger ca 21 mnkr över beslutad budgetram. Detta beror främst på ett utökat behov av medarbetare på grund av Gävle Vatten AB och Östhammar Vatten AB:s stora investeringar.

Föreslagen Investeringsbudget för år 2025 är 2 mnkr vilket är 1 mnkr högre än rambudget. Investeringarna avser inköp av koncerngemensamma tankar för vattenförsörjning, mobila reservkraftaggregat och utbyte av modem. Vi inväntar fastställande av kommunernas nödvattenplaner samt en intern plan för reservkraftförsörjning inklusive bränsle innan beställning av gemensam utrustning, varför utfall för 2024 endast är för en vattentank.

Beslut

Gästrike Vatten AB:s styrelse beslutade

- att fastställa Resultat-, balans-, och investeringsbudget för Gästrike Vatten AB år 2025
- att överlämna beslutad Resultat-, balans-, och investeringsbudget för Gästrike Vatten AB år 2025 till kommunerna Gävle, Hofors, Ockelbo, Älvkarleby och Östhammar
- att Vd inom beviljad budgetram för Gästrike Vatten AB får omdisponera medel för bolaget utifrån verksamhetens bästa
- att vid sådan omdisponering informera styrelsen därom
- att uppdra till Vd att för Gästrike Vatten AB:s räkning genom Ekonomichef eller Controller representera Gästrike Vatten AB på Finansrådet inom Gävle kommun för att säkerställa finansieringslösningar samt finansieringsbehovet genom checkräkningskredit.

Övriga frågor

Inga övriga frågor.

Mötet avslutas

Nästa styrelsemöte:

Datum: 2024-12-13

Plats: Lysgatan 2, Gävle

Budget för Gästrikvatten koncernen år 2025

Inledning

För år 2025 är de totala budgeterade utgifterna inom koncernen drygt 1 200 miljoner kronor, till detta tillkommer kapitalkostnader. Huvuddelen av de budgeterade utgifterna ligger i Gävle Vatten AB och avser investering.

Fyra stora investeringar påverkar hela Gästrikvatten koncernen kommande år. De sträcker sig över flera planperioder, med en total investeringsvolym på cirka 7 000 mnkr, och avser:

- Bättre dricksvattenkvalitet genom utökad rening av PFAS-ämnen vid två vattenverk i Gävle
- Trygg dricksvattenförsörjning genom mer dricksvatten – samverkan mellan Gävle och Älvkarleby kommuner
- Utveckling av avloppsrening för Gävle – Nytt avloppsreningsverk i Gävle och åtgärder på nuvarande reningsverk Duvbacken
- VA-utveckling Östra Östhammar

Dessa investeringar kräver var för sig stora insatser, och genom att de är samtida ökar belastningen ytterligare på organisationen. Investeringarna påverkar även befintliga VA-anläggningar och verksamheten vilket ökar krav på utveckling av system samt kräver följdinvesteringar för anpassning.

Utgifter i mnkr	Totalt	Gästrikvatten AB	Gävle Vatten AB	Hofors Vatten AB	Ockelbo Vatten AB	Älvkarleby Vatten AB	Östhammar Vatten AB
Verksamhetskostnader	310	*	200	24	15	24	48
Verksamhetsprojekt	50	3,5	32,4	3,5	1,4	4,2	6,6
Investeringar, totalt	870	2	800	10	5,5	10	41,5
Varav reinvesteringar	150	0	120	9	4,3	8	8
Varav nyinvesteringar	600	2	560	0,5	0,9	1,4	31,5
Varav exploateringar	120	0	120	0,3	0,3	0,7	2

*Kostnader i Gästrikvatten AB fördelas och ingår i totala verksamhetskostnader i respektive dotterbolag.

Gästrikvatten koncernen

Direkta kostnader såsom inköp av el, kemikalier och liknande, samt investeringsutgifter, belastar respektive bolag direkt och fördelas därmed inte från Gästrikvatten genom fördelningsnyckeln.

Vissa regelverk och krav träffar Gästrikvatten koncernen enbart på grund av Gävle Vatten AB:s storlek. De pågående stora investeringarna ställer även krav på utvecklade arbetssätt och system. De stora investeringar som ska genomföras ökar behovet av medarbetare och konsulter. I budget för 2025 finns en förstärkning av antalet medarbetare för att möta ett ökat behov. Det innebär att vi räknar med att vara ca 175 årsarbetare vid årsskiftet 2025/26. Drygt 55 av dem är direkt knutna till de stora investeringarna i Gävle och Östhammar eller utvecklingsaktiviteter direkt hänförliga till investeringarna alternativt nya krav.

Även dessa kostnader fördelas vidare och belastar respektive bolag direkt det vill säga inte genom fördelningsnyckel från Gästrikvatten. Det innebär också att flera aktiviteter som påverkar hela koncernen har budget i posten Verksamhetsprojekt i Gävle Vatten AB.

Urval av planerade aktiviteter gällande verksamhetsprojekt för 2025:

- Stärkt krisberedskap och krishantering inklusive nödvatten, budget i Gästrikvatten AB och Gävle Vatten AB
- Stärkt informationssäkerhet och säkerhetsmedvetenhet, budget i Gävle Vatten AB
- Översyn av Taxa och ABVA för Gästrikvatten koncernen, budget i Gävle Vatten AB
- Partner i det nationella innovationsprogrammet WWS, årskostnad budget i Gästrikvatten AB, tid samt utgifter budget i Gävle Vatten AB
- Framtagande av digital färdplan, budget i Gävle Vatten AB
- Framtagande av 10-åriga investeringsplaner, per dotterbolag samt koncernnivå
- Utveckling verksamhetsplanering och portföljhantering för koncernen, budget i Gävle Vatten AB
- Stärkt intern och extern kommunikation, budget främst i Gävle Vatten AB
- Framtagande av kommunikationsstrategi och arbetsgivarvarumärke, budget i Gävle Vatten AB
- Ett långsiktigt arbete för att utveckla och stärka vårt arbetsgivarvarumärke har inletts för att behålla medarbetare och attrahera nya.
- Ledarutvecklingsprogram, budget i Gävle Vatten AB och Gästrikvatten AB
- Framtagande av en kompetensförsörjningsstrategi, budget i Gävle Vatten AB
- Hantering av regresskrav från försäkringsbolag och fastighetsägare efter skyfallen 2021, per dotterbolag

Gästrike Vatten AB

Nyinvestering avser inköp av koncerngemensamma tankar för vattenförsörjning, mobila reservkraftaggregat och utbyte av modem. Vi inväntar fastställande av kommunernas nödvattenplaner samt en intern plan för reservkraftförsörjning inklusive bränsle innan beställning av gemensam utrustning.

Gävle Vatten AB

Förutom de tre stora investeringarna fortlöper arbete med VA-utveckling Åbyggeby samt lokalutveckling. Dessa fem projekt har en gemensam investeringsbudget på ca 670 mnkr under 2025.

Dessutom har Gävle kommun startat ett koncernprogram för Gävle kommuns ledningsomläggning för Gävle-Kringlan, Ostkustbanan. Koncernprogrammet omfattar Gävle Vatten AB och är en del av Trafikpusslet.

Reinvestering avser främst förnyelse av ledningsnätet samt lokalutveckling för Sätra och Duvbacken.

Dialog förs med Gävle kommun kring plan för exploateringar som rör år 2025. Vid behov av utökning av budget för 2025 eller att resurser begränsar kommunens önskemål lyfts ett särskilt ärende.

Hofors Vatten AB

Fortsatta utredningar för regresskrav efter skyfallet 2021 ryms inte fullt ut inom budget för verksamhetsprojekt. En översyn kommer att göras i verksamheten för att minska överdraget.

Dialog förs med Hofors kommun kring plan för exploateringar som rör år 2025. Vid behov av utökning av budget för 2025 lyfts ett särskilt ärende.

Reinvestering avser främst förnyelse av ledningsnätet. Ökade behov av reinvesteringar på avloppssidan gör att kvarvarande medel från 2024 planeras att överföras till 2025. Lyfts som särskilt beslutsärende efter beslut om årsredovisning.

Ockelbo Vatten AB

Reinvestering är planerad inom såväl vatten, avlopp som ledningsnät.

Dialog förs med Ockelbo kommun kring plan för exploateringar som rör år 2025. Vid behov av utökning av budget för 2025 lyfts ett särskilt ärende.

Älvkarleby Vatten AB

Reinvestering är främst planerad inom ledningsnät samt avlopp.

Dialog förs med Samhällsbyggnad i Älvkarleby kommun kring underlag för pågående detaljplaner och översiktsplan samt plan för exploateringar som rör år 2025. Vid behov av utökning av budget för 2025 lyfts ett särskilt ärende.

Östhammar Vatten AB

Fortsatta utredningar för regresskrav efter skyfallet 2021 ryms inte fullt ut inom budget för verksamhetsprojekt. En översyn kommer att göras i verksamheten för att minska överdraget.

Reinvestering är planerad inom såväl vatten, avlopp som ledningsnät. Ökade behov av reinvesteringar på ledningsnätet kan göra att kvarvarande medel från 2024 till viss del behöver överföras till 2025. Lyfts som särskilt beslutsärende efter beslut om årsredovisning.

Huvuddel av budget inom nyinvestering är planerad för programmet VA-utveckling Östra Östhammar. Utbyggnad av Alunda reningsverk är planerad att utföras 2026-2028.

Dialog förs med Östhammars kommun kring plan för exploateringar som rör år 2025. Vid behov av utökning av budget för 2025 lyfts ett särskilt ärende.

Gästrike Vatten AB

Resultatbudget (Mnkr)	Budget 2024	Prognos 2024	Ram 2025	Budget 2025
Intäkter	156	156	160	181
<i>Varav:</i>				
<i>Anläggningsavgift</i>				
<i>Återföring investeringsfond</i>				
<i>Rörelsens intäkter</i>	156	156	160	181
Rörelsekostnader	-155	-155	-160	-180
<i>Varav:</i>				
<i>Verksamhetskostnader</i>	-31	-36	-33	-35
<i>Verksamhetsprojekt</i>	-3	-1	-4	-4
<i>Personalkostnader</i>	-117	-115	-120	-139
<i>Avskrivningar</i>	-3	-3	-4	-3
Rörelseresultat	0	1	0	1
Finansiella kostnader	0	-1	0	-1
<i>Varav:</i>				
<i>Ränteintäkter</i>	0	0	0	0
<i>Räntekostnader</i>	0	-1	0	-1
<i>Skatt</i>	0	0	0	0
Resultat	0	0	0	0

Gästrike Vatten AB

Balansbudget (Mnkr)

	Budget 2024	Prognos 2024	Ram 2025	Budget 2025
Anläggningstillgångar	17	11	16	15
Varav:				
Anläggningar	17	11	16	15
Omsättningstillgångar	10	11	11	11
Varav:				
Fordran VA-kollektivet				
Övriga kortfristiga fordringar	10	11	11	11
Summa Tillgångar	27	22	27	26
Eget kapital	5	5	5	5
Varav:				
Aktiekapital	5	5	5	5
Fritt eget kapital				
Långfristiga skulder	5	1	6	5
Varav:				
Avsättningar/period. Anl.avgifter				
Långfristiga lån	5	1	6	5
Kortfristiga skulder	17	15	16	16
Varav:				
Skuld VA-kollektivet				
Övriga kortfristiga skulder	17	15	16	16
Summa Eget kapital & Skulder	27	22	27	26

Styrelsen Gästrikvatten AB

Budget för Gästrikvatten AB år 2025

Förslag på beslut

Gästrikvatten AB:s styrelse beslutar

- att fastställa Resultat-, balans-, och investeringsbudget för Gästrikvatten AB år 2025
- att överlämna beslutad Resultat-, balans-, och investeringsbudget för Gästrikvatten AB år 2025 till kommunerna Gävle, Hofors, Ockelbo, Älvkarleby och Östhammar
- att Vd inom beviljad budgetram för Gästrikvatten AB får omdisponera medel för bolaget utifrån verksamhetens bästa
- att vid sådan omdisponering informera styrelsen därom
- att uppdra till Vd att för Gästrikvatten AB:s räkning genom Ekonomichef eller Controller representera Gästrikvatten AB på Finansrådet inom Gävle kommun för att säkerställa finansieringslösningar samt finansieringsbehovet genom checkräkningskredit.

Ärendebeskrivning

En Affärsplan för Gästrikvatten koncernen år 2025-2028 har tagits fram. Den ger inriktning och fokus för Gästrikvatten koncernens arbete under 2025. I Budget för Gästrikvatten koncernen år 2025, bilaga 1, ges en beskrivning av helheten som sätter de ekonomiska ramarna för organisationen.

Föreslagen resultatbudget för Gästrikvatten AB år 2025 ligger ca 21 mnkr över beslutad budgetram. Detta beror främst på ett utökat behov av medarbetare på grund av Gävle Vatten AB och Östhammar Vatten AB:s stora investeringar.

Föreslagen Investeringsbudget för år 2025 är 2 mnkr vilket är 1 mnkr högre än rambudget. Investeringarna avser inköp av koncerngemensamma tankar för vattenförsörjning, mobila reservkraftaggregat och utbyte av modem. Vi inväntar fastställande av kommunernas nödvattenplaner samt en intern plan för reservkraftförsörjning inklusive bränsle innan beställning av gemensam utrustning, varför utfall för 2024 endast är för en vattentank.

Beslutsunderlag

Bilaga 1. Budget för Gästrikvatten koncernen år 2025 (Dok ID 20241123-00009)

Bilaga 2. Resultat-, balans-, och investeringsbudget för Gästrikvatten AB år 2025 (20241119-00081)

Styrelsen Östhammar Vatten AB

VA-utveckling Östra Östhammar – Utredning avsaltningsverk för mer dricksvatten

Förslag till beslut

Östhammar Vatten AB:s styrelse beslutar

- att godkänna fördjupad utredning av ett avsaltningsverk genom pilotanläggning inom ramen för befintlig budget
- att informera Östhammars kommun om beslutet.

Ärendebeskrivning

Bakgrund

Under våren 2022 fattade kommunfullmäktige i Östhammar beslut om att i en systemlösning knyta ihop VA-anläggningarna i de östra delarna av Östhammars kommun för att skapa en robust VA-försörjning och ökad kapacitet. För att möjliggöra denna systemlösning och öka kapaciteten har program VA-utveckling östra Östhammar startats.

En viktig del av programmet är att säkerställa att och hur en tillräcklig mängd dricksvatten av god kvalitet kan tillhandahållas. Dricksvattenförsörjningen behöver förbättras både i kvalitet och mängd för nuvarande kunder och samhälle. Ökad mängd är också nödvändig för att möjliggöra den planerade samhällsutvecklingen i östra Östhammar, innefattande både förtätning, exploatering och anslutning av befintliga fastigheter så kallad omvandling. Detta innebär att en eller flera ytterligare vattentäkter och eventuellt vattenverk är nödvändiga för att komplettera dagens dricksvattenproduktion.

Analys och rekommendation

Under 2023 och 2024 har en fördjupad analys utförts. Syftet har varit att få ett beslutsunderlag för nästa utredningssteg genom att klargöra inriktning för vilka vattenresurser som ska användas kortsiktigt och långsiktigt för att säkerställa dricksvattenförsörjningen i de östra delarna av kommunen.

Den fördjupade analysen bekräftar att det inte är möjligt att öka uttaget från nuvarande vattentäkter i Börstil/Ed samt Ågalma. Den visar även att det inte är ett alternativ att nyttja grundvattenförekomsten i Harg som vattentäkt för att försörja de östra delarna, utifrån otillräcklig mängd och höga kostnader för ledningsdragning på grund av avståndet. Grundvattenförekomsten i Norrskedika utreds för närvarande. Preliminära resultat visar att denna vattentäkt kan ge ett

visst komplement under de närmaste åren. Mängden vatten är dock för liten för att Norrskedika på lång sikt ska kunna utgöra det enda komplementet till nuvarande vattentäkter. Det innebär att det enda kvarstående alternativet är att nyttja havsvatten från Öregrundsgrepen som vattentäkt. Öregrundsgrepen har tillräcklig volym för att långsiktigt kunna tillgodose behoven. Med nuvarande kunskap och erfarenhet i Sverige kring avsaltningssprocessen är det möjligt att skapa en kostnadseffektiv lösning.

Rekommendationen är en lösning där befintliga vattentäkter och vattenverk behålls och kompletteras med havsvatten som renas i ett avsaltningsverk med tillhörande intags- och överföringsledningar. Kapacitet och drift kan genom flera vattenverk anpassas till variationen över året (större behov sommartid) och över tid vilket håller nere kostnaderna samtidigt som vi möjliggör för en driftssäker dricksvattenförsörjning med redundans.

Nästa steg är att inom ramen för fortsatta utredningar i programmet uppföra en pilotanläggning för att öka kunskapen om rening av just vattnet från Öregrundsgrepen samt verifiera våra analyser. Ett viktigt arbete inom programmet är även att tillsammans med Östhammars kommun klargöra behovet av mängden dricksvatten över tid och säsongsvariationer.

Ansvarig för ärendets innehåll är Joanna Wasshem, Programledare.

Kristina Ekholm
Avdelningschef Vatten

Lena Blad
Vd

Aktuellt i slutförvarsfrågan 2025-03-11

Rapport från Slutförvarsorganisationen till Kommunfullmäktige

Perioden 2024-12-10 - 2025-04-22

Senaste nytt om slutförvarsansökningarna

Kärnbränsleförvaret

Den 15 januari 2025 togs det **första spadtaget för slutförvaret för använt kärnbränsle**. SKB planerar nu för två år av ovanjordsarbeten, bland annat med anläggande av bergupplag och vattenreningsanläggning, kapselbro över kylvattenkanalen och skogsröjning. Efter det planeras bergarbeten att inledas och om ungefär tio år beräknas förvaret vara klart för deponering av avfall.

Ovanjordsarbetet kan inledas i och med att Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt den 24 oktober 2024 gav SKB tillstånd enligt *miljöbalken* till kärnbränsleförvaret. Tillståndet har överklagats av dels Miljöorganisationernas kärnavfallsgranskning (MKG) och Östhammars Naturskyddsförening och dels av Ditte Rietuma. Föreningarna anser att tillståndet bör förenas med villkor rörande långsiktig strålsäkerhet. I och med att tillståndsdomen enligt miljöbalken innehåller ett så kallat verkställighetsförordnande kan SKB, trots att domen överklagats, påbörja en del arbeten i området.

Innan bergarbetena får påbörjas krävs även ett godkännande från Strålsäkerhetsmyndigheten enligt *kärntekniklagen*. SKB lämnade i januari 2025 in en ansökan till myndigheten. Den mest omfattande delen av ansökan utgörs av en preliminär säkerhetsredovisning (PSAR).

SFR – fortsatt drift och utbyggnad

Den 23 januari 2025 var det **sprängstart för utbyggnaden av SFR**. I och med det har SKB påbörjat vad som är en ungefär sex år lång byggperiod. Under den första delen kommer det att göras bergarbeten och under den senare delen främst bygg-, betong- och installationsarbeten.

Bergarbetet kunde inledas i och med att Strålsäkerhetsmyndigheten i november 2024 beslutade att **godkänna SKB:s säkerhetsredovisning (PSAR)** för SFR. Myndighetens godkännande var dock villkorat. Innan den mest kvalificerade förvarsdelen (2BMA, bergssal för medelaktivt avfall) får uppföras behöver SKB skicka in en utvecklad och detaljerad redovisning av konstruktionen för godkännande av myndigheten. SKB ska även redovisa en plan över vilka åtgärder som kommer att vidtas under uppförandet.

Godkännandet av PSAR är ett av flera steg i den så kallade stegvisa prövningen enligt *kärntekniklagen*. Innan anläggningen får tas i provdrift, vilket är nästa steg i den stegvisa prövningen, krävs en av Strålsäkerhetsmyndigheten godkänd förnyad säkerhetsredovisning (FSAR).

Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt gav i december 2022 SKB tillstånd enligt *miljöbalken* för fortsatt drift och utbyggnad av det befintliga slutförvaret för kortlivat radioaktivt avfall (SFR) i Forsmark vilket möjliggjorde för SKB att påbörja ovanjordsarbeten under 2023. Frågan om villkor för utsläpp till vatten har dock skjutits upp under en prövotid. SKB ska senast två år efter att bergarbeten för SFR har påbörjats lämna in redovisning och förslag på åtgärder och villkor till domstolen som därefter har att fastställa slutliga villkor även för utsläpp till vatten.

Övrig aktuell information

Beslut om medel för slutförvarsorganisationens arbete

Östhammars kommun fick den 13 december 2024 beslut från Riksgälden om sin ansökan om medel från kärnavfallsfonden för slutförvarsorganisationens arbete under 2025. Medel beviljades i enlighet med ansökan.

Anläggande av groddölar i området för ytterligare bergupplag

SKB har för avsikt att anlägga tre gölar för groddjur i Forsmarksområdet och har under januari anmält det till länsstyrelsen. Anläggandet är en de skyddsåtgärder som SKB planerar för kopplat till de planerade bergupplagen i Forsmarksområdet som det genomfördes **samråd** om under 2024.

Förslag på förändrad lagstiftning för prövning av kärntekniska anläggningar

Regeringen beslutade i november 2023 att tillsätta en utredning om ny kärnkraft. Utredningen har i uppdrag att se över nuvarande regler för att underlätta för ny kärnkraft vilket på flera sätt även påverkar slutförvarsfrågan. Uppdraget består av flera delar men ett **första delbetänkande** redovisades i januari 2025.

Första delen av delbetänkandet rör effektivare tillståndsprövning av kärnkraftsreaktorer med tydlighet och kortare prövningstider som mål. Utredningen föreslår bland annat en ny lag om principbeslut och en tydligare uppdelning mellan prövningen enligt lagen om kärnteknisk verksamhet och miljöbalken, lagändringar som även gäller prövning av andra kärntekniska anläggningar som slutförvaring av kärnavfall. Gällande den kommunala vetorätten för kärntekniska anläggningar föreslås den flyttas från miljöbalken till den föreslagna lagen om principbeslut.

Östhammars kommun har fått delbetänkandet på remiss. Svar ska lämnas senast den 16 april och planeras att hanteras på kommunstyrelsens sammanträde den 8 april.

Bakgrundsinformation om SKB:s slutförvarsansökningar

Den 16 mars 2011 lämnade SKB in ansökan enligt miljöbalken och kärntekniklagen om att få bygga och driva ett slutförvar för använt kärnbränsle i Forsmark till Mark- och miljödomstolen i Nacka respektive Strålsäkerhetsmyndigheten.

Den 19 december 2014 lämnade SKB in ansökan enligt miljöbalken och kärntekniklagen om att bygga ut slutförvaret för låg- och medelaktivt driftavfall, SFR.

Ansökningshandlingarna finns på **SKB:s hemsida**. Alla handlingar i ärendena, förutom de som är belagda med sekretess som till exempel det fysiska skyddet runt anläggningen, är offentliga.

Östhammars kommuns slutförvarswebb, podcast och nyhetsbrev

På kommunens slutförvarswebb www.slutforvarforsmark.se hittar du information om de slutförvar som är eller kan bli aktuella i Östhammars kommun. På hemsidan hittar du även **webbsändningar** av Referensgruppens möten och en **dokumentbank** med bland annat kommunens yttrande i prövningarna.

I podcasten **Bergrummet – en podd om slutförvarsfrågorna i Östhammars kommun** kan du höra om vad som är aktuellt i slutförvarsfrågorna. Om du har önskemål på något ämne som du vill att vi tar upp finns det ett formulär för det längst ner på sidan där podden finns.

Motion till kommunfullmäktige

Östhammars kommun behöver en skärgårdslots!

Vi är en skärgårdskommun med över 700 personer som är året-runt-boende på öar utan fast förbindelse, varav ett sextiototal på småöar utan Trafikverksfärja. Det är en stor skillnad mellan att bo på fastlandslandsbygden och att vara öbo och allra mest speciella förhållanden gäller givetvis för dem som bor på öar som inte alls nås med bil. De boende på småöarna är nu nästan helt beroende av att själva eller med hjälp av grannar/släktingar klara sig och sin vardag med transporter, såväl av personer som varor. I vår kommun saknas i princip kollektivtrafik till sjöss, skolskjuts, sjukresor och andra tjänster som är självklara i t ex Stockholms eller Östergötlands skärgårdar.

Många skärgårdsbor har ofta uttryckt frustration över hur kommunens olika förvaltningar hanterar skärgårdsfrågor, att man jobbar i stuprör, saknar faktakunskaper och har svårt att få till samarbeten som skulle göra skärgårdsbornas vardagsliv så mycket bättre. Det pågår nu ett långsiktigt LEADER-projekt som ska kartlägga synpunkter och problem för olika kategorier skärgårdsbor, men det finns också många dagsaktuella frågor som behöver lösas här och nu. En skärgårdslots ska givetvis arbeta både på kort och lång sikt.

En skärgårdslots skulle vara en tjänsteperson i vars tjänst det ligger ett huvudansvar att ha samlad koll på hur verksamheter och samarbeten kan utformas för att vardagen ska fungera bättre för både kommunen och öborna. Skärgårdslotsen ska vara första ingång åt båda hållen, en person som är direktkontakt för skärgårdsborna och samtidigt en som kan hjälpa andra kommunala tjänstepersoner genom att ha faktakunskap om öborna och deras levnadsförhållanden. Det krävs ingen ny tjänst utan det kan utformas som ett särskilt ansvarsområde för en befintlig tjänsteperson. En skärgårdslots kan förslagsvis knyta till sig en referensgrupp bestående av skärgårdsbor från olika öar för att på så sätt lättare kunna sätta sig in i olika speciella frågor.

Vi yrkar

- att kommunen snarast utser en tjänsteperson till "skärgårdslots" som blir huvudansvarig för skärgårdsfrågor enligt ovan

Östhammar 2025- 02- 23

Josefine Nilsson, gruppledare

